

Meclis Bülteni

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ AYLIK YAYIN ORGANI / SAYI 119 / EKİM 2005

"Şimdi ben kendi payıma düşeni yerine getirip, başkanlığımı denetime açıyorum ve görevden alınmamı sağlayacak bir düzenleme getiriyorum."

RÖPORTAJ
Tarım Komisyonu Başkanı
Prof. Dr. Vahit Kılıçel

**Mitizakereler bugünden
yarına bitecek iş değil**

"UZUN İNCE BİR YOL" HİKAYESİ

**MAVİ YEŞİL BİR DÜNYA
LİTVANYA**

**Bu nasıl yazı ?
Nereye yazmışlar ?**

**Çifte yeminli
stenografılarla
röportaj (S. 30)**

Dergimizin bu sayısında doyurucu bir içerikle karşınıza çıkıyoruz.
4'üncü Yasa'nın başarıyla geçmesi dileğiyle.

Cumhuriyet'in 82. Yılı Törenlerle Kutlandı.
29 Ekim Cumartesi günü saat 09.30'da TBMM Tören Salonu'nda,
devlet protokolü ve yabancı misyon şeflerini
Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet SEZER'in kabulü ile başlayan törenler
Cumhuriyet'in kurucusu Mustafa Kemal ATATÜRK'ün Anıtkabir'deki
mozolesine çelenk konulmasıyla devam etti.
TBMM Başkanı Bülent ARINÇ ve diğer protokol
Atatürk Kültür Merkezi'nin bulunduğu
Hipodrom alanındaki törenlere de katıldı.

Başkan Bülent ARINÇ,
Cumhuriyet'in 82. Yılı nedeniyle yayınladığı mesajında şöyle dedi:

*"Büyük Millet Meclisi'nin açılmasıyla birlikte, kurtuluşumuzun ve
Cumhuriyetimizin önu açılmıştır.*

*Dünya tarihinde milli mücadelesini yürüterek devletini kuran,
kahraman bir meclise sahip tek ülke olmanın gurur ve onurunu
yaşıyoruz. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün büyük ideali Cumhuriyet,
TBMM'de kabul edilmiştir. Böylece herkese seçme hakkı kadar, seçilme
hakkı da doğmuş ve yönetimin bu sistemle belirlenmesi sağlanmıştır.*

*Cumhuriyetle birlikte tarih sahnesindeki yürüyüşünü büyük
adımlarla sürdüren milletimiz, zamanla Cumhuriyet ile demokrasiyi
taçlandırarak, 'muasır medeniyetler' hedefine daha fazla
yakınlaşmıştır. Bugün Cumhuriyet'in temeli olan insanımız, geleceğe
daha aydınlık bakıyor.*

*Bu tarihi gün dolayısıyla, başta büyük önder Mustafa Kemal Atatürk
olmak üzere, devletimizi kurup Cumhuriyetimizin ilanında emeği geçen
herkesi rahmet ve minnetle anıyor, vatandaşlarımızın Cumhuriyet
Bayramı'nı tebrik ediyorum."*

**Türkiye Büyük Millet
Meclisi Genel Sekreterliği
Aylık Bülteni**

Ekim 2005 / Sayı 119

**Yayın Yönetmeni
Feridun KEŞİR**

**Yayın Koordinatörü
Dr. Necati SUNGUR**

**Editör
Hasan YILMAZ**

**Yayın Danışmanı
Kemal ÖZTÜRK**

**Yayın Ekibi
Mehmet KORKMAZ,
Ayşegül ÇETİN,
İsmail FIDANAY**

**Yayın Kurulu
İsmail
HACİFETTAHOĞLU
Dr. Necati SUNGUR
Dr. Ahmet YILDIZ
Dr. İrfan NEZİROĞLU
Erbay KÜCET
Doç. Dr. Şeref İBA
Dr. Muhammed BOZDAĞ
Ercan DURDULAR**

**Grafik Tasarım
Bünyamin KOCATAŞ**

**Katkıda Bulunanlar
Nurel UĞURAL
Kanunlar ve Kararlar
Müdürlüğü Sicil Bürosu**

**Fotoğraflar
Abdullah KARAKUŞ
Orhan AYDEMİR**

**Adres
TBMM Basın ve Halkla
İlişkiler Müdürlüğü**

**Telefon
(0312) 420 69 05-19**

**Faks
(0312) 420 68 88**

**İnternet Adresi
www.tbmm.gov.tr
www.meclishaber.gov.tr**

**e-posta adresi
aylikbulten@tbmm.gov.tr**

**Baskı
TBMM Basımevi**

EDİTÖRDEN

Merhaba;

Yeni yasama yılında yeni bir heyecanla tekrar sizlerle birlikteyiz. Farklı ve zengin bir içerik ile karşınızda olmanın kıvancını taşıyoruz. Aylık bir dergi olarak hayatın ve parlamentonun dinamiğine paralel yürümek doğrusu pek kolay olmuyor. Günü kaçırmak, geleceği yakalamak, geçmişe takılıp kalmamak gibi denklemlerin arasından sıyrılarak sizlerin huzuruna çıkmak heyecanlı olduğu kadar, büyük bir sorumluluk da yüklüyor.

Yaz dönemi hariç yılın 9 ayında sizlerle buluşturduğumuz Meclis Bülteni'nin 119. sayısında haberleştirdiğimiz konuların ve yaptığımız röportajların ilginizi çekeceğini umuyoruz. Başkan Bülent Arınç'ın, demokrasimizdeki istisnai alanların kaldırılmasına ve bütün makamların şeffaflaşmasına dönük çağrısının yankı bulacağını düşünüyoruz..

3 Ekim, Türkiye için milat kabul edilen bir tarih. İnsanlarımızın geleceğine yön verecek bu tarihi süreci geçmişle birlikte, biraz da nostaljik çağrışım yapacak şekilde sayfalarımızda bulacaksınız. Ayrıca, müzakere sürecinin ülkemiz açısından en önemli sektörünü tarımın oluşturacağı düşüncesiyle TBMM Tarım Komisyonu Başkanı Prof. Dr. Vahit Kirişçi ile yaptığımız röportajı ke-yifle okuyacaksınız.

TBMM oldukça gizemli bir kurumdur. En gizemli yanlarından birisi de her genel kurul çalış-masında ortada oturan dört kişidir. Bu kişiler kimlerdir? Ne yaparlar? Neden orada otururlar? Zengin içerikli sayfalarımızda bu sorulara da karşılık bulacaksınız.

Bildiğiniz üzere Meclisimizin kuruluşunun 85'inci yılı bir yıl boyunca coşkulu bir şekilde kutlandı. Yıl boyunca ülke genelinde yaşadığımız coşkuyu İsmail Fidanay ve Erbay Kücet'in yazıları başta olmak üzere diğer haberlerimizde de göreceksiniz.

TBMM Başkanı Bülent Arınç, Ermeni Soykırımı iddialarına ilişkin parlamentolarında karar çıkar-tan ülkelere birer mektup gönderdi. Tarihi olması nedeniyle Başkan Arınç'ın bu mektubunu da dikkat çekeceği düşüncesiyle sayfalarımızda tam metin olarak yayınlıyoruz. Bu arada Başkan Arınç'ın Litvanya'ya yaptığı geziyle ilgili izlenimleri bu sayımızda Necati Sungur'un kaleminden ilginize sunuyoruz.

Araştırma komisyonlarının yaptıkları çalışmalarla ülkemizin önemli sorunlarına parmak bastık-larını hep birlikte tanık olduk. Bundan sonraki sayılarımızda araştırma komisyonlarının çalış-malarına daha geniş yer vermeyi planlıyoruz. Bir başlangıç olmak üzere bu sayımızda Töre ve Namus Cinayetlerini Araştırma Komisyonu Başkanı Fatma Şahin ile Ayşegül Çelik'in yaptığı röportaja yer veriyoruz. Çalışmalarını doğrusu biz de ilgi ile takip ediyoruz.

Meclis Bülteni'nin sürekli okuyucuları Yasama ve Denetim sayfalarımızdan bilgi sahibidirler. Bu sayımızdan itibaren soru önergelerini, önerge sahibi milletvekillerinin adı altında bulacağınızı haber vermek istiyoruz.

Gelecek sayımızda buluşmak üzere hepinize mutluluk ve esenlik dolu günler diliyoruz.

İÇİNDEKİLER

	<i>Yaz tatili</i>	4		<i>Röportaj</i>	17
	Meclis 3 ayda onarıldı			Vahit Kirişçi ile AB	
	<i>Başkan Arınç:</i>	5		<i>TBMM</i>	24
	Herkes Hesap Vermeli			85. Yıl kutlamaları	
	<i>En büyük ödül O'nun</i>	8		<i>Röportaj/Stenograflar</i>	30
	Gazi Yaşargil'e vefa...			Çifte yeminliler	
	AB: uzun ince bir	10		<i>Parlamentolara</i>	43
	yol hikayesi			Arınç'tan Mektup	
	<i>İnal Batu</i>	14		<i>Mavi Yeşil bir dünya</i>	47
	Türkiye terfi etti...			Litvanya	
	<i>Ahmet Yıldız</i>	16		<i>Röportaj/Fatma Şahin</i>	53
	AB'nin vizyonu			Töre cinayetleri	

Dördüncü Yasama Yılı Yeni Hedeflerle Açıldı

Bu günler hiç bitmesin!

Üç aylık tatil döneminin ardından Türkiye Büyük Millet Meclisi 1 Ekim günü 4. Yasama yılına başladı. Bütün milletvekillerinin katılımı ile başlayan yeni yasama yılını açış konuşması Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer tarafından yapıldı. Açılış öncesinde Meclis Başkanı Bülent Arınç, Atatürk Heykeline çelenk koydu ve İstiklal Marşı okundu.

Türkiye'nin AB ile tam üyelik müzakerelerine başlama kararından iki gün önce yapılan açılışta uzun bir konuşma yapan Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer, Türkiye'nin 100. Yıl hedeflerini de açıkladı. Türkiye'nin AB ve

- Küresel güç olma hedefine erişmek.
- Dünyanın 10 büyük ekonomisi içine girmek.
- Bilim ve teknoloji alanında dünyanın önde gelen ülkeleri arasında yer almak.
- TSK'nın daha güçlenmesini sağlamak.

Dördüncü Yasama Yılı'nın açılışında Türkiye'nin geleceğine ilişkin bir vizyon çizen Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Bülent Arınç da, "Artık siyaset; dünyayı anlayan, gücünü halkından alan ve dışa açılan ülkelerin hakim olacağı bir dünya öngörüyor. Bunun en büyük adaylarından biri; genç nüfusu, medeniyet perspektifi ve

Avrasya ülkeleriyle ilişkilerin önemine vurgu yapan Cumhurbaşkanı Sezer, Çin ve Japonya gibi Asya Pasifik ülkeleri ile ilişkilerin geliştirilmesinin de üzerinde durdu. Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer, bu yıl kuruluşunun 83. Yılı'nı kutlayan Türkiye Cumhuriyeti'nin 17 yıl sonraki hedeflerini de şöyle açıkladı:

- Avrupa Birliği'ne üye olmak.

tarihi kökleri olan Türkiye'dir" dedi. Türkiye'nin 'Aciz' ve 'Herşeye Mecbur' bir ülke olmadığına vurgu yapan TBMM Başkanı Arınç, "Biz AB üyesi olmak için her şeyimizi feda edecek kadar onurumuzu yitirmedik. Bizim, kendi geleceğimizi ve çocuklarımızın ülkesini özgür ve müreffeh bir biçimde kuracak gücümüz vardır.

Tarihimiz bunun binlerce örneği ile doludur" mesajını verdi.

Parlamentonun yeni yasama yılına başlaması nedeniyle Meclis Başkanı Bülent Arınç tarafından aynı gün akşam Tören Salonu'nda bir resepsiyon verildi. Resepsiyona Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Bakanlar, Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hilmi Özkök ve kuvvet komutanları, Milletvekilleri, Büyükelçiler, AB'nin Türkiye Temsilcileri, Üst düzey bürokratlar, Gazete ve Televizyonların Temsilcileri ve basın mensupları katıldı.

Anlamli Ziyaret

Türkiye'nin AB ile müzakerelere başlaması kararının alındığı günde TBMM Başkanı Bülent Arınç'ı ziyaret eden Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, "Arzulanan tam üyelik hedefine de inşallah en kısa sürede ulaşacağız" dedi.

Meclis Bülteni- Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 4. Yasama Yılına başlaması nedeniyle Başbakan Recep

Tayyip Erdoğan, Maliye Bakanı Kemal Unakıtan ve AK Parti Grup Başkanvekili Salih Kapusuz ile birlikte TBMM Başkanı Bülent Arınç'ı ziyaret etti. Türkiye, Avrupa Birliği arasındaki ilişkilerin adının konulmaya çalışıldığı dönemde gerçekleşen ziyaretin gündemi de AB Müzakere süreci oldu. Aday ülkeden, müzakere eden ülke konumuna gelindiğini belirten Başkan Arınç, "Son 3 yıldır dış politikada çok iyi bir şekilde çalışmanın sonuçlarını alıyoruz. Sayın Erdoğan, partisinin genel başkanı ve Başbakan olarak bu ülkeleri defalarca ziyaret edip, ülkemizi tanıttı. AB üyesi 25 ülke kendi aralarında tartışırken bu çalışmalarımızın sonucunda Türkiye'nin birliğe sağlayacağı faydalar doğrultusunda olumlu görüş bildirdiler."

Meclis'in anlamlı bir günde yeni döneme başladığını, müzakere süre-

ciyle ilgili kararın aynı gün verildiğini, bunun da Türkiye için tarihi bir dönüm noktası olduğunu belirten Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, müzakere sürecinde de zor günlerin, çok sıkıntılı günlerin olacağına dikkati çekti. Erdoğan, "Bu sıkıntılı günlerimizi de yine gerek 17 Aralık, gerekse 3 Ekim sürecinde nasıl vakur bir şekilde, nasıl milletimizin onuruyla doğru orantılı bir şekilde sürdürdüysek, bundan sonra da aynı şekilde sürdüreceğiz" dedi.

40 yıllık birikmiş işler yaz tatilinde halledildi

Meclis üç ayda elden geçti

20 yıl önce yapıldığı gibi kalan milletvekili odaları ve odalara giden koridorların yer döşemeleri bütünüyle yenilendi. 45 yıllık Isı Merkezi tekrar yapıldı. Bunun için 400 metrelik galeriler açıldı, içleri izolasyon maddesiyle kaplandı.

Meclis Bülteni- Parlamentoda yıllardır ertelen işlere bu yaz el atıldı. Üç aylık tatili süresince meclisin çeşitli birimlerinde bakım, onarım ve yenileme çalışmaları yapıldı. Yaz döneminde yapılan en önemli işlerden birisi 45 yıldan beri kullanılan Kuvvet Merkezi'nin de Isı Merkezi olarak yaz döneminde yenilenmesi oldu. Açılışı 29 Ekim'de yapılan Isı Merkezi'ne, yeni kazanlar monte edildi. İnşaat sırasında 400 metre uzunluğunda galeriler kazıldı. İçleri izolasyon maddesi ile kaplandı. Galerilerin üzeri asfaltla kapatıldı. Başkan Arıncı, "Isı merkezimizin sağlayacağı tasarrufun ve verimliliğin divan üyesi arkadaşlarımız tarafından ilgiyle ve takdirle karşılandığını gördük" dedi.

Meclis binalarının ısı merkezinin yapım işi için açılan ihaleye 27 firma katıldı. Yaklaşık maliyeti 6 milyon 329 bin 488 YTL'ye ihaleye çıkarılan işi, YTL İnşaat San. Tic. Şti. 4 milyon 200 bin YTL'ye üstlendi.

Bu yaz yapılan en önemli işlerden birisi milletvekili odalarının yenilenmesi ve odalara giden koridorlara bakım yapılması oldu. A ve B blok olarak iki ayrı bloktan

oluşan Halkla İlişkiler binasında bulunan milletvekili odalarındaki yaklaşık 20 yıllık halılar sökülerek, laminat parke döşendi ve koridorlar PVC parke ile yenilendi.

Laminant parke ve yer döşemesi işleri için yaklaşık 236 bin 300 YTL'lik maliyeti olan ihaleye katılan 8 firmadan Bahadır Halıcılık San. Tic. Ltd. Şti. 174 bin 431 YTL'ye aldı.

Meclis'in 40 yıllık yangın söndürme ve hidrat sisteminin de yenilenmesi için de hareket geçildi. Parlamento Başkanı Bülent Arıncı, "Bununla ilgili yapılan ihalemizi şu anda Isı Merkezi'mizin inşaatını yapan firma büyük bir indirimle almıştır. Hidrat sistemimizde 1 trilyonluk bir yatırımla bu yıl içinde bitirilebilecek noktaya gelmiştir" dedi.

Yangın söndürme ve hidrat sisteminin yenilenmesi işinin yaklaşık 1 milyon 565 bin 500 YTL'den ihaleye çıkarılan 6 firmadan, YTL İnşaat San. Tic. Şti. 85 bin 500 YTL'ye aldı.

Isı kazanları da yenilendi.

Yeniye Büyük Millet Meclisi'nin önemli gider kalemlerinden birisini yeşil alanların bakım ve sulanması teşkil ediyor. 500 dönüm-

lük bir alan üzerinde yerleşik bulunan Meclis'in yeşil alanlarının otomatik sulama sistemiyle sulanması amacıyla başlatılan yatırım da sonuçlandı. TBMM Başkanı Bülent Arıncı, yapılan bu yatırım ile meclisin önemli bir sulama giderinden kurtulacağını söyledi. Başkan Arıncı, "Özellikle yaz aylarında gündüz yapılan sulamaların büyük kısmının buharlaşması nedeniyle büyük bir maddi kayba neden oluyordu" dedi.

Yaklaşık maliyeti 231 bin 588 YTL'den ihaleye çıkarılan ve 6 firmanın katıldığı otomatik bahçe sulama sisteminin ihalesini ise 126 bin 194 YTL'lik teklif veren Şeyda Şenel-Greenart Peyzaj Tasarım Uygulama şirketi aldı.

Yaz döneminde başlayan ve bitme aşamasına gelen yenilenme çalışmalarının TBMM'ye toplam maliyeti 5 milyon 370 bin YTL oldu. Yapılan dört ayrı işle ilgili olarak 8 milyon 362 bin 876 YTL'den ihaleye çıkarılan 47 firma ihalelere katıldı.

Isı kazanları ile artırmayla yapılan ısı tesisatı binalar yüzde 35'lik oranla yenildi. Meclis 2 milyon 992 bin 500 YTL tasarruf ederek üç aylık süreçte kendini yenileme işini 5 milyon 370 bin 625 YTL'ye mal etti.

Başkan Arınç'tan büyük reform teklifi...

Herkes Hesap Vermeli

Hesap veren Başkan olmak istediğini açıklayan TBMM Başkanı Bülent Arınç, "Şimdi ben kendi payıma düşeni yerine getirip, başkanlığımı denetime açıyorum ve hem de görevden alınmamı sağlayacak bir düzenleme getiriyorum" dedi.

Meclis Bülteni- Hesap veren meclis başkanı olmak istediğini belirten TBMM Başkanı Bülent Arınç, kendisinden hesap sorulmasını sağlayacak düzenlemeyi de içtüzük değişikliği ile gerçekleştirmek istediğini açıkladı.

Demokrasinin bütün kurum ve kurallarıyla işlemesi için öncülük etmek istediğini belirten Başkan Arınç, bir suç işlese, görevini kötüye kullansa ya da büyük bir hata yapması durumunda kendisinden hesap soracak bir mekanizma bulunmadığını belirtti.

Büyük reform niteliğindeki teklifini 13 Ekim günü Basın Bilgilendirme toplantısında kamuoyu ile paylaşan TBMM Başkanı Bülent Arınç, kendisini görevden almayı da içeren düzenleme ile şeffaflığı bütün kurumlara yayma gereğine işaret etti. Kendisinin denetime tabi olmadığını belirten Başkan Arınç, şunları söyledi:

"Meclis Başkanı bir suç işlese, makamını kötüye kullansa, ülkesini, Meclisi'ni temsil ederken büyük hatalar yapsa, Meclisi yönetirken tarafsızlığını kaybetse, İç Tüzüğü çiğnese, böyle bir Meclis Başkanı'ndan hesap soracak bir mekanizma şu anda bulunmuyor. Ne Anayasa'da ne de İç Tüzük'te bu saydığım durumlar vuku bulduğunda ne yapılması gerektiğini anlatan bir hüküm bulunmuyor. Yani hem Anaya-

32 yıldır yürürlükte bulunan içtüzüğü değiştirmek için teklif paketi hazırlayan Başkan Arınç, "Değişen Türkiye'nin hızına ayak uyduracak bir Meclis İç Tüzüğü, katılımcı, verimli ve hızlı çalışma açısından ideal düzeyde olmalıdır diye düşündük" açıklamasını yaptı.

sa'da hem de İç Tüzüğümüzde bir boşluk var. Biz de bu boşluğu doldurmak için İç Tüzük'te bir değişiklik yapmak istedik."

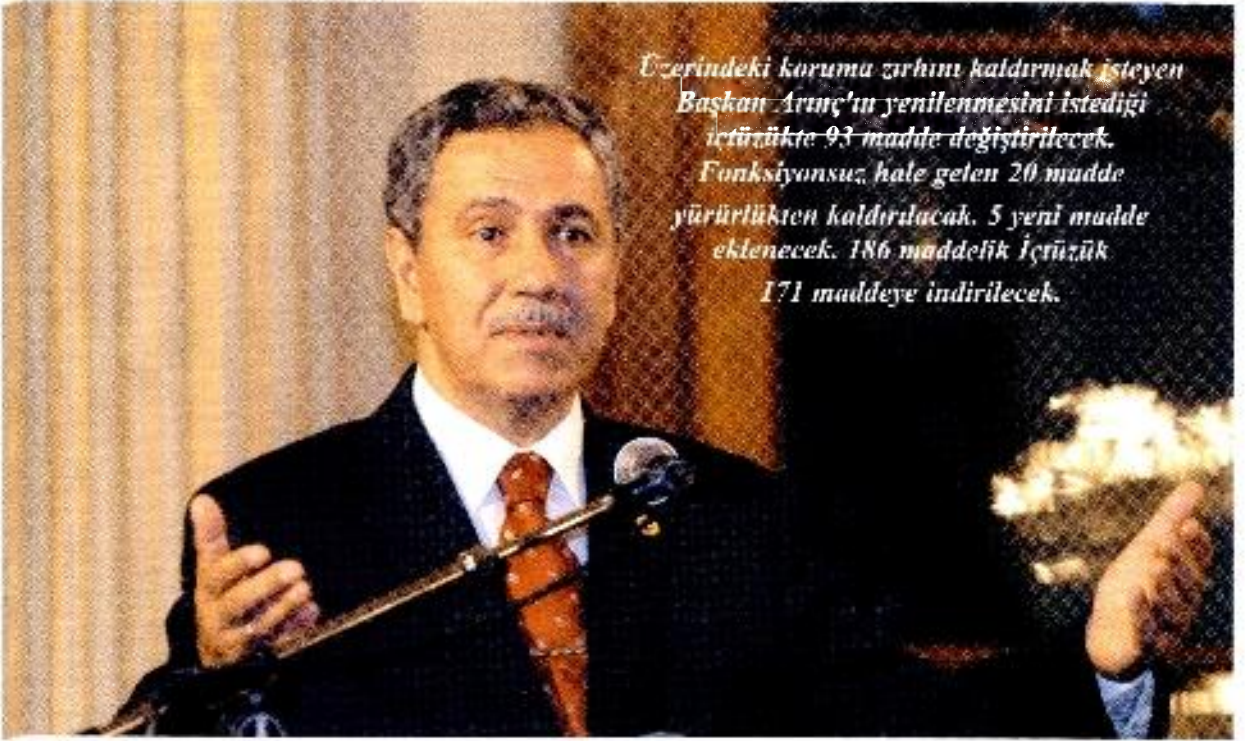
Güvensizlik Oylaması Gibi

Hükümete güvensizlik oylamasındaki düzenlemeye benzer bir düzenleme ile Meclis Başkanı'nı görevden almanın kurallarını İç Tüzüğe koymak isteyen Başkan Arınç, düzenlemenin içeriğini şöyle anlattı:

"Beşte bir milletvekilinin teklifiyle adına 'Güvensizlik Önergesi' dediğimiz bir önerge ile Meclis Başkanlığı'nın görevinden düşürülmesi Genel Kurul gündemine taşınabilecek. Başkanın görevden düşürülmesi, güvensizlik önergesinin, üye tam sayısının salt çoğunluğunun gizli oyunun kabulüyle mümkün olacaktır."

"İç Tüzük'te yapılacak bu değişiklik, bugüne kadar hiç olmamış bir uygulamayı başlatarak, siyasi sorumluluğumu üstlenip, Başkanlığımı Yüce Meclis'in denetimine açmak istiyorum" diyen Başkan Arınç, halka hesap verme sorumluluğunda bulunmayan kurumlar, makamlar ve bürokratik mekanizmalar bulunduğunun altını çizdi. Başkan Arınç, "Bu adil bir sistem değildir" diyerek yaptığı açıklamada, dokunulmazlık konusunun sadece siyasileri ilgilendiren bir konu olmadığına dikkat çekti.

Başkan Arınç, "Ya-pabileceğim tek şey kendi başkanlığım ile ilgili bir

Üzerindeki koruma zırhını kaldırmak isteyen Başkan Arınç'ın yenilenmesini istediği içtüzükte 93 madde değiştirilecek. Fonksiyonsuz hale gelen 20 madde yürürlükten kaldırılacak. 5 yeni madde eklenecek. 186 maddelik içtüzük 171 maddeye indirilecek.

düzenlemedir. Şimdi ben kendi payıma düşeni yerine getirip, başkanlığımı denetime açıyorum ve hem de görevden alınmamı sağlayacak bir düzenleme getiriyorum" dedi.

Seçtiğini Denetle

Yöneltelen sorular üzerine medyayı kamuoyunu aydınlatmaya davet eden TBMM Başkanı Bülent Arınç, kendisine "Bu adama rahat battı mı?" diye sorulabileceğini hatırlatarak konuşmasını şöyle sürdürdü: "Bizim demokrasi anlayışımızda seçilenlerin denetlenmesi vardır. Biz buna daha önceki projelerimizde de vardır SEDE projesi diyoruz. Seçilenlerin yetkileri varsa, hakları varsa aynı ölçüde sorumlulukları da bulunmalıdır. Seçen adam seçtiklerini denetlemelidir. Yoksa layüsellik olur. Ben bu projeyi her seferinde sizlerin dikkatine sunuyorum. Artık iki yıllık yasama dönemine giriyoruz. Bundan sonra seçim var. Sosyal projelerimizin yanında meclisimizin iç tüzüğünün yenilenmesi ihtiyacını ben üç yıldan beri söylüyorum. Siyasi partilerden kapsamlı

bir tüzük değişikliği bekledim. Ama birkaç değişiklik teklifinden başka bir iki maddelik teklif geldi."

Meclis Başkanı olarak kendisini denetleyecek bir mekanizma bulunmadığına dikkat çeken Başkan Bülent Arınç, "Ben AK Parti'de Grup Başkanvekili idim. Bana AK Parti'nin iç tüzüğünü hazırlama görevi verdiler. Buna biz partinin iç yönetmeliği diyoruz. İç yönetmeliği hazırlarken ben bu düşünce içinde hazırladım. Grup Başkanvekillerinin güvensizlik önergesiyle düşürülmesini ben getirdim. Hükümet üyelerinin de parti grup toplantısında güvensizlik oyuyla düşürülmesini ben teklif ettim" diye konuştu.

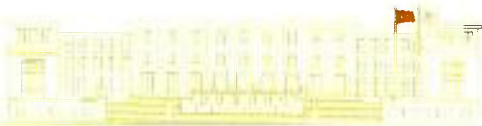
Anayasa Mahkemesi'nin Yüce Divan sıfatıyla yargılayacağı isimler arasında Meclis Başkanı bulunmadığını hatırlatan ve Meclis Başkanlarının denetlenmesine ilişkin İç Tüzük'te değişiklik yapılmasıyla Meclisin güçleneceğini savunan Başkan Arınç şöyle konuştu:

"İç tüzüğe meclis başkanlarının meclis milletvekilleri tarafından denetlenmesini düzenleyecek bir hüküm koyarsak ben ve benden sonra gelecek bütün meclis başkanlarına meclis önünde kendini savunma ve başkaları için de onu suçlama imkanı doğar. Böylece meclis güçlenir, milletvekilleri de güçlenir. Meclis başkanı da oylama sonucunda başarıyla çıkabilirse daha da güçlenir. Ben eleştiren ve denetlemek isteyen arkadaşlarımıza meclis içinde imkan tanımak istiyorum."

Milletvekillerinin dokunulmazlığının kaldırılmasının öncelikli konulardan olup olmadığının sorulması üzerine görüşlerini açıklayan TBMM Başkanı Bülent Arınç, yasama dokunulmazlığının CHP ile AK Parti arasındaki bir konu olmanın ötesine taşan bir derinliğe sahip olduğunu ifade etti. Başkan Arınç, şöyle konuştu:

"Dokunulmazlık bütün dünya parlamentolarında milletvekillerine tanınan bir ayrıcalık değil, bir haktır.

Parlamentlerin siyasi görevini yaparken bu görevini rahatlıkla yapabilmesi, ko-

laylıkla dışlanıp, kolaylıkla siyasetten tasfiye edilmemesi için getirilmiş bir sistemdir."

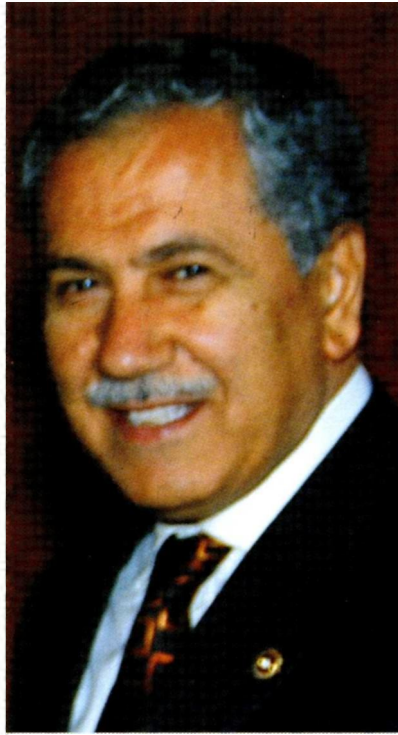
Dokunulmazlık Bütünlük İçinde Düşünülsün

Dokunulmazlık konusunun ele alınacağı kurumun Anayasa Uzlaşma Komisyonu olduğuna dikkat çeken Başkan Arıncı, "Üç yıldan bu yana bu kurulun çalışmasını engelleyen parti, dokunulmazlığın kaldırılmasını isteyen partidir. Böylece iki tepenin üzerine iki siyasetçi çıkıp dokunulmazlık kaldırılmalıdır diye bağırıyor, öbürü de ben dokunulmazlığı kaldırtmam diyor. Bunların konuşulacağı veya tartışılacağı yer Meclis Başkanı'nın veya Başkanvekili'nin başkanlığında toplanacak Anayasa Uzlaşma Komisyonu'dur. Bu konuda henüz vakit geçmiş değildir. Bu konuda biz konuşalım onlar cevap versin mantığıyla

Denetimin seçilmişleri güçlendireceğini belirten Başkan Arıncı, "İç tüzüğe meclis başkanlarının meclis milletvekilleri tarafından denetlenmesini düzenleyecek bir hüküm koyarsak ben ve benden sonra gelecek bütün meclis başkanlarına meclis önünde kendini savunma ve başkaları için de onu suçlama imkanı doğar. Böylece meclis güçlenir, milletvekilleri de güçlenir. Meclis başkanı da oylama sonucunda başarıyla çikabilirse daha da güçlenir" dedi.

yürümek bir çözüm getirmiyor" dedi. Dokunulmazlık konusunun sistem içinde bütünüyle ele alınması gereğine işaret eden Başkan Bülent Arıncı, yaptırdığı bir araştırma sonrasında ortaya çıkan sonuca ilişkin şu bilgileri verdi:

"Adına dokunulmazlık denmese dahi, bazı bürokratların dokunulmazlıktan daha

kuvvetli zırhlarına dokunmayacak mıyız? Eğer bunu da konuşacaksak bunun yeri Anayasa Uzlaşma Komisyonu'dur. Dokunulmazlığı bütünüyle ele alıp buna göre Anayasa değişikliği ve yasa değişikliği yapabilirsek yararlı bir çalışma yapmış oluruz. Bu konuda bir çalışma hazırladım. Çalışmamda çok ilginç durumlarla karşılaştım. Bir üniversite rektörü nasıl suçlanabilir. Hakkında Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulduğu zaman nasıl yargılanabilir, sayfalar dolusu bilgi. Bunları anlatabilmek için çeşit çeşit şemalar. Sonunda ne var biliyor musunuz? Yargılanamaz. Çok ilginç. Bu ilginçliklerin başka örnekleri de var. Hem rektörlerimizin, hem Yargıtay üyelerimizin, hem Danıştay üyelerimizin, hem Anayasa Mahkemesi üyelerimizin, hem Sayıştay üyelerimizin yargılama önündeki zırhlarını önünüze koyabileyim ki milletvekillerinin dokunulmazlığını konuşurken biraz daha insaflı biraz daha dürüst olalım."

Her şey gelecek için...

Türkiye'nin içine girdiği hızlı değişim sürecinin toplumsal dokuyu etkilediğini belirten Meclis Başkanı Bülent Arıncı, yeni dönemde TBMM'nin aktif misyon üstleneceğini açıkladı. Başkan Arıncı, yürütülecek sosyal projeleri 13 Ekim'de düzenlediği bilgilendirme toplantısında anlattı:

"Meclisimiz 4 bakanlıkla birlikte, okullardaki zararlı madde kullanımına son vermek ve çocuklarımızı bu büyük beladan kurtarmak için bir kampanya başlatacaktır. Bu kampanyamız Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanlığımızla ortaklaşa yapılacaktır. Yaz döneminde başkanlığımız ve bakanlıklardaki uzmanlardan oluşan bir ekip, taslak bir proje hazırladı. Taslağa son halini Sayın Bakanlarla yapacağımız bir toplantıda vereceğiz. Amacımız okullardaki tehlikeli boyutlara ulaşan zararlı madde kullanımını engellemek, bağımlı çocuklarımızı bu beladan kurtarmak ve okullarımızı tamamen bu sorundan izole etmektir."

Anne ve bebek ölümlerini azaltmayı amaçlayan ikinci bir projeye de TBMM olarak öncülük edeceklerini belirten Başkan Arıncı, "Milletvekillerimizden oluşan Nüfus Kalkınma Grubu tarafından geliştirilen bu proje, AB tarafından da desteklenmektedir. Projeye birlikte en çok anne ve bebek ölümlerinin yaşandığı illerimizde büyük bir seferberlik başlatarak, dünyanın en çok anne ve bebek ölen ülkelerinden biri olmaktan kurtulacağımızı umuyorum" dedi.

BM'de yapılan Parlamento Başkanları Toplantısı'nda TBMM'nin Okul Meclisleri Projesi ile dünyaya örnek gösterildiğini hatırlatan Başkan Arıncı, anne ve bebek ölümlerinin azaltılmasına ilişkin projenin de uluslar arası yankı bulacağını düşündüğünü kaydetti.

En büyük ödül O'nun

GAZİ YAŞARGİL'E VEFA

Meclis Bülteni- TBMM'nin açılışının 85'inci yılı etkinliklerinin en anlamlı törenlerinden biri Türkiye'nin uluslar arasındaki vizyonlarından Prof. Dr. Gazi Yaşargil için yapıldı. Neredeyse Parlamento ile yaşıt olan Prof. Yaşargil'e, "85. Yıl Milli Egemenlik Onur Ödülü" TBMM Başkanı Bülent Arınç tarafından verildi.

Parlamentonun tatile girmesinden sonra 13 Temmuz günü düzenlenen törende verilen ödül törenine Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ve CHP Genel Başkanı Deniz Baykal da katıldı.

"Halka hizmet eden herkesin, ülkesi için bir tuğla koyan her bireyin kıymetli olduğunu sembolik de olsa göstermek istiyoruz" diyen Başkan Bülent Arınç, TBMM tarihinde ilk defa "Milli Egemenlik Onur Ödülü" verildiğine dikkat çekti. Başkan Arınç, Onur ve Hizmet ödülleri ile, millete hizmeti artırmayı ve sahip olunan değerlerin kıymetinin bilindiğini göstermeyi amaçladıklarını ifade etti.

Kıssadan Hisse Bir Hayat

Aldığı ödül ile duyguylan ve yaşamından kesitler aktararak tören konuşmasını yapan Prof. Dr. Gazi Yaşargil, sınıf arkadaşı Can Yücel ile öğrenimlerini sürdürmek için Viyana'ya gitmeye karar

TBMM Başkanı Bülent Arınç, "Halka hizmet eden herkesin, ülkesi için bir tuğla koyan her bireyin kıymetli olduğunu sembolik de olsa göstermek istiyoruz" diyerek Milli Egemenlik Onur Ödülü'nü Prof. Dr. Gazi Yaşargil'e takdim etti.

verdiklerinde, dönemin Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel'in kendisini

çağırarak, "Lisan öğrenimi 24 yaşına kadar sürer. Bu nedenle tahsiliniz kısa olacak dedi. Dedikleri oldu. Lisanım kısır kaldı. Benden önce konuşanları kıskandım. Düşüncelerini, görüşlerini çok güzel bir Türkçe ile ifade ettiler" dedi.

Dünyada 4 milyar insanının çetin bir yaşam mücadelesi verdiğini, çok sayıda kadın ve çocuğun ezici bağımlılıklarından sıyrılıp bir türlü özgürlüklerine kavuşamadığını anlatan Yaşargil, "Belleğin, zekanın ve yeteneklerin daha güçlenmesi için tabiatın mucizevi çareler bekleniyor. Vicdan sorunu nedense hep konu dışında kalmakta...Yakında plastik kalp takıldığında yine vicdan devam edecektir" dedi.

Başbakan Erdoğan ve CHP Genel Başkanı Baykal'ın da birer konuşma yaptığı ödül töreninde Prof. Dr. Yaşargil'in Doç. Dr. Nezih Özkan, TÜBA Başkanvekili Prof. Dr. Yücel Kanbolat gibi öğrencileri de hazır bulundu.

Yazdan kalan...

Üç ayda 46 basın toplantısı...

Parlamentoda yasama çalışmalarına ara verilse de, siyaset tatil edilmedi. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin tatile girdiği 3 Temmuz tarihinden 30 Eylül 2005 tarihine kadar geçen üç aylık dönemde 46 basın toplantısı düzenlendi.

Parlamento tatile girse de, siyaset tatile girmedir. Partiler yaz döneminde de çalışmalarını devam ettirdiler. Yasama çalışmalarının yanı sıra, grup çalışmalarını da parlamentoda yürütemeyen partiler, gelişen olaylara ilişkin görüşlerini parlamentodan düzenlediklerini basın toplantıları ile kamuoyu ile paylaştılar.

Tatil döneminde 3. yasama yılı faaliyetlerine ilişkin ilk basın toplantısını TBMM Başkanı Bülent Arınç yaptı. Aynı dönemde en fazla basın toplantısını CHP'li üyeler yaptı. Düzenlenen 45 basın toplantısından 27'sini CHP Grup Başkanvekilleri Haluk Koç, Kemal Anadol, Ali Topuz ve CHP'li milletvekilleri Mehmet Tomanbay, Berhan Şimşek ve Muzaffer R. Kurtulmuşoğlu yaptı.

AK Parti'den Grup Başkanvekilleri Sadullah Ergin, Salih Kapusuz ve Eyüp Sanay 7 basın basın toplantısı düzenlerken, ANAVATAN Partisi Genel Başkan Yardımcısı Süleyman Sarıbaş ve İstanbul Milletvekili Emin Şirin 5 basın toplantısı düzenledi. DYP, Genel Başkanı Mehmet Ağar ve Ümmet Kandoğan ile 6 basın toplantısı düzenledi.

Tatil döneminde parlamentonun en dikkat çekici çalışması terör gündemiyle CHP tarafından yapılan çağrı üzerine 19 Eylül tarihinde olağanüstü şekilde 127. Birleşimle toplanması oldu.

Ali Topuz

Kemal Anadol

Haluk Koç

CHP Grup Başkanvekilleri değişmedi

Dördüncü yasama yılıyla birlikte CHP Grup Başkanvekilliklerinin yenilenmesi için seçim yapıldı. 4 Ekim günü öğleden önce basına kapalı gerçekleştirilen grup başkanvekillikleri seçiminde, eski başkanvekillikleri Ali Topuz, Kemal Anadol ve Haluk Koç yeniden aday oldular. Oylamaya 132 milletvekili katıldı. Yeniden aday olan her üç adaya da 118'er oy çıktı. Öte yandan CHP Grup Yönetim Kurulu da yeniden belirlendi. CHP Grup

Yönetim Kurulu üyeliklerine Yılmaz Kaya, Ali Arslan, Mehmet Küçükakışık, Harun Akın, Ramazan Kerim Özkan, Feridun Baloğlu, Muharrem Kılıç, Hasan Güyüldar ve Haşim Oral seçildi. Yapılan seçimde, Ensar Ögüt ve Kemal Sağ, Grup Denetim Kurulu üyesi oldu. Basına kapalı yapılan seçimlerin ardından CHP Genel Başkanı Deniz Baykal, grup milletvekillerine TBMM lokantasında öğle yemeği verdi.

Parlamentoda yeni denge

Anavatan Partisi 3. Grup oldu

3 Kasım 2002 seçimlerinde iki gruplu denge üzerine oluşan TBMM'deki denge, 4. Yasama Yılı'na girildiğinde değişti. Üç yıllık süreçte ölüm ve istifa gibi nedenlerle dört milletvekilliği boşalırken, parlamentodaki parti grubu sayısı da üçe yükseldi.

Adalet ve Kalkınma Partisi ile Cumhuriyet Halk Partisi grupları ile 22. Döneme başlayan parlamentonun bu dönemi de başladığı gibi tamamlamaya çağrı görüldü. AK Parti ve CHP'den istifalar ve bağımsız milletvekillerinden katılımlarla üye sayısını 22'ye yükselten Anavatan Partisi, ilk grup toplantısını da 19 Ekim günü yaptı.

"İktidar olarak girdiğimiz meclise, mütevazı bir grup olarak tekrar döndük" diyen Anavatan Partisi Genel Başkanı Erkan Mumcu, izleyecekleri muhalefet tarzına ilişkin olarak, "Biz milletin hayrına olanın yanındayız, milletin hayrına olmayanın karşısındayız" dedi.

Öte yandan ANAVATAN Grup yönetimi için 26 Ekim günü seçim yapıldı. Grup Başkanvekilliği'ne Süleyman Sarıbaş ile Ömer Abuşoğlu seçildi. Grup Yönetim Kurulu üyeliklerine Selami Yiğit, Turan Tüysüz, İbrahim Özdoğan, Reyhan Balandı ve Hüseyin Güler getirildi.

ANAVATAN'ın TBMM İdare Amiri ise Dursun Akdemir oldu. Disiplin Kurulu'na Hüseyin Özcan, Züheyir Amber ve Göksal Küçükali seçilirken, Denetim Kurulu'nda Hasan Özyer'e görev verildi.

26 Ekim 2005 tarihi itibarıyla parlamentodaki yeni sandalye dağılımı:

Adalet ve Kalkınma Partisi	: 356
Cumhuriyet Halk Partisi	: 154
Anavatan Partisi	: 22
Doğru Yol Partisi	: 4
Sosyal Demokrat Halk Partisi	: 4
Halkın Yükselişi Partisi	: 1
Bağımsız Milletvekili	: 5
Toplam	: 546

AB

“UZUN İNCE BİR YOL” HİKAYESİ

3 Ekim sürecine Türkiye hiç kolay gelmedi. Adeta 42 yıllık bir engelli koşunun ardından tam üyelik müzakerelerine başlama aşamasına gelindi. AB ‘Gel’ dediğinde Türkiye gitmedi. Türkiye ‘Hazırım’ dediğinde AB ‘Düşüneyim’ dedi.

Meclis Bülteni- Tıpkı müzakere aşamasına gelineceye değin geçilen aşamalar gibi, Türkiye yeni ve uzun bir yolculuğa çıktı. 35 ayrı müzakere başlığını düzenleyen 80 bin sayfalık bir mevzuat külliyatı Türkiye'yi bekliyor. Üstelik bu aşamada mevzuatı uyumu yetmiyor. Yap-bozun parçaları gibi Türkiye'nin standartlarını AB ile uyumlu hale getirmesi gerekiyor.

Tabii bu aşamaya gelmek çok zor oldu. 1999'da aday ülke statüsü almak, 2004'te müzakere takvimi almak, 3 Ekim'de müzakere eden ülke statüsü almak müzakere eden ülke statüsüne yükselmek hiç kolay olmadı. 17 Aralık 2004'teki gibi 3 Ekim 2005'te çok zorlu geçti. Sorunsuz bir imza töreninde sabah saatlerinde AB Dışişleri Bakanları ile aynı salonda olması gereken Dışişleri Bakanı Abdullah Gül, ancak gece yarısı Lüksemburg'a gidebildi. Tarihi günün tarihi anekdotu da saatlerin 23.58'de durdurulması oldu. İngiltere Dışişleri Bakanı Straw "Türkiye'ye 3 Ekim için söz verdik. İmza 4 Ekim'e kalmaz" dedi. Anlaşma saati 23.58'de durduruldu... Türk heyetinin geç gitmesine rağmen bu an "3 Ekim, saat 23.58" olarak tarihe geçti...

Türkiye'de büyük çoğunluk Türkiye-AB

Aslında Türkiye'nin AET'ye ortaklık için ilk başvuru tarihi 31 Temmuz 1959'dur. Türkiye'den 16 gün önce de Yunanistan ortaklık için başvurusunu yapmıştı. Tabii bu durum o tarihte pek ciddiye alınmamış olmalı ki, gazeteler başvuru konusuna sayfalarında yer vermedi.

ilişkilerini 42 yıl önceden yani 12 Eylül 1963'ten başlatır. Belki Türkiye'nin, belki de o dönemin AET'sinin ciddiye almamasından ötürü 1963'ün 5 yıl öncesi pek kayda alınmamıştır. Yunanistan ile paralel hareket eden Türkiye, AET'deki sürecini de Yunanistan ile birlikte geliştirdi.

Avrupa Birliği'nin başlangıcı Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu yani günümüz kısaltılmasının biraz uzunluğunu olan AKÇT'dir. Fransa, Almanya, Belçika, İtalya, Hollanda ve Lüksemburg tarafından 18 Nisan 1951'de kurulmuştur.

burg tarafından 18 Nisan 1951'de kurulmuştur.

AB'nin ilk kurucuları olan altı ülke 25 Mart 1957'de AET (Avrupa Ekonomik Topluluğu) ve EURATOM (Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu) antlaşmalarını Roma'da imzaladı. Varılan her iki anlaşma 1 Ocak 1958'de yürürlüğe girdi.

Darbelerle Kaybedilen Yıllar

1- Aslında Türkiye'nin AET'ye ortaklık için ilk başvuru tarihi 31 Temmuz 1959'dur. Türkiye'den 16 gün önce de Yunanistan ortaklık için başvurusunu yapmıştı. Tabii bu durum o tarihte pek

ciddiye alınmamış olmalı ki, gazeteler başvuru konusuna sayfalarında yer vermedi. 11 Eylül 1959'da AET Bakanlar Konseyi, Ankara ve Atina'nın Ortaklık Başvurularını beraber kabul etti. 28-30 Eylül tarihlerinde Avrupa Toplulukları Komisyonu ile Türkiye arasındaki ilk hazırlık görüşmesi yapıldı.

Yunanistan'la AET arasında resmi ortaklık görüşmeleri 1-2 Mart 1960 tarihinde başladı. Türkiye'de 27 Mayıs 1960 yılında ihtilal yapıldı. İktidardaki DP'nin bütün ileri gelenleri tutuklandı.

2- Yunanistan ile AET arasında Ortaklık Antlaşması başvuru tarihinden iki yıl sonra 9 Temmuz 1961'de Atina'da imzalandı. Türkiye'de o tarihte eski iktidar mensubu başbakan, bakanlar ve milletvekilleri Yassıada'da yargılanıyordu.

3- Yunanistan ile AET arasında ortaklık Antlaşması 1 Kasım 1962'de yürürlüğe girdi. Türkiye'de 1961 sonunda seçimler yapıldı. Sivil iktidar işbaşına geçti. Talat Aydemir ve arkadaşları 22 şubat 1962 ve 21 Mayıs 1963 tarihlerinde iki defa ihtilale teşebbüs etti. Türkiye bir kaos, darbeler ve koalisyonlar dönemi içindeydi.

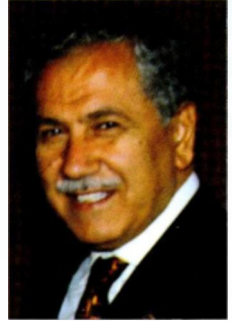
(Hürriyet Gazetesi'nin 13 Eylül 1963 tarihli nüshasından...)

4- Türkiye ile AET arasında ortaklık anlaşması başvurudan beş yıl sonra 12 Eylül 1963 yılında imzalandı. Ankara Antlaşması, onay belgeleri tamamlandıktan sonra 1 Aralık 1964 yılında yürürlüğe girdi. Bu durum o tarihli gazetelerde 'Tarihi' olarak nitelendirildi ve 'Ortak Pazara Girdik' şeklinde okuyucularına duyuruldu.

SICAĞI SICAĞINA DENİLENLER

TBMM Başkanı Bülent Arıncı

"40 yılı aşkın süredir AB'nin en önemli noktasındayız. Aday ülkeden, müzakere eden ülke konumuna geldik. Vakarlı bir şekilde, şuurlu bir şekilde, soğukkanlı bir şekilde; hangi amaca ulaşmak istediğimizin bilinci içerisinde bu süreç takip edilmiş, bu uğraşımızın neticesinde en güzel sonuç alınmıştır. 40 yılı aşkın süredir AB'nin en önemli noktasındayız. Aday ülkeden, müzakere eden ülke konumuna geldik. Avrupa'da birçok dostlarımız, ABD'de ve BM'de, Türkiye'nin saygın, büyük bir devlet olduğunu, güçlü bir ülke olduğunu bilenler, Türkiye'nin AB içerisinde yer almasının dünyaya kazandıracağı puanajın farkında olanlar, Türkiye'yi büyük ölçüde desteklediler. Son 3 yıldır dış politikada çok iyi bir şekilde çalışmanın sonuçlarını alıyoruz. Sayın Erdoğan, partisinin genel başkanı ve Başbakan olarak bu ülkeleri defalarca ziyaret edip, ülkemizi tanıttı. AB üyesi 25 ülke kendi aralarında tartışırken bu çalışmalarımızın sonucunda Türkiye'nin birliğe sağlayacağı faydalar doğrultusunda olumlu görüş bildirdiler. Dik duruşumuz, milli duruşumuz, vakur duruşumuz, Türkiye'ye çok şeyler kazandırdı."

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan

"Bu sıkıntılı günlerimizi de yine gerek 17 Aralık, gerekse 3 Ekim sürecinde nasıl vakur bir şekilde, nasıl milletimizin onuruyla doğru orantılı bir şekilde sürdürdüysek, bundan sonra da aynı şekilde sürdüreceğiz. Biz Türkiye olarak herhangi bir görevi yerine getirmeden onun karşılığını istemedik. Ama üzerimize düşen kriterleri yerine getirdikten sonra da bunu engellemek isteyenlere karşı tabii ki onların arzuları istikametinde herhangi bir taviz vermek gibi konuma düşmeyiz. Yapılacak olan işler bellidir ve bu konuda tecrübeli bir devlet, teknokrat, bürokrat yapımız var. 1996'dan beri AB ile müşterek yürüten Gümrük Birliği ilişkilerimiz var. Bu Türkiye'nin en büyük avantajıdır. AB'ye son üye olan 10 ülkenin böyle bir avantajı yok. Arzulanan tam üyelik hedefine de inşallah en kısa sürede ulaşacağız" diyen Erdoğan, "Artık Türkiye rayına girmiştir. Piyasalar adeta büyük patlama ve sıçrama yapıyor. Bundan sonra hükümet olarak bize düşen görev, bu havayı halkımıza yansıtmaktır. Halkımızın bu imkanlardan faydalanmasını sağlamaktır. Bunun için de gece gündüz çalışacağız. Ülkemize yapılacak yatırımlar, inanıyorum ki bunun anahtarı olacak."

5- Yunanistan'da albaylar cuntası yönetime el koyup parlamentoyu fesh edince, AET 21 Nisan 1967'de Yunanistan ile yapılan Atina Antlaşması'nın dondurulduğunu açıkladı. Bu durum Türkiye'nin 20 Temmuz 1974'de Kıbrıs'a müdahalesine kadar sürdü. Türkiye'nin Kıbrıs Barış Harekâtı sonunda Albaylar cuntası yıkılıp sivil hükümet işbaşına geçince Yunanistan-AET ilişkileri tekrar başladı.

Bu arada Topluluk 19 Aralık 1973'de Güney Kıbrıs Rum Kesimi (Kıbrıs Cumhuriyeti) ile ortaklık Antlaşması imzaladı.

6- Türkiye-AET karma parlamento komisyonu 16-17 Mayıs 1966'da Brüksel'de toplandı. Türkiye ile katma protokol görüşmeleri 9 Aralık 1968'de başladı. 23 Kasım 1970'de Katma Protokol Brüksel'de imzalandı.

1 Eylül 1971'de Katma Protokol'ün ticari hükümleri "Geçici Antlaşma" ile yürürlüğe konuldu.

21 Mayıs 1973'te Türkiye AET genişleme görüşmeleri mutabakat ile sonuçlandı.

7- Yunanistan, Albaylar Cuntasından kaynaklanan 7 yıllık kesintinin ardından AET'ye 12 Haziran 1975'te tam üyelik müracaatında bulundu. Türkiye yine askeri müdahaleler (12 Mart 1971), anarşi ve sokak hareketleri ve koalisyonlar dönemini yaşıyordu.

Yolun sonu mu?

8- Türkiye, AET'den 11 Ekim 1978'de Dördüncü Beş yıllık Kalkınma Planı süresince (1979 -1983) yükümlülüklerinin dondurulması ve aynı dönem için yaklaşık 8 milyar dolarlık yardım yapılması talebinde bulundu. Mali protokolün onay işlemleri 30 Ekim 1978'de tamamlandı. İşbaşında 3. Ecevit hükümeti vardı. (5 Ocak 1978 -12 Kasım 1979)

9- 1 Ocak 1981'de yani başvuru tarihinden tam 21 yıl 5 ay 15 gün sonra Yunanistan AET'ye tam üye oldu. O tarihlerde Türkiye'de yine ihtilâl olmuştu. Parlamento 12 Eylül 1980'de feshedilmişti. Genel Kurmay Başkanı ve Kuvvet Komutanlarından teşekkül eden askeri komite (Milli Güvenlik Konseyi) işbaşındaydı.

Askeri müdahale sonrası AET'nin

(15 Nisan 1987 tarihli Hürriyet Gazetesi'nin nüshası...)

AT Komisyonu 18 Aralık 1989'da Türkiye'nin tam üyelik başvurusu konusundaki görüşünde, Topluluğun kendi iç pazarını tamamlayacağı öngörülen 1992'den önce yeni üye kabul edilmeyeceği ve Türkiye'nin katılımdan önce, ekonomik, sosyal ve siyasal alanda gelişmesine ihtiyaç bulunduğu hususlarına yer verdi.

yaptığı ilk iş ilişkileri askıya almak oldu. Avrupa Parlamentosu, 22 Ocak 1982'de Türkiye'de genel seçimlerin yapılması ve TBMM'nin oluşmasına kadar Karma Parlamento Komisyonu'nun Avrupa kanadının görevinin yenilenmemesi konusunda karar aldı. Yeniden demokrasiye geçinceye, siyasi partiler oluşuncaya, parlamento açıluncaya, sivil hükümetler kuruluncaya kadar, Türkiye en az 8 yıl kaybetti.

Sil baştan

10- Türkiye 14 Nisan 1987'de Roma Anlaşması'nın 287'inci, AKÇT (Avrupa Kömür Çelik Topluluğu) Anlaşması'nın 98'inci ve EURATOM Anlaşması'nın 205'inci maddelerine istinaden, Avrupa Topluluklarına tam üye olmak üzere müracaat etti. İç politikada tartışmalı

günlerden geçen Türkiye'de, AET'ye tam üyelik başvurusu 'hayal yolculuğu' gibi algılandığı için pek ciddiye alınmadı.

Tek Avrupa Senedi (AT) 1 Temmuz 1987'de yürürlüğe girdi

AT Komisyonu 18 Aralık 1989'da Türkiye'nin tam üyelik başvurusu konusundaki görüşünde, Topluluğun kendi iç pazarını tamamlayacağı öngörülen 1992'den önce yeni üye kabul edilmeyeceği ve Türkiye'nin katılımdan önce, ekonomik, sosyal ve siyasal alanda gelişmesine ihtiyaç bulunduğu hususlarına yer verdi.

Türkiye 1 Ocak 1996'da AB ile Gümrük Birliği'ni gerçekleştirdi.

11- Bütün bu işler olup biterken; 4

Zorlu geçen görüşmeler sonrasında AB liderleri, Brüksel Zirvesi'nde aldıkları karar ile Türkiye ile 3 Ekim 2005'te tam üyelik müzakerelerine başlanması kararını imza ettiler. Ancak atılan bu imzanın her şeyin bittiği anlamına gelmediği taahhüt edilen tarihe erişildiğinde anlaşıldı

Temmuz 1990'da tam üyelik müracaatında bulunan Güney Kıbrıs Rum Kesimi, "Kıbrıs Cumhuriyeti" adıyla 16 Nisan 2003'te AB ile tam üyelik antlaşmasını imzaladı. BM Genel Sekreteri Annan Planı'na 24 Nisan 2004 tarihinde KKTC'nin % 64,5 Evet, Rum Kesimi'nin % 75.8 Hayır demesine rağmen, Rumlar 2 ay sonra AB üyesi oldu.

(Hürriyet Gazetesi'nin 1 Ocak 1996 tarihli nüshası...)

12- AB ile Türkiye ilişkilerini somutlaştıran anlaşma ise 1 Ocak 1996 tarihinde imza edildi. Türkiye ile o tarihte 15 olan Birlik üyesi ülkeler arasındaki gümrük duvarlarını kaldıran ve malların gümrüksüz alım satımını öngören anlaşma içinde bulunduğumuz sürecin en somut adımı oldu. Atılan bu adım ile 1088 sayfalık bir gümrük mevzuatı değişikliği yaptık.

13- Türkiye'nin hedefinin tam üyelik olduğunun adını koyan süreç ise 17 Aralık 2004'te Brüksel'de başladı. Zorlu geçen müzakereler sonrasında AB liderleri Brüksel Zirvesi'nde aldıkları karar ile Türkiye ile 3 Ekim 2005'te tam üyelik müzakerelerine başlanması kararını imza ettiler. Ancak atılan bu imzanın her şeyin bittiği anlamına gelmediği taahhüt edilen tarihe erişildiğinde anlaşıldı. AB Dışişleri Bakanları, müzakerelerin nasıl yürütüleceğini belirleyen Çerçeve Belgeyi hazırlarken 17 Aralık'ta alınan karara eklemeler yapmak istedi. Türkiye ile AB birbirine yaklaştıkça daha derin sorgulamalar yapılmasından ötürü 3 Ekim 2005'te tam üyelik müzakerelerine başlanması kararı ancak saatler 23.58'de durdurularak alınabildi.

SICAĞI SICAĞINA DENİLENLER

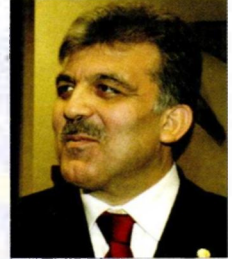
CHP Genel Başkanı Deniz Baykal

"Saatler durdurularak da olsa, 3 Ekim, Avrupa ile ilişkilerimiz açısından önemli bir başlangıç tarihi olarak ortaya çıktı. Geçen yıl alınan karar gereği dün başlatılan müzakere süreci, gerek o kararın alındığı tarihteki saptamalar, gerekse bugün geldiğimiz nokta açısından ciddiyetle ele alınmalıdır. AB, sermayenin, malın, hizmetin ve insanların birliğidir. Avrupa Birliği'nde bunlar serbestçe dolaşabileceklerdir. Ama onlar bize ne demiştir; (Kusura bakmayın, insanların serbest dolaşımı konusunda size ebedi hak mahrumiyeti uygulanabilir). Peki ne zamana kadar? Bunun bir süresi var mı, hayır yok. Yani AB'ye girsene de bu ülkelere gitmek için yine vize alacaksın ve kuyruklarda bekleyeceksin. (Bunu içine sindiriyorsan gel) demişlerdir."

Dışişleri Bakanı Abdullah Gül

"İlk defa dünya büyük ve olumlu bir gelişmeyle karşı karşıyadır; bu kadar bölünmeler, parçalanmalar ve kavgaların yaşandığı süreçten sonra ilk defa büyük bir birleşme, büyük bir beraber olma ve büyük bir olumlu hava yayılmaya başladı. Bugün herkes yeni güne gözünü böyle açtı, Doğu, Batı, Asya, Avrupa, İslam ya da Hristiyanlık kavga ya da ayrışma yerine bugün ilk defa birleşmeyi görüyoruz. Bundan büyük bir olumlu hava olamaz, bu dünyaya büyük bir hediyedir. Avrupa dün verdiği kararla kendisinin statüsünü, kimliğini ve geleceğini de tespit etmiş oldu. Avrupa'nın bu stratejik kararı, Avrupa'yı artık küresel planda önemli bir rol oynayacak bir aktör haline getirdi. Dolayısıyla Avrupa kendi için de stratejik bir karar vermiş oldu."

Türkiye Ermenileri Patriği Mesrob II:

"Büyük çoğunluğu Müslüman olan Türkiye'nin AB'ye girmesinin, dünya barışı açısından yaşamsal değerde olduğunu belirten Patrik, Türkiye'nin AB'ye üyeliğinin bu açıdan sadece Türkiye ve Avrupa için değil, dünya barışı ve uygarlıklar arası uzlaşma ve diyalog için de kaçırılmaması gereken bir şans olduğunun altını çizdi. Bugüne kadar olduğu gibi, kimi çevrelerin dışlayıcı ve kuşkucu tutumuna rağmen, Türkiye'nin zorlu müzakere sürecinden de başarıyla çıkacağını umut ettiğini ifade eden Patrik, 'genç kuşakların yarınları için bu büyük bir müjdedir.'"

Türkiye terfi etti...

İnal BATU*

Türkiye'nin Avrupa Birliği ile bütünleşme ve Birlik'e tam üye olma sürecinde 3 Ekim 2005 tarihinde önemli bir eşiği atladık.

Geriye dönersek, 1963'te Ortaklık Anlaşması'nın imzalanması, 1987'de tam üyelik başvurusu, 1999 yılında adaylık statüsü kazanmamız ve 17 Aralık 2004'te müzakere tarihi almamız dönüm noktaları olarak nitelendirilebilir. Şimdi 2005 yılında tam üyelik müzakerelerine başlandığı bugünlerde 10-15 yıl da müzakere sürecinin devam edeceğini varsayarsak, tam üyeliğin aşığı yukarı 2015-2020 yılları arasında gerçekleşeceği anlaşıyor. Bu beni genç bir büyükelçi olduğum 1970'li yılların sonuna götürüyor. Çok açık ifade etmek istiyorum, Türkiye 1979-1980 döneminde Yunanistan ile birlikte AB'ye tam üye olacaktı. O zaman bu fırsatın kaçırılmış olmasının acısını yüreklerimizde hissettik. Hâlâ da hissediyoruz. Türkiye'nin bu fırsatı kaırmasının bedelini milyar dolarlarla dahi ölçmek mümkün değildir. Avrupa Birliği ile bütünleşme sürecinde en az 35 yıl zaman kaybedilmiştir. Bizimle beraber üye olan Yunanistan'ın AB'den 60 milyar dolar sadece hibe yardımı aldığını düşünürsek, kaybımızın ne kadar büyük olduğunu rakamlarla dahi ifade etmenin ne kadar zor olduğunu anlarız.

Bu fırsatın kaçmasından sonra özellikle Yunanistan'ın üye olmasıyla birlikte Kıbrıs sorunu AB gündemine taşınmıştır. Yunanistan, Kıbrıslı Rumların tam üyeliğini dayatarak, Birlik'in genişlemesini veto edeceği tehdit ve şantajında bulunmuştur. Böylece Kıbrıs konusu bugün dahi bütün ağırlığıyla maalesef bize verilen tüm sözlerle rağmen Türkiye AB ilişkilerinin tam ortasına oturmuş bulunmaktadır. 1980'de tam üye olsaydık, böyle bir durumla karşılaşmayacaktık. Bugün müzakere sürecinde Kıbrıs konusunun arz ettiği güçlükleri hiç düşünmeyecektik bile. Bunun dışında, 1980'li yıllardan sonra Sovyetler Birliği'nin ve Varşova Paktı'nın dağılmasıyla tek kutuplu bir dünyaya gidilmesi Türkiye'nin stratejik önemini azaltmıştır. Ayrıca Yunanistan vetosu yüzünden Türkiye'nin elde edemediği milyarlarca dolarlık yardımı da hatırlamak lazım. 35 yıl kaybımız vardır. Bu 35 yılı bize kaybettirenler Türk milletinin o engin hoşgörüsü ve unutkanlığı sayesinde bugün hâlâ 'büyük devlet adamı' olarak anılmaktadırlar. Bu huyumuzu da değiştirmemiz gerekmektedir. 3 Ekim 2005 tarihinde Türkiye çoktan hak etmiş olduğu müzakere sürecine ulaşmıştır. Bu Türkiye'nin statüsünü yükseltmiştir. Artık Türkiye, AB ilişkilerinde tabiri caizse terfi etmiş bulunmaktadır, bir rütbe takmış olmaktadır. Bunun gerek iç politikada bir rahatlama yaratmasını gerek dış yatırımların daha da artması sonucunu vereceğine inanmak istiyorum.

Ancak, önümüzdeki yol, zorluklarla

doludur. Zira 3 Ekim belgesi mükemmel olmaktan uzak bir belgedir. AB'nin yıllardır Türkiye'ye karşı uyguladığı çifte standartlar bu belgeye de yansımıştır. Ve sanki Türkiye'ye sonuçta bir imtiyazlı ortaklık verilecekmiş gibi kötü bir olasılığı çağrıştıran ifadeler metne girmiş bulunmaktadır. Ayrıca uyum protokolünü imzalamamızdan sonra bizim yayınladığımız deklarasyona karşı yine bize verilen sözler çiğnenerek yayınlanan AB'nin karşı deklarasyonu ile Kıbrıs konusunun Demokles'in kılıcı gibi önümüzdeki dönemde başımızın üzerinde olacağını, gerek Kıbrıs Rum Yönetimi'nin Kıbrıs Cumhuriyeti olarak tanınması, gerek liman ve havaalanlarının Kıbrıs Rum uçak ve gemilerine açılması dayatmalarının ihtimal dahilinde olduğunu görüyoruz. Bu konuda hükümetin Türkiye'de artık bir alay konusu olan 'kırmızı çizgiler' kavramını bu kez ciddi olarak benimsemesi gerektiği kanaatindeyim. Şunu söylemek istiyorum; Kıbrıs Rum uçak ve gemilerine Türk liman ve havaalanlarının açılması için mutlaka AB'nin bize Kofi Annan planı referandumundan sonra söz verdiği gibi, Kuzey Kıbrıs'a uygulanan tecridin sona ermesi gerekmektedir. Kıbrıs Rum Yönetimi'nin tanınması da söz konusu olmamalıdır. Ancak Birleşmiş Milletler (BM) önderliğinde sağlanacak bir siyasi çözümden sonra bir tanımaya gidilmelidir. Bu iki konuda Türk milletinin büyük ve haklı duyarlılığını hükümetin dikkate alacağını ümit etmek istiyorum.

Bunun dışında, Avrupa Birliği müzakerelerinde örgütlenme konusunda gecikmeler yaşadı. Başmüzakereci çok geç atandı. Emekliye ayrılan AB genel sekreterinin yerine hâlâ atama yapılmadı. Gerek bakanlıklarımızda, gerek AB Genel Sekreterliği'nde yeni bir yapılanmaya ihtiyaç vardır. Bu konuda maalesef gerekli sürati göstermiş olduğumuz söylenemez. Artık yumurta kapağı gelmiştir. Süratle tüm kuruluşlarımızda gerekli yapılanmanın oluşturulması gerekmektedir. Sivil toplum kuruluşlarına (STK) da bu süreçte büyük görev düşmektedir. Önümüzdeki dönemde Türkiye adeta Avrupa halkları önünde görücüye çıkmış gibidir.

Siyasi müzakerelerde sağlanacak başarılarından belki daha önemli olanı STK'lar aracılığıyla kendimizi AB üyelerine tanıtmamız, Türkiye'ye yönelik peşin hükümleri, art niyetleri bertaraf etmemizdir. Millete seferberliğe girmemiz gereken çok önemli bir dönemin başlangıcındayız. Bu dönem sonunda, hatta bahsedilen 10-15 yıl beklenmeksizin, belki dünya konjonktüründe Türkiye'nin stratejik önemini artıracak çok önemli gelişmeler olması halinde ya da Türk ekonomisinin beklenenden daha hızlı büyük gelişme göstermesi durumunda Türkiye'nin tam üyeliği daha da erken bir tarihte söz konusu olabilir.

*CHP Hatay Milletvekili/Emekli Büyükelçi
(15 Ekim 2005 Tarihli Zaman Gazetesi'nden)

SÜREÇ NE GETİRECEK?

Araziye Çöp Atılmayacak:

Katı atıklar, mutlaka kâğıt, cam ve plastik olarak ayrıştırılacak. Boş araziye yığma şeklindeki "vahşi çöp depolama" kalkacak. Her ilde şırınga, serum, laboratuvar tüpü, kirli pamuk gibi atıklar için tıbbi atık bertaraf tesisi kurulacak.

Katı ve Sıvı Atıklar Sulara Dökülmeyecek:

Denizlerde kirletici nitelikte mallar taşıyan gemilere yasaklar getirilecek. Arıtma tesisi olmaksızın denizlere, göllere, akarsulara hiçbir şekilde atık su boşaltılmayacak.

Kirleten Bedelini Öder:

AB ülkelerinin tamamında uygulanan "kirleten öder" felsefesi Türkiye'de de geçerli olacak. Tüm tedbirleri almış olsa bile kişilerden kurumlara kadar herkes çevreye verdiği zararı caydırıcı düzeylerdeki rakamlarla tazmin etmeye çalışacak.

Gürültüye Sınır Gelecek:

Sadece eğlence mekânlarında değil, şehiriçi inşaatlarda, işyerlerinde, trafikte gürültü ölçümleri yapılacaktır.

Hava Kirleten Gazlar Kontrol Edilecek:

AB'nin belirlediği standartlara uygun geliştirilecek denetim sistemleri ile havayı kirleten gazların kullanımı belli oranların altına çekilecek.

Benzin de Çevreci Olacak:

Tüm AB ülkeleri 2011'de tamamen kurşunsuz, kükürtsüz ve dizel benzine geçiş yapacak. Türkiye de bu alanda önlem alacak.

Dolmuş ve Taksiler Rastgele Dizayn Edilmeyecek:

Taksi, dolmuş gibi toplu taşıma araçları için standartlar belirlenecek. Bu araçlarda, koltuk kılıflarından aynalara, kapılardan bagaja kadar standart malzemeler kullanılacak.

Ehliyet Almak Zor Olacak:

Sürücü eğitimleri yeniden gözden geçirilecek ve ehliyet almak zorlaştırılacak.

Ambalajsız Yiyecek Maddesi Satılamayacak:

Gıda ürünlerinin tamamı paketlenerek satılacak. Ürünlerin üzerinde üretim tarihi, son kullanma tarihi, fiyat, içinde kullanılan tüm madde ve malzemelerin listesi belirtilmek zorunda olacak.

Hızlı Gıda Alarmı:

Kurulacak hızlı alarm sistemiyle, ülkenin herhangi bir yerinde sağlıksız ürünlerin satıldığı saptanırsa bu ülke genelindeki birimlere bildirilecek. Gıda Maddeleri AB Tebliğlerine Uygun Olacak:

SICAĞI SICAĞINA DENİLENLER

Almanya Başbakanı Gerhard Schröder

"AB üyesi ülkelerin Türkiye'nin üyeliği konusunda müzakerelere başlanması yönünde karar almalarından memnun oldum. Türkiye'nin AB üyeliği konusundaki ortak hedefe ulaşılmasını diliyorum. Dinamik bir Türkiye, ekonomik açıdan çok cazip bir ortak."

Fransa Cumhurbaşkanı Jacques Chirac

"Eğer biraz hafif mizahi hareketle, bulaşıcı bir tepkiyle, siz Avrupalı değilsiniz, gidin denirse, kim bize bu topluluğun köktencilğe kaymayacağını söyleyebilir. Kim size Fransızların 15 yıl sonra ne isteyeceğini bugünden söyleme izni veriyor? Biraz geleceği düşünmek gerekir. Çocuklarımızın gerçekten barış ve demokrasinin kökleştiği, mümkün olduğunca geniş bir alanda yaşamalarını istiyoruz. Bu Avrupa'nın olabildiğince kuvvetli olmasını istiyoruz."

İngiltere Başbakanı Tony Blair

"Hedefimize büyük başarıyla ulaştık. Erdoğan'la akşam saatlerinde görüştük. Müzakerelerin zaman alacağını herkes biliyor. Türkiye'nin önünde müzakere sürecinde yapılması gereken bazı işler var. Türkiye, bütün diğer AB üyesi saygın ülkelerle aynı kriterlere tabi tutulacaktır."

İtalya Başbakanı Silvio Berlusconi

"Türkiye'ye kapıyı kapamak bir aşığı reddetmek gibi affedilemez olurdu. Bu aşk, nefrete dönüşebilirdi."

Avusturya Başbakanı Wolfgang Schüssel

"Sonuçtan memnunum. Biz kazançlı çıktık. Tek başımıza Türkiye'nin üyeliğini AB'nin hazmetme şartına bağladık."

TÜRKİYELİ AB'NİN GELECEK VİZYONU

Dr. Ahmet YILDIZ *

3 Ekim AB-Türkiye ilişkilerinde bir dönüm noktasıdır. Çünkü bu durum, Türkiye'nin uluslar arası statüsünü değiştirmiştir. Türkiye artık yalnızca bir aday ülke değil, tüm haklara sahip tam üyelik yolunda müzakereci bir devlettir. AB, 3 Ekim'de, yarının dünyasında kendisini daha güçlü kılacak, küresel stratejik denklemlerin ve dünya barışının önemli aktörlerinden biri haline getirip onu "yerkürenin Florence Nightingale'i olmaktan kurtaracak" "cesur bir tutku"-nun çekim alanına sokmuştur. Türkiyeli AB, yeni bir gelecek vizyonuna doğru evrilmiştir. Bu vizyon, 11 Eylül sonrasında iyice açığa çıkan "medeniyetler çatışması" fay hattının bir depreme dönüşmesini önlemede, hiç şüphesiz ki önemli işlevler üstlenecektir.

Kurulduğu 1952'den bu yana beş kez genişleyen AB'nin en büyük genişlemesi, 2004 yılında Polonya, Çek Cumhuriyeti, Estonya, Macaristan, Litvanya, Letonya, Slovakya, Slovenya, Malta ve Güney Kıbrıs Rum Kesimi'nin üyeliğe alınmasıyla gerçekleşti. Bu ülkelerin adaylık sürelerinin son bulması 9 ila 14 yıl sürmüştür. Türkiye için bu sürenin daha uzun olacağı söylenebilir. 3 Ekim'de AB'nin Türkiye'yi genişleme sürecine dahil etmesine ilişkin kuralları içeren Müzakere Çerçeve Belgesinin, diğer ülkeler için belirlenenlerden farklı olduğu açıktır. Hiçbir zaman olmadığı kadar titizlikle sürdürüleceği belirtilen bu süreç, aynı zamanda daha sıkı bir siyasi denetime tabi tutulacaktır.

Türkiye, coğrafi büyüklüğü, komşuları, tarihi mirası, nüfus yoğunluğu ve kimliği ile Avrupa'nın daha önce hiç karşılaşmadığı bir soru sormaktadır. AB Anayasası'nın kimlik hanesinde "Yahudi-Hristiyan geleneği"ne yer verilmemesi, AB için çok kültürlü bir sosyo-politik yapılanmayı mümkün hale getirmiştir. AB'nin kurumlarının ve değerlerinin adaptasyonunun gerçekleştirileceği müzakere sürecinin gel-gitleri, üreteceği gerginlikler ve sorgulamalar, Türkiye açısından da gerçek anlamda bir zihniyet ve kültür devrimine eşlik edebilir. AB'ye üyelik kültürel asimilasyonu değil entegrasyonu hedef almaktadır. Türkiye kendi kültürel değerlerini AB vizyonuna katarken, AB'nin değerleriyle de dinamik bir etkileşim içine girecektir. Müzakere sürecinde, Müslüman nüfusu, komşu ülkelerinin istikrarsızlığı, Osmanlıdan miras kalan tarihi meseleler, insan hakları konusundaki eksiklikler ve Kıbrıs gibi meselelerin yanı sıra, müktesebat uyumu açısından da Türkiye, çok zorlu ve çetin bir yol üzerinde bulunmaktadır.

Türkiye'yi kendi içine alabilmesi için AB'nin de kendisini dönüştürmesi ve "hazmetme kapasitesini" hazır hale getirmesi gerekmektedir. Büyük bir iç pazarın oluşturulması ve birkaç konuda ortak politika güdülmesi ile sınırlı olmayan, Avrupalılık üst kimliğinin tüm Avrupa halkları tarafından içselleştirildiği kolektif bir hırs ve yardımlaşma bilincine dayalı bir kendilik vizyonunun oluşturulması gerekmektedir. Avrupa vatandaşlığı üye ülke ulusal

kimliklerini veri olarak aldığı için ulusal kimliklerle, Avrupalılık kimliğinin "yaratıcı bir gerilimle," dinamik bir muhteva içinde belirlenmesi önem taşımaktadır.

Ortak ekonomik politikalar konusunda ciddi mesafe kat eden AB, ortak dış politika, iç güvenlik, Avrupa Savunma Kimliği ve yeni siyasi bütünleşmenin niteliği konusunda ciddi problemlerle yüz yüzedir.

AB'nin siyasi evrimi açısından dört gelecek vizyonu söz konusu edilebilir:

1) **Federal Avrupa (Avrupa Birleşik Devletleri):** Uzun bir tartışma süreci sonunda oluşturulan Avrupa Anayasası'nın Hollanda ve Fransa'da reddedilmesi, AB'nin siyasi bütünleşmesinin sınırları olduğunu ve federal bir Avrupa'nın gerçekleşmeyeceğini gösterdi. AB'ye üye ülkelerin siyasal iktidarın ulus-üstü düzeyde merkezileşmesine soğuk bakması ve ulusal düzeyi birincil konumda tutmak istemesi, AB'nin derinleşmesindeki problem alanlarının barındırdığı gerilime ışık tutmaktadır.

2) **Anayasal Avrupa:** AB'nin kuruluşundan bu yana imzalanan tüm anlaşmaları tek bir metinde, Avrupa Anayasası'nda toplayan bu yaklaşım, bir yandan değerler Avrupa'sını ortaya koyarken, diğer yandan karar mekanizmalarını işlevsel kılıp, "AB Başkanı", "AB Dışişleri Bakanı" gibi misyonlar oluşturmayı hedeflemekteydi. Bu süreç şimdilik yerinde saymaktadır.

3) **Çok Vitesli Avrupa:** 1997'deki Amsterdam Anlaşması'ndan sonra üye ülkeler arasında farklı düzeylerde entegrasyon mümkün kılındı. Schengen anlaşması ve ortak para biriminin yanı sıra, ekonomik ve sosyal entegrasyonda daha ileri gitmeyi arzulayan Almanya ve Fransa'nın son dönemdeki işbirliği bunun ifadesi olmakla birlikte, burada da ulusal çıkarların bağdaştırılması en önemli problem olarak görünüyor.

4) **Serbest Ticaret Avrupası:** "Britanya Modeli" olarak da adlandırılan bu yaklaşım, AB'nin Hükümetler arası bir Avrupa düzeyinde kalması, mal ve hizmetlerin serbest dolaşımına dayalı bir serbest ticaret bölgesi olmasını tasavvur etmektedir. Böyle bir AB ne kadar genişlerse, entegrasyon o kadar zayıf kalacaktır. Britanya'nın genişleme sürecine olan aktif desteği bu vizyonla ilişkilidir. Siyasi birlik vizyonunu dışlayan ve ABD merkezli bir stratejik vizyona sahip olan Britanya'nın bu tutumu, Birliğe yeni katılan ve ABD ile stratejik ilişkileri önemseyen Doğu Avrupalı üyelerden müttefikler buldu. Ekonomik model olarak sosyal refah devleti ve sosyal korumacılık yerine rekabetçi ve liberal modeli öne çıkaran bu yaklaşım, esas itibarıyla, ortak para ve ortak vize politikasının dışında kalmayı yeğleyen Britanya'nın AB vizyonudur.

Bu vizyonlarından hangisi gerçekleşirse gerçekleşsin, AB artık Türkiyeli bir AB olmak durumundadır. Aynı şekilde, Türkiye'nin gelecek vizyonunun oluşmasında da, AB artık doğrudan müdahildir. Hem AB, hem de Türkiye yeni bir dünyaya uyanmanın doğum sancılarını yaşamaktadır.

* Siyaset Bilimci

TBMM Kütüphane Araştırma Merkezi

**Tarım Komisyonu Başkanı
Vahit Kirişçi ile
AB müzakere sürecini konuştuk**

Müzakereler bugünden yarına bitecek iş değil!

Hasan YILMAZ

1999'da Helsinki'de aday ülke statüsü almak kolay olmadı. 17 Aralık 2004'de müzakerelere başlama takvimi almak yine kolay olmadı. 3 Ekim 2005'te tam üyelik müzakerelerine başlama kararı hepsinden zor oldu.

Belgeler alındı, belgeler verildi ama nihayetinde Müzakere Çerçeve Belgesi diye bir yol haritası çıktı. Türkiye, artık AB'ye tam üye olma yoluna çıkmış bir ülke.

35 ayrı başlık altında yürütülecek olan müzakerelerin zorlu geçeceğinden hiç kuşku duyulmuyor. En zorlu geçecek bölüm başlığı olarak da Tarım ve Balıkçılık başlıkları gösteriliyor. AB ile 42 yıllık flört devresini nişan yüzüğü takma aşamasına kadar getiren Türkiye'deki tarım kesiminin durumunu ve bundan sonraki süreçte atılacak adımları **Tarım Komisyonu Başkanı ve Adana Milletvekili Vahit Kirişçi** ile konuştuk.

- Bugün itibarıyla 3 Ekim'in yarattığı atmosfer konuşulurken, yakın vadede ya da orta vadede tarım kesiminin konusu tamamıyla Türkiye'nin gündemine oturacak. İktisadi bir konu olduğu kadar sosyal bir konu olması nedeniyle önemsenmesi gerekiyor. Siz 3 Ekim'de müzakerelere başlanması kararını nasıl değerlendiriyorsunuz?

3 Ekim, 46 yıllık Türkiye'nin çağdaşlaşma, modernleşme yolunda AB'yi esas alarak Avrupa'nın değerlerini esas alarak yapılan bir çalışmanın en önemli meyvesinin alındığı tarihtir. Müzakerelerin başlangıcı olması bakımından bir milattır. 80 bin sayfalık müktesebatın yarısından fazlası tarım ve balıkçılığı ilgilendiriyor olması ve tarım ve balıkçılık içerisinde de gıda güvenliği, hayvan sağlığı ve bitki sağlığı gibi üç temel

Tarımdaki nüfusumuz kesinlikle yüzde 10'un altına inecek. Tarım kesiminin GSMH'ye katkısı yüzde 5'ler seviyesine çekilecek. Yani böyle 1'e 3 yerine, belki başlangıçta 1'e 2'yi düşüneceğiz.

konunun çok önem arz etmesi, çalışmalarımızı doğrudan etkileyecek bir süreçtir. Türkiye AB'nin ortasında bir Çek Cumhuriyeti değil. Bir Slovakya değil, bir Romanya, bir Bulgaristan değil. Sorunlu olan bir coğrafyada, tabii ki Türkiye bu süreci sıkıntılı geçirecek. Kolay bir süreç olmayacak.

- AB ile yürütülecek müzakereler esnasında tarım kesimine ilişkin olarak somut verilerden hareket edecek olursak mevcut durumumuz nedir?

Nüfusumuzun yüzde 35'i kırsalda yaşıyor. İstihdam edilen nüfusun tarım kesimindeki payı ise 40. Yani Türkiye'de iş sahibi her 10 kişiden 4'ü tarım alanında çalışıyor. Tarım kesiminin Gayri Safi Milli Hasıla'ya katkısı ise yüzde 11'i biraz aşan bir düzeyde. Üstelik bunu 3 milyon işletme ile gerçekleştiriliyoruz.

Bu söylediklerim genel durumu yansıtan veriler. Bunun yanında konunun detayına girecek olursak önümüzde neler var? İşletmelerin finansman problemi var. Dahası ortalama işletme büyüklüğü 60 dekarın altında. Esas sorun ise tarım sektöründe sermaye birikimi yok. Türkiye'de olduğu gibi eğer bir ülkenin GSMH'sine bir sektörün katkısı o sektörün istihdam ettiği nüfusla orantılı değilse, yani birebir yakınlık taşımıyorsa orada bir sıkıntı var demektir. Eğer insanlar ürettikleri kadar bu ülkenin kaynaklarından yararlanacak denilse o zaman burada tarım sektöründeki her bir nüfus kendilerine sunulan katkının ancak üçte biri oranında bundan yararlanabilecek demektir. AB çiftçisi ise bu konuda daha refah içindedir.

- 2014'ten önce olmayacağı açıklanan tam üyelik sürecine giden yolda, Türkiye'nin tarımsal kesime ilişkin ulaşmak istediği rakamları söyleyebilirsiniz?

Tarımdaki nüfusumuz kesinlikle yüzde 10'un altına inecek. Tarım kesiminin GSMH'ye katkısı yüzde 5'ler seviyesine çekilecek. Yani böyle 1'e 3 yerine, belki başlangıçta 1'e 2'yi düşüneceğiz.

- Konunun siyasal boyutu parlamenterleri ve hükümeti de ilgilendiriyor. Türkiye anlamında konu elbette herkesi ilgilendiriyor. Sormak istediğim müzakerelere sürecinde uygulamaya dönük atılacak adımlar iktidarları ya da parlamentoyu ürkütür mü?

Bu bir süreç işi. Bugün başlanıp yarın netice alınacak bir iş değil. Bu projenin uygulanmasına ilişkin değişik enstrümanların birlikte düşünülmesi lazım. Mesela, kamuoyu ile bunu açık

şeffaf bir şekilde paylaşmak, bu konudaki saydamlığınız da sizin başarınızı da birlikte getirir. Sivil toplum örgütlerinizin, meslek kuruluşlarınızın, bu konuda düşünce üreten kesimlerin katkılarını almak işinizi kolaylaştırır. Yönetişim anlayışı içerisinde düşünmüş olduğunuz politikaları hayata geçirmek işinizi kolaylaştırır.

MÇB'den Önce Müzakerelere Hazırlandık

- Peki 3 Ekim'de olacaklar hesap edilerek bir çalışma başlatıl mı?

Tabii... Biz 1999'da Helsinki'de başlayan adaylık sürecinden sonra bir Ulusal Plan açıkladık. O planda bazı şeyleri taahhüt ettik. Onların bazılarını da yaptık.

Mesela ne yaptık? AB Genel Sekreterliği'nin koordinasyonunda sorumluluğu Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na verdiğimiz Tarım ve Balıkçılık Komitesi oluşturduk. Bu komiteye bağlı 7 tane alt çalışma grubu oluşturduk. 7 alt çalışma grubunda katılımıcılığı sağlamak adına üniversite, özel sektör temsilcileri, iş dünyasının temsilcileri de kamu kuruluşlarının temsilcileri ile çalışmaya başladılar. Bu 7 ayrı alt çalışma grubu şunlar:

- 1- Yatay Düzenlemeleri Hazırlama Grubu
- 2- Veterinerlik
- 3- Bitki Sağlığı
- 4- Gıda Kontrol
- 5- Hayvancılık
- 6- Kırsal Kalkınma ve Ormancılık

7- Ortak Piyasa Düzenlerine Uyum altında alt çalışma grupları oluşturuldu.

17 Aralık 2004'te 3 Ekim 2005'e işaret eden bir tarihten dolayı bu çalışmanın içine girildi. Ama mesela bu dönemde şu kanunları da bu Meclis çıkardı.

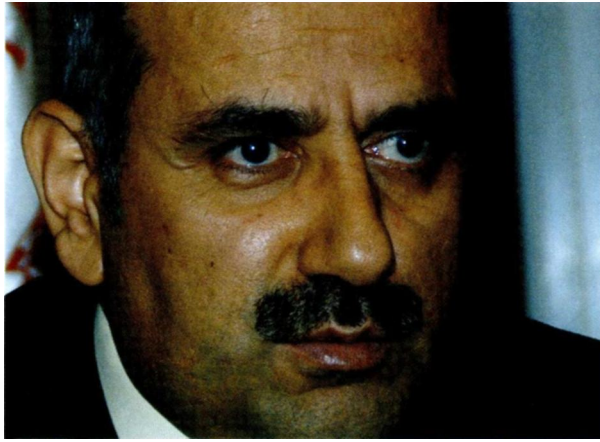
Gıda Kanunu

İslahçı Haklarının Korunması Kanunu

Organik Tarım Kanunu

Üretici Birlikleri Kanunu

Tarım Ürünleri Sigortası

Bugün tarımı gelişmiş ülkeler bir elin parmakları kadar. Tarımı gelişmemiş olan ülkelerde bizdeki sorunların aynısı var. 6 hektarlık ortalama işletme büyüklüğü ile yahut da 10 başın 15 başın altındaki işletmelerle bu işin olmayacağını görmemiz gerekir.

Kanunu

Bu kanunlara ilave olarak tarım piyasasını düzenlemeye dönük çalışmalar da yaptık. Türkiye, 1980 sonrası serbest piyasa ekonomisini benimsedi.

Beğenirsiniz, beğenmezsiniz ama siz dünyadan kopuk yaşayamazsınız. Ürettiğiniz ürünün fazlasını tekrar dünyaya satmak ve ürün açığınızı dünyadan almak zorundasınız. İşte bu uluslar arası ticaretin biçim vericisi örgütün adı Dünya Ticaret Örgütü. Şimdi böyle bir tarımda ticareti liberalleştirme ortamı içerisinde bir ürünü ürettikten sonra pazarlamaya ilişkin bir takım enstrümanları bizim sektöre sağlamamız gerekiyordu. Bunun için de şunları yaptık:

Vadeli İşlemler Borsası.

Takasbank.

Lisanslı Depoculuk

Ürün İhtisas Borsası.

Üreticinin ürettiği ürünün ekonomik değer ifade edebilmesi devletin bilgisi ve belgeleri arasına sokulabilmesi adına Lisanslı Depoculuk önemli bir fonksiyon üstlenecek. Bankaya götürüp parayı teslim etmekle Lisanslı Depocuya ürününü teslim etmek bankaya götürüp parayı teslim etmek gibi bir şey olacak.

- Bu durumda ortaya yeni bir iş kolu çıkıyor. Öyle mi?

Kesinlikle. Bizim ürettiğimiz ürünler aslında ham-madde olarak tüketildiği aşamaya kadar sağlıklı şartlarda depolanmadığı için çok ürün kaybı oluyor. Hem toplarken hem korurken kayıplarımız oluyor. Lisanslı depoculuk bir ürünü kendi biyolojik şartlarına uygun olarak depolanabilmesi imkanını da üreticilerimize imkan olarak sağlamış oluyor.

- Tabii bunlar yapısal dönüşüm altında yapılmış düzenlemeler. Ama galiba bizdeki sorun şu ki biz uygulamada bir takım güçlüklerle karşılaşıyoruz. Örneğin ortalama 6 hek-

tarlık arazi büyüklüğü esas sorun gibi. Amerikada'ki gibi kilometrelerce uzanan tarla olmadığı müddetçe verimliliği artırmak ve birim maliyeti düşürmek güç görünüyor. Birim maliyetleri düşüremeyince hükümetler de üreticilerin eleştirisinden kurtulamıyor gibi.

Köşe bakkalının, bir hipermarket ile bir süper market ile baş etmesi mümkün mü?

- Ama yaşamak istiyor?

Evet biz de onu yaşatmak istiyoruz. Ama bizim onu sonsuza kadar yaşatacak araçlarımız şu an için elimizde yok.

- Peki şunu söylemek mümkün mü? Türkiye'de global piyasa henüz anlaşılmadı denilebilir mi?

Bugün tarımı gelişmiş ülkeler bir elin parmakları kadar. Tarımı gelişmemiş olan ülkelerde bizdeki sorunların aynısı var. 6 hektarlık ortalama işletme büyüklüğü ile yahut da 10 başın 15 başın altındaki işletmelerle bu işin olmayacağını görmemiz gerekir. Şu anda Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın hedefi, 20 yıl sonra tarımdaki bu nüfusu yüzde 10'ların altına çekebilmektir.

Bu İş O Kadar Kolay Olmayacak

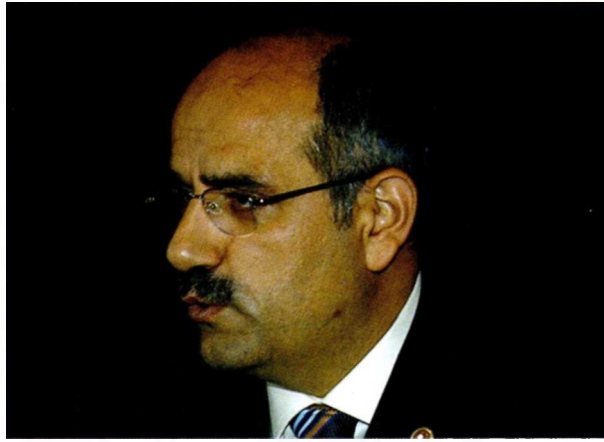
- AB'de tarım kesimindeki nüfus değişkenlik taşıyor sanırım.

Evet... Yüzde 3 olan yerde var, yüzde 2 olan yer de var. Yüzde 10 olan yer de var. Tam üyelik aşamasında Portekiz, İspanya, Yunanistan'ın tarımsal nüfusları bizden

farklı değildi. Şu anda Polonya'nın bizden bir farkı yok.

- Tarım kesimindeki nüfusu nasıl azaltacağız? Bunun kolay uygulanabilir bir yolu var mı?

Biz bu nüfusun aşağı çekilmesi işini sözünü ettiğimiz ülkelerdeki gibi kolay beceremeyeceğiz. Bunun bir sponsorunun yani bunun maliyetlerini karşılayan bir AB'nin

AB'nin istikameti değişmiştir. AB diyor ki ben artık tarıma desteği böyle ürün bazında bir destek olmaktan çıkardım. Ben alan esaslı destek veriyorum. Hatta tek ödeme planını esas alıyorum. Tek ödeme planından kasıt ben işletme bazında buna bakarım. A işletmesi sen al şu parayı bu para ile sen ne yaparsan yap derim diyor.

olması lazım. Deniliyor ki, AB daha genişleme sürecindeyken 10 ülkeye yaptığını bize yapsa yeterli. Öncelikle şunu bilelim, Türkiye AB'ye dahil olmakla Avrupa'nın tarımsal alanlarını yüzde 23 nisbetinde artırmış olacak. Avrupa'nın bugün nüfusu 420 milyona çıktı. Dahil olanların toplam nüfusu 70 milyon civarındaydı. Biz dahil olduğumuzda belki 80 belki 90 milyon olacağız. O zaman AB'nin nüfusunun 500 milyon olacağı tartışılıyor. Böyle bakışımızda tüm AB 4 birim, tek başına Türkiye 1 birim oluyor. Bu AP'nin sandalye dağılımında öyle olacak, tarımsal desteklerde böyle olacak, diğer destek politikalarında böyle olacak. Dolayısıyla AB'nin 'Hazmedebilme kapasitesini' ben çok yadırgamıyorum.

Biz üzerimize düşeni yapacağız. Kimseye darılmamıza, küsmemize, gücünmemize, kendi moralimizi bozmamıza gerek yok.

Bizim şöyle bir avantajımız var; Türkiye'de tarımsal faaliyette bulunan insanların önemli bir bölümü bu işi kerhen yapmaktadır. Yani bu önemli bir şey. Boş kalmasın, iş edinmiş olmak için yapmaktadır. Adamın asli işi değil. O işten büyük bir beklentisi olduğu için projeli planlı bilgili belgeli olarak sektöre yaklaşan bir müteşebbis vasfı yok. Bu insanları tarım dışına çıkarmak aslında çıkarmak öyle zor değil.

- Ya da çıkarmak gerekiyor mu?

Çıkarmak gerekir. Neden gerekir? Çünkü bu işletmeler verimli işletmeler değil. Bugün bir köyün arazisi kabul edelim ki 5000 dekar ise o 5000 dekar bahsettiğimiz tarzda 500 kişiye veya 100 kişiye bölünmüş ise adam başı 5 dekar veya 50 dekar düşer. Ama o yüz kişinin her birinin ayrı ayrı traktörü vardır. 5 bin dekar tek parça arazisi olan bir işletme sahibi 100 traktör ile o işletme faaliyetini yürütür. Ne yapar? 5 veya bilemediniz 6 traktör ile bu işi yürütür. Burada bir atıl

kapasite vardır. Bu işi utanma pahasına yapan insanların sektör dışına çıkarılmasının zor olmadığını düşünüyoruz. Yapılanlar geçimliliktir, pazar odaklı değildir.

-AB'nin bu süreçte sağlayacağı bir katkı söz konusu değil mi?

AB'nin SAPARD, PHARE, ÖSPA gibi tam üyelik müzakerelerinde bulunan ülkelerin kırsal gelişimini sağlamaya dönük yardım projeleri var. Bunlar 2006'ya kadar destek programı öngören projelerdi. Biliyorsunuz AB'nin bütçesi 7 yılda bir yapılır. Bu durumda ÖSPA 2014'de gündeme gelir mi deniliyor? Aslında bütçe yapılmış durumda. Yalnız şöyle de bir özellik var. Bir bütçe 2007'de, 2008'de ve 2009'da revize edilme imkanına da sahip. Yani bu üç yılda revizyon yapma imkanı var.

Ne Yapacaksak Kendimiz İçin Yapacağız

- Bu durumda dönüşüm sürecinde AB'den pek yarar yok gibi bir sonuç çıkıyor. Yani AB olmasaydı ne yapacaksak yine onu yapmaya devam edeceğiz mi demek istiyorsunuz?

Çok yaşayın. Genelde ben sözüme böyle başlardım. Ama sözüm ortalarda bir yerde geldi. Buradan kendimize döndüğümüzde ülkemizde tarımda fazla olan nüfusu nerelere yönlendirebiliriz? Tarıma dayalı sanayi çok söyleniyor. Eko tu-

rizm, el sanatlarına ağırlık vermek. Biz bunların çoğunu ihmal ettik. Köylerimizdeki evlerin çoğunda el dokuması halıyı görmüyorsunuz. Hazır makine halıları var. Halbuki biz biliriz ki o kırsalımızda insanların elleriyle eğirirler, elleri ile örerler, elleri ile dokurlar. Onları da güzel bir şekilde bütün aileye giydirebilirler. Biz kırsalımızda bunu göremez olduk. Hatta tavuğu dahi yetiştirmeyip yumurtasını şehirden alıp gelen kırsalda yaşayan insanların var.

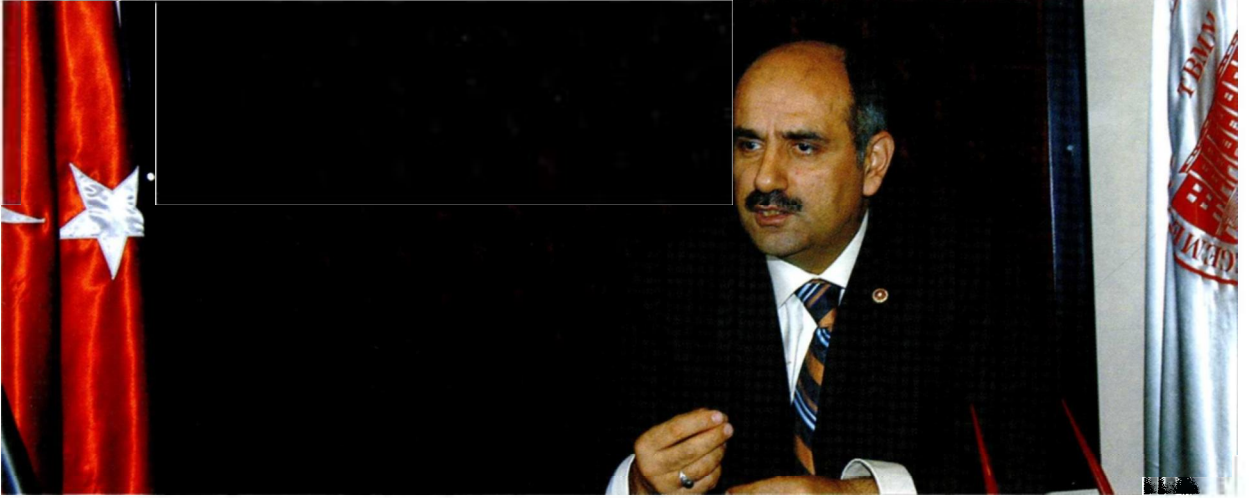
- AB Türkiye'nin tarım kesiminin dönüşümünde nasıl bir politika takip edecek?

AB'nin istikameti

Müzakere Başlıkları

- 1-Malların serbest dolaşımı.
- 2-İş gücünün serbest dolaşımı
- 3-Yerleşme hakkı ve hizmet sağlama özgürlüğü
- 4-Sermayenin serbest dolaşımı
- 5-Kamu ihaleleri
- 6-Şirketler hukuku
- 7-Fikri haklar hukuku
- 8-Rekabet politikası
- 9-Mali hizmetler
- 10-Bilgi toplumu ve medya
- 11-Tarım ve kırsal kesim kalkınması
- 12-Gıda güvenliği, hayvan ve bitki sağlığı politikası
- 13-Balıkçılık
- 14-Ulaştırma politikası
- 15-Enerji
- 16-Vergilendirme
- 17-Ekonomi ve para politikası
- 18-İstatistik
- 19-Sosyal politika ve istihdam
- 20-Şirketler ve sanayi politikası
- 21-Avrupa üzerinden giden ulaştırma ağları
- 22-Bölgesel politika
- 23-Hukuki ve temel haklar
- 24-Adalet, özgürlük ve güvenlik
- 25-Bilim ve araştırma
- 26-Eğitim ve kültür
- 27-Çevre
- 28-Tüketim ve sağlık koruması
- 29-Gümrük birliği
- 30-Dış ilişkiler
- 31-Dış güvenlik ve savunma
- 32-Mali kontrol
- 33-Mali ve bütçe koşulları
- 34-Kurumlar
- 35-Diğer konular

değişmiştir. AB diyor ki ben artık tarıma desteği böyle ürün bazında bir destek olmaktan çıkardım. Ben alan esaslı destek veriyorum. Hatta tek ödeme planını esas alıyorum. Tek ödeme planından kasıt ben işletme bazında buna bakarım. A işletmesi sen al şu parayı bu para ile sen ne yaparsan yap derim diyor.

- Yani artık teferruata girmek istemiyorlar.

Kesinlikle.

- Tabii Avrupa kendi gerçeğinden hareket ediyor. Bizim gerçeğimize göre oluşturduğu bir politika değil.

Aslında biz kendi kendimize yeten bir ülkeyiz. Üretim planlamasında, üretimi çeşitlendirmede, üretimi yönlendirmede sıkıntılarımız vardı. Bu noktada ben şunu söylüyorum. Avrupa kırsal gelişime çok önem veriyor. Bizden de şunu istiyor: Ulusal Kırsal Gelişim Stratejinizi hazırlayın.

Yedi Yılda 11.9 Milyar Euro Proje Desteği Olacak

- Strateji hazır mı?

Hazırladık. Şu anda DPT'nin onayını bekliyor. Bu strateji ile tarım dışına nüfusun yönlendirilmesinde nasıl bir politika izleyeceğimizi ortaya koyuyoruz. Ulusal Kırsal Gelişim Stratejisi'ni oluşturduktan sonra yapacağımız iş, ödeme kurumlarını oluşturmaktır. Bu ödeme kurumları özerk yapıda olacak. Devletle bir bağlantısı olmayacak. Biz bu kurumları oluşturduktan

Türkiye'de tarımsal faaliyette bulunan insanların önemli bir bölümü bu işi kerhen yapmaktadır. Yani bu önemli bir şey. Boş kalmasın, iş edinmiş olmak için yapmaktadır. Adamın asli işi değil. O işten büyük bir beklentisi olduğu için projeli planlı bilgili belgeli olarak sektöre yaklaşan bir müteşebbis vasfı yok.

sonra bunları AB'ye akredite edeceğiz.

- Halk Bankası'na bağlı Esnaf Kefalet Kooperatifleri vardı. Benzer organlar değil mi?

Öyle diyebiliriz ama devletle bir bağlantısı olmayacak. Özerk yapıda olacak. Bu verilen paraların aynı zamanda etkilerini de takip edecek bir kurum olacak. Yıllık rakam 1.7 milyar Euro. Bu önemli bir para.

- Bu bizim çiftçimize verilecek para sanırım.

Çiftçiye unutam. Kırsal kesim. Ağzımızı alıştıracağız.

- O zaman kırsal kesime kalkındırma parası diyelim?

Evet... Örneğin GAP bölgesinin tuzluluk problemi var. Siz o tuzluluk problemini gidermek adına drenaj faaliyetlerinde bulunuyorsunuz. Bir proje yürütüyorsunuz. Projeye aktarılabilecek paradır bu. Veya siz tarıma dayalı sanayinin kırsal bölgelerde gelişimini ve böylelikle o kaba teknolojiyi kullanabilecek kısmen eğitilmiş bir kırsal nüfusun sanayi sektörüne kaydırılmasını sağlayacaksınız.

- Bu para yıllık mı verilecek?

Yıllık tabii.

- AB'den mi gelecek?

Evet.

- Hangi sürede verilecek?

2007-2013.

- Her yıl 1.7 milyar euro Türkiye'ye verilecek öyle mi? Toplamda 7 yıl boyunca 11.9 milyar euroyu AB 2013'e kadar kırsal kesimin geliştirilmesi için Türkiye'ye aktaracak.

Şimdi burada tabii şu var. Sunabildiğiniz proje kadar.

- Ama proje üretme konusunda pek verimli ülke değil gibiyiz.

Eğer 6. Çerçeve Belgesini alırsanız, orada bilimle ilgili başlıkta var. Mesela üniversitemizi eleştirmek anlamında söylemiyorum. Şu anda o rakamları net olarak hatırlamıyorum. Koyduğumuzun 50'de biri 60'ta biri kadar bir parayı ancak alıyoruz. Türkiye'nin proje üretme kabiliyeti ile alakalı bir şey. Kimsenin al kardeşim şu parayı güle güle harca diyecek hali yok. Böyle bir para da yok. Bu paranın tekrar hesabını vermek de var.

- Türkiye'de bir dönemin teşvikleri gibi görülmemeli galiba.

Görülmemeli tabii. Çünkü bunun hesabını vermek de var. Gelinecek, takip edilecek, bunların doğurduğu olumlu veya olumsuz etkiler tespit edilecek.

- Bunun takibini hangi organ yapacak?

Ödeme kurumları var ya AB tarafından oluşturulacak. Bunlar kendi bünyelerinde etki analizlerini de yapacaklar. Bunlar tamamıyla kendi işlerini kendileri yapacaklar.

- Yukarıda çıkartılan yasalardan, piyasa düzenlemelerinden ve AB ile geçecek müzakere sürecinden söz ettik. Her konuyu sizin sahip olduğunuz birikimi sayfalarımıza yansıttak şeklide detaylandırmasak da okuyucularımızı aydınlatacak ipuçları verdiniz. Son olarak tarım kesiminin dönüşümünde devrim denilebilecek nitelikte bir kanun vardı. Onu da biraz anlatır mısınız?

Toprak Kullanma ve Araziyi Koruma Kanunu'nu. Haziran 2005'te çıkardık. Gerçekten devrim niteliğinde bir kanun. Bu kanunla biz tarım arazilerinin optimum veya bölünebilecek en küçük miktarlarını belirledik. Her bir bölge için ayrı uygulamayı esas alan bir kanun çıkardık. Bu kanuna göre,

insanlar tapu üzerinde bir tarlanın ya da arazinin varisi veya ortağı gibi gözükebilir. Ama onu işleyenler başka birileri olabilir. Toprağın sahibi olmak ile toprağı işlemek arasında fark olacak. Bizim önceliğimiz varislerden ziraat mühendisi olanlar, tarımcı olanlara öncelik tanınması. Veya tarımla istigal edenler. Kim istigal eden en büyük evlat. Ondan sonra eğer onlar aralarından birilerini gösterebilirlerse onların o üretimi gerçekleştirmesini sağlayacağız. Eğer biz bu işi yapamayız derlerse, doğrudan bu işi yapan bir başkasına o toprak kiralınmış olacak. Çok önemli bir kanun ama pek çok

konu gibi lafin arasında gümbürtüye gidiyor.

- Anlattıklarınız Tarım Reformu kapsamında konular değil mi?

Anlattığım konular Hükümetin Acil Eylem Planı'nda olan konulardır ve taahhüt edilen ne varsa hepsi gerçekleştirilmiştir. Tarım Reformu, kendi tarımınızın yapısal problemlerini çözmek adına çıkarmış olduğunuz yasal düzenlemelerdir. Buraya kadar anlattıklarım dünyada olan uygulamalardır. Biz Amerika'yı yeniden

keşfetmedik.

- Yaptığınız yasa çalışmaları tarım adına nihai çalışmalar mı?

Olur mu! Daha Tarım Kanunu var. Komisyonumuzda son şeklini verip, genel kurul gündemine getireceğiz. Tabir yerinde ise çıkartacağımız bu kanun için ekmek kadayıfı üzerine kaymak denebilir.

Bu kanun tarıma ilişkin temel doğrultularımızı, bizim istikametimizin ne olacağına ilişkin temel doğrultuları ortaya koyuyor. Tarımı siyasilerin elinde oyuncak olmaktan çıkartacak bir kanun.

- Tarım Kanunu'nu çıkarmakla yasal anlamda tarımın işi bitmiş mi olacak?

Hayır! Şimdi üzerine çay kahve içeceğiz. Biliyorsunuz ekmek kadayıfının üzerine kaymağı koyduk. O bir bütünlük arz ediyor.

Bizim Türk adetlerinde yemek ve tatlıdan sonra çay kahve ikram edilir. Bu kanunlardan sonra ihtiyaç duyulan kanunlar tabii çıkarılacak. Ama ben Tarım Çerçeve Kanunu'nu bu manada önemsiyorum.

MARAL

*Recep Garip**

mercan bakışlı maral
kül kedisi munisliğiyle
yakarışlara hazır
kaybolmaz yanlarımızla
kalırız kıyamete
seni yakalar kızılçıklar
ve senin arzuhaline yazılır şiir

maral maral maral
athılar geçer Tuna boylarından
karmakarışık rüyalar değilse
Atlantik'te sürdüğümüz iz
doğrudur Karayimin hıçkırıkları

sana amberler yakışır maral
yüzyıllar gibidir şölenler Tatarlarda
toygun delişmen yağız süvarilerin
emzirdiği üzengisiz şah-vezir
beni bekler bilirim
hep sensin gözlerimin prensi

hadi gel maral
yeniden okuyalım Dükalığını Litvanya'nın
yeniden buluşalım sınırsız okyanuslarda
amberler düşmüş de denizlerine
rengini vermiş güneş sonsuzun
söyle maral
sen uçsuz yemyeşil bir cennet misin
çocukların gözlerine vurmuş

amber bakışlı maral
yakalarsın yüreklerinden ormanın
seni çizer ressamalar
şiirlerini sana yazar şairler
gölgen midir göllere güzellikler katan
sukunetin hilal midir yıldız mıdır suda yansıyan
nesin sen maral, nesin sen maral
tarihsel anıtlarda duran
kriz karnaval

10 Ekim 2005

* Adana Milletvekili

Anadolu yollarında 15 bin kilometre

İsmail FİDANAY

Açılışının 85. yılını çeşitli etkinliklerle kutlayan TBMM, bu amaçla içerisinde, ilk Osmanlı Meclisi'nden başlayarak, kurtuluş mücadelesini, Meclis'in açılışını, Cumhuriyet'in ilanını ve bugünkü TBMM'yi anlatan resimlerin yer aldığı bir tır dizayn etti.

Coğrafi geçişleri ve 85. Yıl Etkinlikleri düşünülerek belirlenen ve 40 ili kapsayan Milli Egemenlik Tır'nın temel amacı şuydu:

"Sergi, gidilen her ilde, halkın yoğun olduğu bir meydana gün boyu açık kalacak. Akşam saatlerinde sinevizyon gösterimi ile desteklenen etkinlik, sonraki gün bir başka ilde halkla buluşacak."

Biz TBMM çalışanları, belirlenen program dahilinde 28 Nisan 2005 tarihinde Ankara'dan yola çıktık. Daha ilk durağımızda anladık ki; halkın Meclisi'yle buluşması resmi programla sınırlı olamayacak....

6 Mayıs'ta Uşak Şehir Meydanı'ndaki etkinliğimizi izleyen bir grup öğrencinin, TBMM'nin 85.Yıl kutlamalarına nasıl katkı sağlayacaklarını sormalarıyla birlikte Milli Egemenlik Tır'nın programı da yeni şekil almış oldu.

Meclisi tanıtmak, demokrasi kültürünün gelişmesini sağlamak, vatandaşlık bilincini güçlendirmek gibi amaçları olan bu etkinliklere, eğer vatandaş böyle gönülden, birebir katılıyor ve destek veriyorsa bu doğru yolda olduğumuzun bir göstergesi olmalıydı.

Uşak'lı gençlerin sorusu, sokaktaki insanların bu etkinlik içinde severek yer alacağını müjdeliyordu. Görkem Sariağaç ve Abdullah Durul bize müzikle katılmak istediklerini söylediler. Böylece Uşak'taki 85. Yıl etkinliğimizi bir şenliğe dönüştürdüler.

Sokaktaki insanın katılımı,

diğer illerimizde de artarak devam etti. Türkü söyleyenlerin, popüler müzik yapanların, saz çalanların, gitaristlerin, hepsinin buluşma noktası Milli Egemenlik Tırı oldu. Uşak'ta kervanımıza katılan Görkem Sariağaç ve Abdullah Durul ile 5 bin kilometrelik uzun maratonun sonunda Antalya'da kervanımızdan ayrıldılar.

Akdeniz Bölgesi'nde turistlerin yoğun ilgisiyle karşılaştık. Turizm rehberleri turistlerle iletişimimizde en büyük rehberimiz oldu. Fakat unuttuğumuz bir başka ayrıntıyı da Antalya'da turistlerden gördüğümüz ilgi üzerine hatırladık. Cumhuriyetimizi, TBMM'yi en iyi anlatan o güzel sözü dilimizi bilmeyenlerin de anlaması

gerekliydi.. Çok kısa sürede afişler yaptırarak ve hepsinde aynı şeyi yazdık: Sovereignty is vested nation whitaut reservation or condition. EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR. Gidilen her ilde, binlerle buluşan Milli Egemenlik Tırı ile sadece yukarıda adlarını andığımız illere gitmedik, 100 kişinin yaşadığı bir köye de

'Millî Egemenlik Tırı', içerisinde son Osmanlı Meclisi'nden başlayarak; Kurtuluş mücadelesi, Meclis'in açılışı, Cumhuriyetin ilanı gibi, Türkiye tarihinden seçilmiş resim ve fotoğraflarla anlatının bulunduğu bir sergiyle Türkiye'yi dolaştı.

girdik, yüzbinlerin yaşadığı illere de. Aza az demedik, çoğa çok demedik. Ne biliyor, ne işliyorsak onu eyledik. Milli Egemenlik Tırı ile gece gündüz demeden üç ay boyunca Türkiye'yi dolaştık. 15 bin kilometre yol kat ettik 300 binin üzerinde vatandaşla sergimizi buluşturduk. 250 ayrı yazılı ve görsel yayın organında haber olarak yer aldık.

67 gün boyunca Anadolu'yu köşe bucak dolaşıp, o güzel simalı insanlarla buluşmak doğrusu bu kadar satıra sığacak sıklıkta değildi. Zira 40 il ve bağlı ilçelerini dolaşmanın verdiği meşakkati, insanlarımızın yüzlerinde beliren tebessümde yitirmenin keyfi bir başka idi. Milletimizi, kurucusu olduğu ve vekilleriyle temsil edildiği meclisi ile buluşturmanın hazzı bize yeterde artardı.

Mihribanlı halk konserleri

O gün herkes çocukluğunu yaşadı. Uçurtma yarışmaları, çuvala koşmalar, ip çekiştirmeler... Bir önemli konu ise o gün TBMM'de çalışan ve musiki ile amatörce uğraş veren arkadaşlarımızın konserleriydi. Böylece Meclisimizde keşfedilmeyen yetenekleri de tespit etmiş olduk.

Erbay KÜCET*

Adana'da başlayan Trabzon' da sona eren "Milli Egemenlik Halk Konserleri" TBMM'nin açılışının 85. Yıldönümü ve Milli Egemenlik Yılı etkinliklerinde öncülüğü yaptı diyebiliriz.

Meclisimiz 85. yaşını kutladı. Bu ifade tek başına yeter. Ancak biz Anadolu'nun her yöresindeki halkımızla bir arada bu duyguyu yaşadığımız için bir başka kutladık Meclisimizin 85. Yılı.

85. Yıl Kutlama Komitesine görevlendirilmemle birlikte nasıl heyecanlandırıysam, organizasyonları yaparken aynı heyecan ve coşkuyu yüreğimden hiç eksik etmedim. Kutlama Komitesinde görev alan diğer mesai arkadaşlarımızın yüzünde de bu coşkuyu hep gözlemledim.

TBMM Başkanımız Sayın Bülent Arınç'ın 02 Mart tarihinde TBMM'nin açılışının 85. Yılı ve Milli Egemenlik Yılı Kutlama Programını tanıtmasının ardından kolları sıvadık. Uhdemize düşen "Halk Konserleri"nin ilkinde Adana'da Murat Kekilli ile başladık. Yüreğir Kapalı Spor Salonunda düzenlenen konser öncesi şair Milletvekillerimizin şiir dinletisi ve Aksaray Milletvekilimiz Ramazan Toprak, Adana Milletvekilimiz Recep Garip ve Kars Milletvekilimiz Selahattin Beyribey'in özgün eserlerinden seçilen

resimlerin sergilenmesi de kutlamaların kapsamlı olduğunun göstergesiydi. Kısaca Adana'da Meclis ve halk bütünleşmesi tüm yönleriyle gerçekleşti.

26 Mart'ta Manisa'da Mesir Macunu Şenlikleriyle örtüşen Kırac ve İzel'in konserleri Manisalılar tarafından çok beğenildi.

İstiklal Caddesi'nde Yürümek Başkadır

Mahsun Kırmızıgül, Zara ve Gece Yolcuları'nı İstanbul Taksim Meydanı'nda 17 Nisan gecesi dinlemek, muhteşem kalabalığın sanatçılara ilgisi yanında TBMM Başkanımız Sayın Bülent Arınç'a İstiklal Caddesinde "Halk Yürüyüşü" esnasında sevgi gösterisini anlatmaktan öte yaşamak lazımdı. Burada küçük bir tüyo vermek gerekirse; Sayın Başkanımızla İstiklal Caddesi'nde yürüyüşten bir gün önce neredeyse prova sayılabilecek sessiz bir yürüyüş yaptık. Ancak, caddede yürürken bir çok vatandaşımızın Başkanımızı tanımasından ötürü zor dakikalar geçirdik... vatandaş şikayetlerini dile getirirken biz de "işte Başkan aranızda, daha ne istiyorsunuz, halkıyla bütünleşen bir Meclis ve O'nun değerli Başkanı" ifadelerini kullanmadan edemezdik.

Taksim'den sonra önemli bir kon-

TBMM TANITIM KİTAPLARI

Yoğun bir çalışma dönemine giren Basın Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı tarafından, meclisin üç aylık tatil döneminde TBMM'yi ve çalışmalarını tanıttıcı kitap ve broşürler hazırlandı. TBMM'nin açılışıyla birlikte milletvekillerine de dağıtılan kitap ve broşürler şunlar:

TBMM Binaları (İlk Meclis binasından başlayarak halen parlamenter çalışmalarını yürütüldüğü TBMM binasını anlatan bir kitap.), Dilekçe Hakkı ve TBMM Dilekçe Komisyonu (Dilekçe Komisyonu'nun çalışmalarıyla birlikte, Türkiye'de dilekçenin tarihini anlatan bir kitap), Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM yerleşkesini ve departmanlarını, çalışma sistemini anlatan bir kitap), TBMM Araştırma Merkezi (Parlamenterlere araştırma hizmeti sunmayı amaçlayan merkezin anlatılıyor) kitapları bulunuyor. Kitap ve broşürlerin yanında ayrıca aynı dönemde AK Parti Kahramanmaraş Milletvekili ve Şair Atilla Maraş tarafından hazırlanan 'Şair Milletvekilleri' kitabı da milletvekillerine ve konuklara takdim edildi.

PARLAMENTO TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

Yaşamımızın bir parçası haline gelen internetle birlikte dilimize pek çok terim girmeye başladı. İletişimin sürat kazandığı bu dönemde uluslararası ilişkiler de ulusal ilişkilerimiz kadar dikkat çekici bir alana dönüştü. Uluslararası kurum ve kuruluşların ad kısaltmaları ve uluslararası ortak terminoloji İngilizce olduğu için kaçınılmaz şekilde terimlerin İngilizce Türkçe karşılıklarını da bilmek gerekiyor.

TBMM Kanunlar ve Kararlar Müdürlüğü'nde Müdür Yardımcısı olan Dr. İrfan Neziroğlu, fark ettiği bu ihtiyacı gidermek amacıyla Türkçe-İngilizce ve İngilizce-Türkçe olmak üzere Parlamento Terimleri Sözlüğü hazırladı. Uluslararası temaslarda yoğun bir dönem geçiren parlamenterlerin el kitabı niteliği taşıyacak sözlük milletvekillerine de dağıtıldı.

TBMM Başkanı Bülent Arınç'ın önsözünü yazdığı sözlüğün yazarı Neziroğlu, sunuş yazısında, eserin özellikle milletvekilleri, yasama bürokratları, hukuk ve siyaset bilimi öğrencileri için Avrupa Birliği üyeliği sürecinde yasama iletişimi açısından önemli bir boşluğu dolduracağını söyledi.

MECLİSSPOR ŞAMPİYON

Meclis Bülteni- Milli Egemenlik Yılı etkinlikleri kapsamında düzenlenen 85. Yıl Kurumlar Arası Futbol Turnuvası'nda Meclisspor şampiyon oldu. 30 Eylül günü yapılan final maçını Başkan Bülent Arınç da izledi.

Kamu kurum ve kuruluşuna bağlı işçi ve memurlardan oluşan 18 takımın katıldığı turnuvanın final maçı, TBMM Kampüsü içindeki halı sahada yapıldı.

Meclisspor ile Emekli Sandığı arasında oynanan final maçını, Meclisspor 5-2 kazanarak, turnuvanın şampiyonluğunu kazandı.

Meclisspor takımına şampiyonluk kupasını, TBMM Başkanı Bülent Arınç verdi. Turnuvada ikinci olan Emekli Sandığı'na kupasını TBMM Başkanvekili İsmail Alptekin, üçüncü olan Dış Ticaret Müsteşarlığı'na da Meclis İdare Amiri Feyzi Berdibek verdi.

Turnuvada dereceye giren takımlarla birlikte diğer takımlara da plaket verildi.

Kupa töreninde konuşan Meclis Başkanı Bülent Arınç, takımların iyi bir mücadele verdiğini belirterek, "Meclisspor'a diğer takımların dayanması mümkün değil. Neticede de Meclisspor kazandı" dedi.

Muhasebe Daire Başkanlığı'nın koordinatörlüğünde, Personel Eğitim ve Yönetim Müdürlüğü tarafından düzenlenen 85. Yıl Kurumlararası Futbol Turnuvası'nda TBMM Futbol Takımı şu oyuncularından oluştu:

Teknik Sorumlu Basımevi Müdür Yardımcısı Ahmet Korkmaz, Tekin Tuncel (Basımevi Md.), Ubeydullah Yıldız (Sos. Hiz. Md.), Engin Keleş (Kütüphane Md.), Şevket Ercil (Kütüphane Md.), İsmail Yaylaönü (Ulaştırma Md.), Yusuf Aslantürk (Başhekimlik), Erdiñç Dumlulu (İş. ve Yap. Md.), Fazlı Aksoy (İş. ve Yap. Md.), Erol Şekerci (İşletme Yapım Müd.), Zafer Özcan (Park ve Bahçe. Md.), Levent Altun, Abdullah Bansel, İsmail Sarıkaya (TBMM Koruma Müd.)

serimiz de Ankara'da... hem de TBMM'nin İçişleri Bakanlığı'na bakan ön bahçesinde olanıydı. 24 Nisan akşamı İbrahim Tatlıses, Oğuz Yılmaz, Ebru Gündeş ve Kubat'ın sahne aldığı sıcak bir Ankara gecesinde sunuculuğu Cem Davran yaptı. Kızılay Meydanı'ndan TBMM'ye kadar olan güzergah süslenmişti. Görüştüğümüz vatandaşların bir çoğu böylesine bir süsleme ile ilk defa karşılaştıklarını ifade ederken, bazıları da sanatçılarla birlikte olmanın sevincini yaşıyordu. Eğitim Müdürü Cafer Özçelik ve Daire Başkanı Nedim Küçüker'in çabaları semeresini vermişti.

muhteşem denilebilecek güzellikeydi. Özellikle Kubat'ın sahne aldığı Ankara oyun havalarında Sayın Başkanımızla göz göze geldiğim anda kendimi sahnede hemşehrim Recai Çırpan'la buldum. Ankara'ya ve 'Angaralılara' has tavrını da göstererek oyunlara eşlik etmemiz meydanda alkışlarla karşılığını buldu.

Bir İlk Daha

Milli Egemenlik Kutlamaları kapsamında hep ilklerin yaşandığı TBMM'de 8 Mayıs Anneler Günü de unutulmadı. O günde Meclis çalışanlarının tanışması ve dayanış-

Binlerce Ankaralı, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek, ATO Başkanı Sinan Aygün ve Ankaralı Seğmenlerle birlikte Sayın Başkanımız Bülent Arınç'ın kollarına girerek Meclis Bahçesine ulaşmıştı. Programlarımız aksama- dan yürürken konserle birlikte düzenlenen havai fişek gösterileri de

ması için büyük piknik yapıldı. Sponsor firmalar tedarik edilerek düzenlenen piknikte Ankara Büyükşehir Belediyesi Kukla ve Palyaço ekiplerinin yanı sıra İstanbul'dan gelen animasyon ekibi ayrı bir renk kattı. Herkesin çocukluğunu yaşadığı bir gündü. Uçurtma yarışmaları, çuvala koşmalar, ip çekıştirmeler... Bir önemli konu ise o gün TBMM'de çalışan ve musiki ile

amatörce uğraş veren

arkadaşlarımızın konserleriydi. Böylece Meclisimizde keşfedilmeyen yetenekleri de tespit etmiş olduk.

İstanbul'un okullarından seçilen çalışkan öğrencilerle birlikte tarihi bilgilendirme ve ikramların yapıldığı Mavi Marmara Gemisi'nde Davut Güloğlu konseri 5 Haziran günü akşam başladı. Boğaz turu sona erdiğinde yorgun düşen vücudum Cerrahpaşa Hastanesi'nde kendine geldi. Yanımda dostum Necati Sungur vardı. 85. Yıl Kutlamalarında birlikte olduğum ve 'ortak' diye hitap ettiğim mesai arkadaşımı gece boyu beni yalnız bırakmayan kadim dostla birlikte Destek Hizmetleri Daire Başkanımız Hüseyin Gülsün'ün de hizmet anlayışını kelimelerle ifade edemiyorum. Özellikle İstanbul'da yaptığımız tüm çalışmalarda bilgi, beceri ve çevresini TBMM'nin başarısı için yoğunlaştıran Gülsün'le çalışmak ayrı bir zevk veriyor insana. Rahat, huzurlu ve stresten uzak çalışınca da hizmetler aksamadan yürüyor.

11 Haziran'da Zara'nın konseri ve Sema Gösterisi için Genel Sekreter Yardımcımız ve 85. Yıl Kutlama Komitesi Başkanı Ali Osman Koca, Destek Hizmetleri Daire Başkanımız Hüseyin Gülsün ve TBMM Danışmanı Mehmet Bükür ile yolculuğumuz güzeldi. Sohbet esnasında Sayın Bükür'e başkanımız Eskişehir Konseri için Meclis Televizyonu'nda gösterilen fragmanındaki Kargonun ne olduğunu sorduğunda Bükür'in de Yurtiçi Kargo herhalde diyerek cevapladığını anlatışına güle güle Konya'ya varmıştık. Zara'nın Tasavvuf Musikisinin önde gelen parçalarını seslendirdiği ve bol "Amin"lerle geçen konuşmasının ardından güzel türkülerle bizlere Türkiye turu attırması zihinlerimize nakşetti.

12 Haziran'da Eskişehir'de Sosyal Hizmetler Müdürü Gürbüz Başesen ve ekibinin çalışmaları Sinan Özen ve Kargo Grubunu dinlemeye gelenler stadı doldurmuştu.

19 Haziran'da İzmir'de düzenlenen

TBMM BAŞKANLIĞI KUPASI CAN'IN

Binicilikte özel unvan engel atlama yarışmaları, Ankara'da yapıldı. Başkent Binicilik Kulübü Tesisleri'nde 24 Eylül günü sona eren yarışmalarda, TBMM Kupası'nı, İstanbul Kemer Golf&Country Club binicisi Sencer Can, Cleveland adlı atıyla kazandı.

İlk 3 sırayı alan sporcuların tümünün parkuru hatasız tamamladığı yarışmada, ikinciliği Dunboyne adlı atıyla yine İstanbul Kemer Golf&Country Club binicisi Ülkan Delikan, üçüncülüğü ise Urbi isimli atıyla İstanbul Atlı Spor Kulübü'nden Aldo Baldini elde etti.

Yarışmanın birincisi Sencer Can'a kupasını Meclis Başkanı Bülent Arıncı adına TBMM Başkanvekili Ali Dinçer verdi. Yarışmada dereceye giren diğer yarışmacılara, TBMM Plaketi ile madalyonlar ile TBMM Nakdi ödülleri de Başkanvekili Dinçer tarafından verildi.

TBMM TV İMAJ YENİLEDİ

Yasama çalışmalarına ilgi duyan vatandaşların vazgeçilmez kanalı TBMM TV, yeni yayın döneminde kendini yeniledi. TRT 3 üzerinden yayın yapan TBMM TV, 4'üncü yasama yılına girildiğinde logosunu değiştirdi. TBMM TV'de yayında kullanılan jenerikler çağdaş bir yorumla yeniden tasarlanırken, daha dinamik, daha izlenir bir kanal olma yolunda dikkat çekici yenilikler yapıldı. TBMM TV yeni yayın dönemiyle birlikte yenilenen yüzü için özgün müzikler hazırlatıldı. Daha izlenir bir ekran olmak için ayrıca TBMM TV'nin stüdyosu da profesyonel bir anlayış içinde tümüyle

ATILLA MARAŞ'A SANAT ÖDÜLÜ

AK Parti Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Atilla Maraş, 13-19 Temmuz tarihleri arasında düzenlenen 9. Romanya Uluslararası Şiir Festivali'nde sanat ödülüne layık

görüldü. 28 ülkeden 48 şairin 5'er şiirle katıldığı festivalde şairler tarafından 240 şiir okundu. Uluslararası Doğu-Batı Kültür Akademisi tarafından düzenlenen festivalde, yazdığı 5 şiirle Türkiye'yi temsil eden Maraş, her gün ayrı mekanlarda düzenlenen şiir gecelerinde şiirlerini okudu..

Yarışmada, Meksika, Ukrayna, Bulgaristan, Avusturya ve Türkiye'nin büyük sanat ödülüne layık görüldüğünü kaydeden Maraş, "Türkiye'yi temsilen katıldığım festivalde ödül beklemiyordum. Büyük Sanat Ödülü'ne layık görülen ülkeler arasında Türkiye'nin anons edilmesi beni çok sevindirdi" diye konuştu.

KASIM-ARALIK DÖNEMİ SANAT ETKİNLİKLERİ

7 - 11 Kasım 2005 tarihlerinde TBMM Şeref Holünde, TRT işbirliğiyle, Atatürk'ün fotoğraflarından oluşan resim sergisi açılacak.

14 - 19 Kasım 2005'de TBMM Şeref Holünde, AK Parti Sakarya Milletvekili Süleyman Gündüz'ün hazırladığı "Anıtlar - Ağıtlar" adlı fotoğraf sergisi açılacak.

21 - 26 Kasım 2005 tarihlerinde TBMM Şeref Holünde açılacak resim sergisi ise, "Mardin - Medeniyetler Kapısı" adını taşıyor.

TBMM'de bu yılın son kültür-sanat etkinliği ise, Kültür ve Turizm Bakanlığı işbirliğiyle düzenlenen ve sonuçları daha önce açıklanan 85. Yıl Milli Egemenlik Resim Yarışmasının ödül töreni ve sergisi olacak. 19 Aralık 2005 Pazartesi günü yarışmada dereceye giren ve sergilenmeye değer bulunan eserler sergilenecek ve aynı gün ödüle layık görülen eser sahiplerine ödülleri verilecek..

Alişan, Muazzez Ersoy ve Funda Arar'ın açık havada deniz kenarında söylediği şarkılarla gece yarısına kadar coşkunun sürmesi anlatılacak gibi değildi. Hani şarkı sözü var ya "Anlatamam görmem lazım" diye! İşte onun gibi bir şey. Sanatçıların performansının yanı sıra İzmirlilerin katılımı da öyle bir şeydi işte.

Adına Yakışır Konserler

Bu arada Meclis TV'nin spikeri Erkan Tarhan'ın her konserde ayrı bir heyecanla sunuş yapması ve mesleğine duyduğu saygı, ön hazırlıklar, en küçük ayrıntıyı bile değerlendirmesi karşısında tebrik etmekten başka bir kelime bulamadım. Konserlerde benimle birlikte alan süslemelerinde de görev alan İç Hizmetler Müdürlüğü elemanlarının ve şoförlerin özverili çalışmalarının yanı sıra Meclis TV'nin muhabir, kameraman ve fotoğrafçıların görev sorumluluğu bilinciyle hareketli konserleri güzelleştiren unsurlardı.

Final konserimiz adına yakışır oldu. Trabzon'a 18 yıl aradan sonra ilk

defa bir Meclis Başkanının ziyareti akıllarda yer alırken, Volkan Konak, Alişan ve İsmail YK'nın Avni Aker Stadyumunu hınca hınç dolduran ve sürekli ayakta horon tepen gençlerle coşku doruklara çıktı. O gün Trabzonspor maçı varmışcasına heyecan vardı..

Final konserinin böylesi güzel kapanmasında, konser öncesi yerel televizyonlar ve yazılı basını Genel Sekreter Yardımcımız Ali Osman Koca, Hüseyin Gülsün ve İrfan Neziroğlu ile birlikte ziyaretlerimiz etkili olmuştu.

Gidilen her yerde Konseri anlattık, önemini vurguladık. Bu ziyaretlerimizde yanımızdan hiç ayrılmayan Trabzon Basın Yayın ve Enformasyon Müdürü Özer Çağlayan'ın çabalarını unutmadık.

Konserlerde hemen tüm sanatçıları TBMM Başkanımızın çok sevdiği "MİHRİBAN"ı söylediler söylemesine ama Başkanımız yine de Musa Eroğlu'nun sesinden olan "MİHRİBAN"ı çok seviyor gibi geldi bana.

(*) Sosyal Hizmetler Müdür Yardımcısı

‘Gençler sanata yönlendirilmeli’

Ebru, Hat, Tezhip ve Minyatür sanatı eserlerinden oluşan sergi Meclis'te açıldı. Serginin açılışını yapan Başkan Arınç, "Bayanlarımız erkeklerimiz çok güzel eserler meydana getiriyorlar. Özellikle gençlerimizin sanata ilgisini sağlamak için devletimizin destek vermesi gerekir" dedi.

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın koleksiyonunda bulunan 19 ayrı sanatçıya ait 24 eser ile Türkiye Büyük Millet Meclisi koleksiyonunda bulunan 6 eserden oluşan karma sergi 5 Ekim'de açıldı.

Milletvekilleri, bürokratlar, sanatçı-lar ve basın mensuplarının da katıldığı serginin açılışını yapan Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Bülent Arınç, Eylül ayında Litvanya'ya yaptığı gezide, bu ülkede de tezhip sanatı sergisi açılmasına ön ayak olduğunu söyledi. Başkan Arınç, "Ebru, Hat, Tezhip ve Minyatür sanatı Türk sanatında çok önemli bir yer tutuyor. Bayanlarımız baylarımız güzel eserler meydana getiriyorlar. Özellikle gençlerimizin bu sanata ilgi duymasını sağlamak devle-

timizin destek vermesi gere-kir" diye konuştu.

Sergide şu sanatçıların eserleri yer aldı:

Ebru sanatçıları Fuat Başar, Mustafa Esat Düzgünman, Şükrüye Oylupınar, Sahabattin Özcan, Salih Elhan ve Salim Elhan, Minyatür sanatçıları Cahide Keskiner, Ömer Faruk Atabek, Mualla Balıkcıoğlu, Serhat Çiftçiöğlu, Çiğdem Mercan, Hat sanatçıları Emin Barın, Osman Rabi Önal, Adem Sakal, Hüseyin Öksüz, Salim Türkoğlu ve Tezhip Sanatçıları Sevim Erdoğan, İlhami Nalbantoğlu, Birsan Gökçen.

‘Bir nefes Ankara’

Ankara'nın başkent oluşunun 82. yıldönümü dolayısıyla 'Bir Nefes Ankara' konulu resim sergisi Şeref Holü'nde açıldı. Sergi, TBMM Başkan-vekil Nevzat Pakdil ve Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek tarafından açıldı.

Ankaralı ressam ve fotoğraf sanatçı-larının 44'ü yağlı boya resim, 41'i fotoğraftan oluşan resim sergisinin 13 Ekim'deki açılışında konuşan Başkanve-kili Pakdil, serginin TBMM'yi bağrında bulunduran Ankara'nın tarihsel ve simgesel özelliklerini yansıttığını belirte-rek,

"Bu sergi, Ankara'nın tarihsel gelişimi konusunda önemli fikirler verecek" dedi.

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek ise Şeref Holü'nde açılan serginin, Ankara'nın eski ve yeni halini gösterdiğini ifade ederek, "Ankara'nın tarihi dokusunun yenilenmesi amacıyla çok sayıda projeye imza atacağız" dedi. Belediye Başkanı Gökçek, Esenboğa protokol yolu üzerindeki gecekonduları yıktıklarını, burayı modern bir semt

Uzman Yardımcılarına sertifika ve katılım belgesi

Eğitimlerini tamamlayan uzman yardımcılarına, TBMM Küçük Grup Salonunda 3 Ekim günü yapılan törenle sertifika ve katılım belgeleri verildi.

Törende bir konuşma yapan TBMM Başkanı Bülent Arınç, Türkiye'nin en prestijli kurumunun Meclis olduğunu belirterek, "ülkemizin başarılı gençlere ihtiyacı var. Birlikte iyi işler yapacağız" dedi.

Uzman Yardımcılığı sınavı sonuçlandı...

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde görevlendirilmek üzere açılan uzman yardımcılığı sınavı sonuçlandı.

Asıl Kazananlar: Hilmi Soner Erdoğan, Muhammed Salih Ağan, Ercüment Camadan, Ferhat Alemdar, Mehmet Balcı, Mehmet Solak, Kasım Erdem, Kadir Candan, Yüksel Karadeniz, Hüseyin Serkan Erol, Mehmet Ergin, Abdül Vehap Doğan, Murah Muhaciroğlu, Nezahat Yuca, Fatma Çelik, Beyhan Kaptıkaçtı, Hakan Palabıyık, Taner Geçmez, Hasan Cihad Gezer, Musa Gökçe, Ulvi Cankaya, Ramazan Küçük, Mehmet Salih Gün, Dinçer Gültemen, Abdullah Karaboyacı, Birsan Benli, Rauf Fırat Yaşar, Serhat Karabektaş

Yedek Kazananlar: Hasan Yassıörenli, Şamil Gökmen, Ümit Alpaslan Kılıç, Oktay Çolak, Rabia Barıtcı, Rasim Bozbuğa, Halit Tunçkaşık, Sait Ergin, Özcan Altay, İlker Fatih Kıl, Erdem Bafra, Yasemin Kula, Şakir Yılmaz, Kenan Altaş, Erhan Kurt, Hande Doğru.

Meslek Liseliler Mecliste staj yapıyor

Ankara Nevzat Ayaz, Mamak Üreyil ve Cebeci Meslek Liseleri'nde öğrenim gören 23 öğrenci 2005-2006 öğretim yılı stajlarını TBMM'de yapacak. Aşçı, pastacı ve servis elemanı gibi meslek dallarında staj yapan öğrenciler TBMM kafeterya ve lokantalarında eğitimden geçecek. 12'si kız 23 öğrenci bir yıl boyunca haftada 3 gün Meclisteki staj yerlerinde çalışacak..

**"Çifte yeminliler" İsmail Düzgün Özgör ve
Tuğrul Demiray ile kısa yazı üzerine röportaj:**

Ne duyarsak yazarız

Görevleri millet adına görgü şahitliği yapmak ve konuşulan her şeyi not etmek... Devr-i Osmani'de Zabıt Katibi deniliyordu. 1950'lerde stenograf oldular. Her Genel Kurul onlarla toplanır ama yokmuş gibi çalışırlar. Gizli oturumlarda bile bulunurlar ama sır küpüdürler.

Hasan YILMAZ

Onların da tarihi, parlamento tarihi ile başlar. Meclis-i Mebusan'dan Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin bugüne uzanan yolda onlar da var. Millet'in vekillerinden Genel Kurul salonunda çıkan her sesi onlar kayda alır. Parlamentonun hafızası Devr-i Osmani'de zabıt katibi denilen, 1950'lerden sonra tutanak memuru ve aynı zamanda stenograf adını alan bu görevliler tarafından tutulur.

Onlar, Meclis-i Mebusan'dan beri 129 yıllık parlamento tarihine tanıklık eden stenograflar. Halk adına tanıklık etme, duyulan, görülen ne varsa tutanağa geçirme sorumluluğu onlara ait.

Meclis-i Mebusan döneminde kayıtlar Osmanlıca tutuluyordu. 23 Nisan 1920'de açılan TBMM'de de bu gelenek devam ettirildi, ancak zaman içerisinde hız ve verim açısından yetersiz kalmaya başladı. Bunun üzerine hızlı ve verimli yazı ihtiyacının artması üzerine Avram Benario adında

bir steno öğretmeni tarafından Meclis'e kısa yazı yöntemi sokuldu. Ardından Meclis Tutanak Müdürlerinden Ahmet Varol tarafından bu yazı dili geliştirildi.

TRT 3 üzerinden yayın yapan Meclis Televizyonu ya da diğer televizyonların TBMM'nin Genel Kurul çalışmalarına ilişkin verdikleri haber görüntüleri ekrana geldiğinde Başkanlık Divanı'nın önünde, hatip kürsüsünün yanında görünen dört kişilik sessiz tanıklar onlar. Genel Kurul'da, 2,5 dakika süreyle ve zincirleme görev yaparlar. 1970 yılından beri TBMM'de kayıtlar aynı zamanda ses kayıt cihazı ile tutulmasına rağmen, stenografların görevi

ara vermeksizin devam eder. Zira onlar aynı zamanda halk adına sessiz görgü tanıklığı da yaparlar.

36 yıldan beri parlamentoda stenograf olarak çalışan Tutanak Müdür Vekili İsmail Düzgün Özgör ve 27 yıldan beri parlamentoda stenograf olarak çalışan TBMM Tutanak Müdür Yardımcısı Tuğrul Demiray, çok merak edilen, az bilinen işlerini Meclis Bülteni'ne anlattılar.

- Hani çok kez insanlar birbirini uyarır. 'Sonda söyleyeceğini başta söyleme' diye. Ben de bir çok kişinin merak ettiği soruyu sona saklamadan baştan sorayım. Steno nedir? Çivi yazısı mı, şekil mi?

İnsan dalmayacak. Orada görevini yerine getirecek. Bunun için dört arkadaşım birden oturuyor orda. Bir uzman, üç tane de stenograf. Herkes belli bir periyottan sorumlu

Özgör- Steno bir yazı dilidir. Konuşma dili değildir. Biz oturup insan resmi çizmiyoruz. Steno bir şekildir. Stenoda bir işaret birkaç harfi karşılamaktadır. Yapacağınız kısa stenogram başka bir şeyi çağrıştırmamalı. Aynı 10 parmakla daktilo yazmak gibi, stenoda da yazarken ne yazdığını düşünmezsiniz. Okurken düşünürsünüz. Okumak yazmak kadar kolay değildir. Yazıldıktan hemen sonra okunursa daha rahat okunur. Aradan bir hafta geçtikten sonra okursanız bir takım hatalar yapılabilir.

- Kayıtlar neden steno ile tutuluyor? Teyp kaydı ihtiyacı karşılamıyor mu?

Özgör- Bizim meclisimizde düzenli konuşma sistemi olsa teyp ihtiyacı karşılar. Çünkü, düzenli bir konuşmada, örneğin bir doktor epikriz hazırladığında yani bir hastalığın sonucunu açıklayan bir yazı hazırladığında konuşmasını makineye yapar, birileri de makineden sesi yazıya dönüştürür. Hatta kimi bilgisayar programlarında düzenli konuşmaları yazıya dönüştürmekte mümkün. Ama bizim genel kurulu-

Tutanak Müdür Vekili İsmail Düzgün Özgör

muzda böyle düzenli bir konuşma sistemi yok. Yerinden müdahaleler var, laf atmalar var, mikrofona uzaktan konuşmalar var. Sesle birlikte izleyen bir göz de gerekiyor. Sözü kimin söylediğinin bilinmesi de gerekiyor. İşte steno burada devreye giriyor.

- *Diyeelim ki kaçırdınız konuşmayı. Sizin sorumluluğunuz nedir bu durumda?*

Özgör- Kaçırmak diye bir şey söz konusu değil.

- *Siz de insansınız. Dalarsınız, duymazsınız, yorulur-*

Demiray- İnsan dalmayacak. Orada görevini yerine getirecek. Bunun için dört arkadaşım birden oturuyor orada. Bir uzman, üç tane de stenograf. Herkes belli bir periyoddan sorumlu. Herkes belirlenen zaman diliminde olanlardan sorumlu. Eğer toplantı olağan seyrinde devam ediyorsa tek kişi kayıt tutar. Tartışma alevlenir, olağandışı bir atmosfer oluşursa dört arkadaşım birden bunları not eder. Sonra sorumluluk kimdeyse o arkadaşımyla yardımlaşarak notunu tutanağa geçer.

- *Notlarınıza jestler mimikler de giriyor mu?*

Özgör- Jestler mimikler yok ama, hareketler var. İmayı biz yazıya döktüğümüzde ünlem ile belli ederiz. Örneğin bir konuda bir açıklama yapıyor bir milletveki. Onun grubu bu konuşmayı beğeniyor ve alkışlıyor. Diğer grup da alkışlarıyla tepki gösteriyor. Biz onu nasıl yazarız. Konuşan kişinin grubunu yazarız. A grubu sıralarından alkışlar, B grubu sıralarından alkışlar ama parantez içinde ünlem koyarız. Onlar kinayeli alkışlıyor diye bunu belirtiriz.

- *Kabul edelim ki konuşulanı kaçırdınız. Bunun sorumluluğu nedir?*

Demiray- Kaçırdı demek için birinin duymuş olması lazım. Kim duymuş olmalı? Başkan duymuş olabilir. Benim sorumluluğum duyduğum ve gördüğüm şeyi oraya not etmektir. Görmediğim bir şeyi yazmakla mükellef değilim. Hatta ve hatta birisi gelip bana benim sorumluluk zamanımda geçen bir olayla ilgili şu şöyle söyledi, bunu böyle yaz derse ben onu duymamışsam yazmam. Ve bunlar bizim başımıza da geldi. Başkan duymuş ama biz duymamışız. Ben duymadığım bir şeyi oraya yazabilir miyim? Yazamam... Yazmakla mükellef de değilim, sorumlu da değilim.

Fevzi Şihanlioğlu'nun ölümü olayında milletvekilleri bulunduğumuz yerde o kadar yığıldılar ki, bizim genel kurul salonunda oturduğumuz yerden aşağı inen merdivenler vardır, bir milletvekilinin oradan aşağı düşmesini bizim arkadaşımız engelledi.

KAFAYA KİTAP YEDİKLERİ DE OLDU

- Stenograflar hangi ölçüde hislerini kontrol edebiliyorlar? Örneğin, yapılan bir konuşmaya katılmadığı durumlar ya da ne kadar gereksiz bir konuşma gibi tepkileri olmuyor mu? Böyle durumlarda kağıdı kalemi bırakmak istemiyor mu?

Demiray- Stenograf, konuşulandan rahatsız olabilir. Konuşulandan çok etkilenebilir, çok hoşuna gidebilir. Ya da çok boş konuşuluyor diyebilir. Genel kurul çalışmaları sırasında içtüzükteki hakkını kullanıp bir-

takım engellemeler yapılabilir. Sonuçta stenograflar da insan. Bundan rahatsız olabilir. Onunla ilgili gayri ihtiyari tepki de verebilir. Tabii insandır.

- *Ne gibi tepki veriliyor?*

Demiray- Bir örnek, bir tarihte milletvekilinin birisi konuşuyor. O konuşmanın içinde stenograf arkadaşım rahatsız oluyor o konudan. Kendi kendine 'cık... öyle değil' diyor. Hatip stenografa çok yakın. Onu duyuyor. 'Öyle öyle... ben onun niye öyle olduğunu anlatacam size' diyor. Aslında bizim işimizde hatibe karışmak, söz söylemek yok.

- Stenografların da duyguları var ama ifade etme hakkı yok... öyle mi?

Bir örnek daha, hatırlarsanız geçmiş dönemde TBMM eski Başkanvekili Kamer Genç'e, Karaman Milletvekili Zeki Ünal'ın su atma olayı vardı. Ondan çok daha önce, bir milletvekili yine böyle bir olaya kızıyor. Bu kanunlar külliyesinin kalın ciltleri vardır. Elinde de o var. Hatibe kızıyor, kalkıyor bunu fırlatıyor. O da geliyor bizim stenograf arkadaşımızın başına çarpıyor. Stenograf arkadaş da küfür ediyor.

Bunun üzerine o milletvekili ile stenograf arkadaşımız arasında mahkemeye verme tehdidine kadar uzanan tartışma yaşanıyor. Araya idareciler giriyor. Stenograf arkadaşımız o milletvekilinden özür diliyor ve konu kapanıyor. Özür dilemese küfür etmesinden ötürü hakkında işlem yapılacaktır.

- Şu anda oturduğunuz yer daha emniyetli olsa gerek?

Demiray- Yok emniyetli değil. Örneğin, Fevzi Şihanlioğlu'nun ölümü olayında milletvekilleri bulduğumuz yerde o kadar yığıldılar ki, bizim genel kurul salonunda oturduğumuz yerden aşağı inen merdivenler vardır, bir milletvekili oradan aşağı düşmesini bizim arkadaşımız engelledi.

Tutmasa aşağı düşecekti. Eskiden kürsü yukarıdaydı. Kızan, öfkelenen, tepki göstermek isteyen milletvekilinin başkanın yanına çıkma şansı yoktu. Şimdiki genel kurulda yürüyen başkanın yanına varıyor. Hatip yukarıda olduğu için eskiden engelleme yapılamıyordu.

Geçen gün Dışişleri Bakanı Abdullah Gül, konuşma kürsüsünden indi CHP Genel Başkanı Deniz Baykal'ın önüne konuşma metnini koydu. Eskiden olsaydı bunu mümkün değil yapamazdı. Çünkü kürsüden incek, oradan yürüyecek... bunu yapması mümkün değildi. Ancak bir kavasla gönderebilirdi.

ASLAN POLAT KONUŞUNCA PANİKLERDİK

- Dakikada 200 hece sanırım İstanbul Valisi Muammer Güler'in hızı olmalı.

Demiray- Aslında kişiden kişiye değişiyor. Örneğin Mesut Yılmaz konuştuğu zaman biz çok rahat ederdik. Çok yavaş konuşurdu. Ama öyle konuşmacılar vardı ki dinlemesi güzel, not alması çok zor konuşmacılardı.

- Kim mesela? Erdal İnönü, Tansu Çiller...

Demiray- Yok Erdal İnönü de Tansu hanım da iyi konuşurdu. Geçen dönem bir Erzurum milletvekili vardı. Aslan Polat... Aslan Polat bey o kadar süratli konuşan bir insandı ki, zaman zaman diğer milletvekilleri ikaz ederlerdi Aslan beyi. 'Aslan bey Aslan bey... stenograflar yetişemiyor... biz anlamıyoruz söylediğini' diye. Kelimeleri yutardı. Böyle insanları yazmak çok zor. İşte orada

teybiz devreye giriyor. Teypten yararlanıyoruz. Anlamadığımızı defalarca dinliyoruz.

- Mikrofon açık değilse nasıl kayıt yapıyorsunuz cihaza?

Demiray- Mesela otomatik cihaz kapatıyor şimdi mikrofonu. Aslan bey de konuşmaya devam ediyorsa stenografların hepsi birden başlıyorlar harıl harıl yazmaya. O bölümü de işaret ediyorlar banta geçmedi diye. Sonra da oturup hep birlikte deşifre ediyorlar. Mecburlar yazacaklar.

- Panikliyor musunuz o anda?

Demiray- Kesinlikle; olmaz mı? Aslan bey konuşuyor... Ya anlamazsam, ya yazamazsam diye insan strese giriyor.

Stenograflar Genel Kurul Salonunda...

GONGLA BAŞLIYORLAR KAPATIYORUMLA ÇIKIYORLAR

- Stenografların çalışma sistemi nasıl? Başkanın gong sesiyle başlıyor, kapatıyorum demesiyle bitiyor mu?

Özgör- Başkan, kapatıyorum dediği ana kadar her ne olmuşsa, her ne konuşulmuşsa biz not alırız. Bu konuşmanın seyrini değiştirecek her ne söz her ne hareket olursa kaydedirim.

- Gündemli toplantılarda ne konuşulacağı belli. Konuşmacı bir metine bağlı olarak konuşuyor. Siz o metni yine kaydediyor musunuz? Örneğin 1 Ekim'de Cumhurbaşkanı Sezer Meclisi açış konuşması yaptı. Konuşmasını da metine bağlı olarak yaptı. Onu da kaydettiniz mi?

Demiray- Evet hepsini tek tek steno ile biz de not ediyoruz. Her birleşimde

40 stenograf arkadaşım nöbetleşe çalışır. Her stenograf 7,5 dakika Genel Kurul Salonu'nda bulunur. Stenograf arkadaşım içerde bulunduğu sürenin 2,5 dakikasından sorumludur. Bu 2,5 dakikalar birleştirilir ve 30 dakikalık bir süre ortaya çıkar. İşi biten stenograf toplantının ses kaydını yapan teknisyenden ses kaydını alır ve sorumlu olduğu 2,5 dakikalık notunu, dijital ses cihazından da yararlanarak, 20 ila 45 dakikada deşifre eder. 12 stenograf arkadaşım yazdığı süreden sorumlu uzman arkadaşımız var. Uzman arkadaşım tutulan kayıtları kontrol eder. Konuşmalar yazıya doğru geçmiş mi?

Atlanan bir şey var mı? Noktalama işareti doğru mu? Okuyan kişi doğru mu anlayacak bunu? Yazım kurallarına uygun mu? Eksik olan, yanlış olan yerlerde düzeltmelerini yapar. Milletvekilinin kürsüden inişinden itibaren yaklaşık 1 saat sonra konuşma tutanağı tamamlanır. Meclis Başkanı'nın "oturumu kapattım" sözüne kadar tutulan tutanaklar, Genel Kurul kapandıktan yaklaşık 1,5 saat sonra okunacak şekilde internette yayımlanır.

- Genel kurulda irticalen yapılan konuşmalarda da söylediğiniz hassasiyetler geçerli mi?

Demiray- Hepsinde. En ufak noktasına kadar. Niye? "Adam Ol Baban gibi, eşek olma" diye çok bilinen bir örnek vardır. Burada bir virgülün değişmesiyle anlam

değişiyor. Bunları uzman arkadaşım biliyor. Uzman arkadaşım uzun süre içerde duruyor. Stenograf arkada-

şım kısa süre duruyor. O nedenle stenograf yanlış algılamış olabilir konuyu. Uzman arkadaşım milletvekilinin ne söylemek istediğini bilerek, noktalamayı ona göre yapıyor.

- TBMM'de toplam kaç stenograf var?

Özgör- Şu an 40 stenograf var. Dördü kadrolu, 2'si görevlendirmeli olmak 6 tane uzman stenograf var. Tutanak Müdürlüğü'ne bağlı olarak çalışan bu stenografların 22'si kadın. Hepsi periyodik olarak genel kurulda görev yaparlar.

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

W g 6 ef.

10 YENİ STENOĞRAF ALINACAK

- Yeni dönemde stenograflar alındı sanırım. Nedir onların durumu?

Özgör- Meclisin ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla bu yıl stenografi kursu açıldı. Kurs bir yıl sürecek. 30 katılımcının olduğu kursu ben veriyorum. Başbakanlık da kursa üç eleman gönderdi. Onları yetiştirip Başbakanlığa göndereceğiz. Yapılacak sınavın sonunda

Oturup insan resmi çizmiyoruz.

Steno bir şekildir. Stenoda bir işaret birkaç harfi karşılamaktadır.

Yapacağınız o kısa stenogram başka bir şeyi çağrıştırmamalı. Aynen 10 parmakla daktilo yazmak gibi, stenoda da yazarken ne yazdığınızı düşünmezsiniz.

bunların 10'u alınacak.

-Eleme neye göre yapılacak?

Özgör- Bu 30 katılımcı bir yıl boyunca dört sınava tabi tutulacak. Önce kursun beşinci ayında kural sınavı yapılacak. Bunu başarmak durumundalar. Başaramayan elenecek. Kursun yedinci ayında dakikada 120 hece sınavı olacak. Sonra dakikada 160 hece sınavına tabi tutulacak. Nihai olarak yani Eylül 2006'da dakikada 200 hece sınavı olacak. O sınavı başaran 10 kursiyer stenograf olarak TBMM'ye alınacak. Ortalama konuşma sürati dakikada 200 hece civarındadır.

İŞİMİZE YARDIMCI OLUN
RİCASI OLUYOR MU?

- Bu bağlamda, milletvekilleri seçilip parlamentoya ilk geldiklerinde sizin işinizi rahat yapabilmelerine veya kayıtları sağlıklı tutabilmelerine adına konuşmacılara bir takım hatırlatmalarda bulunuyor musunuz? Örneğin Aslan Polat ile bu anlamda bir konuşmanız oldu mu?

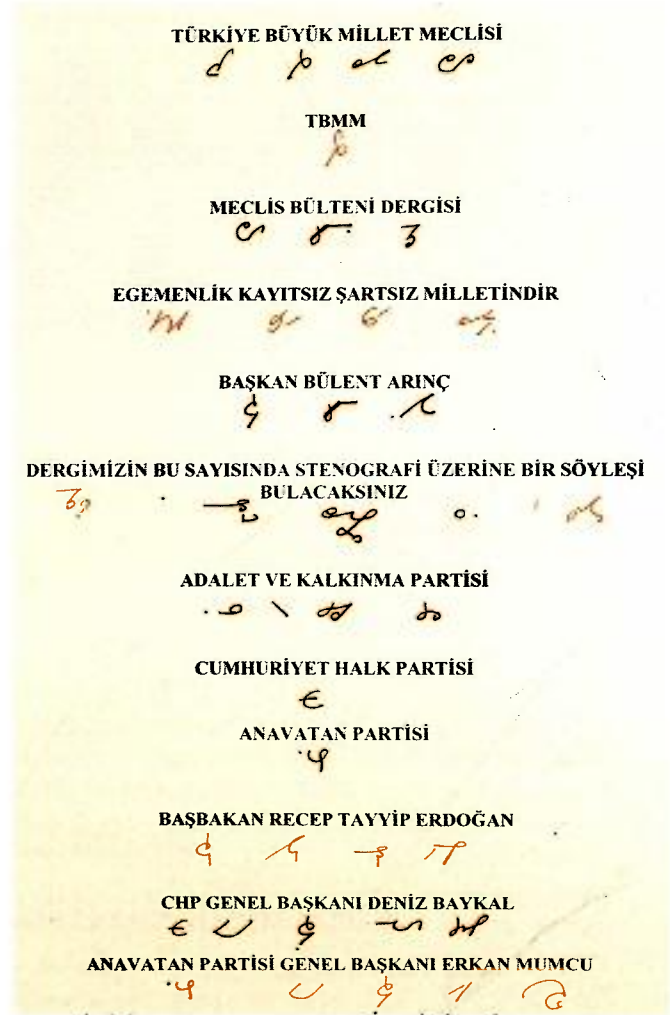
Demiray- Yok olmadı. Olmuyor da, olamıyor da, olamaz da... Çünkü o konuşma insanın kişiliği ile alakalı. Zaten milletvekilleri eğer siyasete yeni soyunmuş veya parlamentoya yeni gelmişse konuyu çok iyi bilmiyor, izliyor, öğreniyor, yavaş yavaş işin içine giriyor dolayısıyla çok bir sorun yaşamıyor. Bu anlamda onlara bir eğitim vermeye bir şey söylemeye gerek yok. Tecrübeli insanlar zaten konunun ne olduğunu biliyorlar. Bir tek Aslan bey gibi çok heyecanlı tipler oluyor, onlara ne söyleseniz de fark etmiyor.

ARBEDE ANINDA
İŞLERİ ZOR

- Geçen dönem bir arbeye

yaşandı ve DYP Şanlıurfa Milletvekili Fevzi Şihanlıoğlu yaşamını yitirdi. Bu tür kargaşa anlarını nasıl kaydediyorsunuz?

Demiray- O olayın olduğunda ben uzman olarak Genel Kurul'da sorumluydum. Biz olayın seyri ne ise onu yazmakla görevimiz var. Şimdi düşünün yüzlerce milletvekili bir yerde toplanmışlar kendi aralarında konuşuyorlar. Ya da bağırıyorlar. Benim görevim duy-

duğumu yazmak. Duymadığımı yazmak değil. Aynı anda yüz kişi birden konuşuyorsa, benden uzaksa ben bunu nasıl yazayım.

- O esnada duyduğunuz halde duymadım demeniz mümkün değil mi? Olur ya yorulmuşsunuzdur ve not almak istememişsinizdir.

Demiray- Eğer insan vicdanına sığdırabiliyorsa bunu yapar. Tabii mümkün. Vicdanı buna elveriyorsa, siyasi görüşü nedeniyle bir takım partiye yakınlığı nedeniyle böyle bir şeye vicdanı el veriyorsa bunu yapar. Hani devlet memurları şimdi

yemin ediyorlar. Daha bu yemin yok iken biz yemin ettik.

- *Hipokrat yemini gibi bir şey mi?*

Demiray- Öyle de denebilir. Biz daha memuriyete kabul yemini diye bir yemin yok iken, TBMM'de stenograf olarak çalışan stenograflar yeminle göreve başladılar. Stenograflar yeminlerinde 'hiçbir taraf tutmayacağım, neyi gördüysem, neyi duyduysam onu yazacağım, objektif olacağım, devletin çıkarlarını koruyacağım' diye yemin ederlerdi. Şimdi herkes aynı yemini yapıyor. Dolayısıyla biz iki kere yeminliyiz.

NERELERDE ÇALIŞIYORLAR

-*Peki stenograflar parlamentoda dışında nerelerde görev yapıyorlar?*

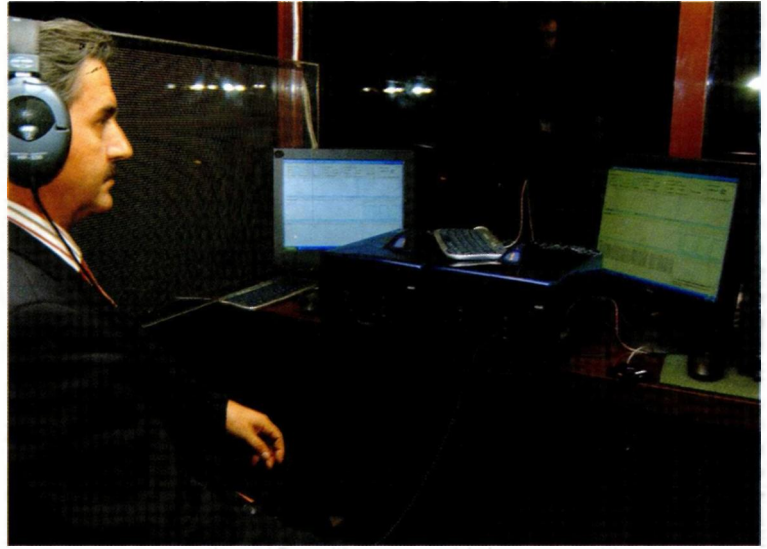
Özgör- Genel Kurulun dışında, Komisyonlarda, Meclis Başkanı'nın yurtdışından gelen heyetleri kabulünde görev yapıyoruz. Ayrıca Yüce Divan'da görev yapıyoruz. Stenograflar her dava için ayrı yemin ederler. Mesut Yılmaz davası başlıyorsa dava başında bir yemin ediyorlar. Ondan sonra Güneş Taner'in davası başlıyorsa o dava için de ayrı yemin ederler.

- *Meclis Başkanı'nın heyet kabullerine zorunlu olarak mı çağırılıyor-sunuz, ihtiyari mi?*

Özgör- Başkan çağırırsa gidiyoruz. Bunun dışında toplu davalara gideriz. Benim hatırladığım 12 Eylül döneminde Kahramanmaraş olayları nedeniyle Adana'da, Alparslan Türkeş'in yargılanmasında Mamak'ta, Fatsa olayları davasında Amasya'da, PKK davasında Diyarbakır'da bizim arkadaşlarımız görev yaptı. Yakın tarihlerde bizi çağırmadılar.

- *Parlamentodan başka stenograf istihdam eden kurum var mı?*

Özgör- Başbakanlık Bakanlar Kurulu'nun tutanağı, Meclisten görevlendirilen stenograf tarafından tutuluyor. Şu anda bir arkadaşımız Başbakanlıkta görevli. 1976 yılında buraya kursa geldim. 1978 yılında göreve başladım. 1977 yılında bir gazete

KAYIT SİSTEMİNDE DİJİTAL DÖNEM

22. Dönem 4. Yasama Yılı'nın başlamasıyla birlikte, Genel Kurul'daki konuşmalar, dijital ses kayıt cihazlarıyla kayıt altına alınmaya başlandı. Genel Kurul'da görev yapan stenograflar, dijital ses kayıt sisteminden faydalanarak, konuşmaları deşifre etmeye başladı. Komisyonlardaki görüşmelerin ses kaydının, ileride dijital cihazlarla yapılabileceği bildirildi.

Stenograflar, ses alma aygıtlarıyla yapılan kaydın "delil" niteliğini taşıyamaması nedeniyle, "olayların görgü tanığı, tarafsız görevlisi, inanılır bilirkişisi ve tarihi belge niteliği taşıyan tutanağın sorumlusu" olarak görev yapıyor.

ilanı gördüm. Merkez Bankası stenograf alıyordu. Daha sonra bir vesile ile Merkez Bankası'nda birisi ile tanıştım. Bu olaydan bahsettim. 8 ya da 10 üyeden oluşan Merkez Bankası'nın meclis toplantısı da zapta geçiyor. Bu işi de stenograflar yapıyor dediler. Ayrıca belediye meclislerinde de tutanak tutuluyor. Benim bildiğim Ankara Büyükşehir Belediyesi'nde bizden emekli olan bir abimiz tutanak tutuyor. İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde de bu yönde bir çalışma olduğunu sanıyorum. Genellikle panel, konferans gibi kalabalık toplantıları olan yerlerde steno var.

STENONUN MENBAI MECLİS

- *Türkiye'de stenonun menbai bir şekilde Türkiye Büyük Millet Meclisi denebilir. Zira TBMM dışında stenoya ilişkin kurumsal faaliyet*

yürüten bir yer yok gibi...Peki konuşulan dile göre stenonun hecesi değişiyor mu?

Demiray- Tabii... Dillerin yapısı farklı. Türkçe sondan eklemeli bir dil. Avrupa'da konuşulan diller önden eklemelidir. Onları kelimenin önüne ek alır, Türkçe sonuna ek alır. O zaman stenoda yazım değişir, şekil değişir. Çünkü hepsi şifredir. Ama kelime kuralları değişir, yazım dili değişir. O dile göre ayarlanır. Her dilin stenosu bu nedenle farklı olmalıdır.

- *İntersteno diye bir Dünya Şampiyonası var. Bu şampiyonaya Türkiye katılıyor mu? Ne kadar zamanda yapılıyor bu yarışma?*

Demiray- En son iki üç sene önce yapılmış. Şimdi tekrar yapılacak. Onun ilanı henüz yapılmadı.

- *Sizin dernek gibi bir örgütünüz yok mu?*

Demiray- İntersteno, BM

**Stenograflar yeminlerinde 'hiçbir taraf tutmaya-
cağım, neyi gördüysem, neyi duyduysam onu yaza-
cağım, objektif olacağım, devletin çıkarlarını koru-
yacağım' diye yemin ederlerdi. Şimdi herkes aynı
yemini yapıyor.**

nezdinde kurulmuş bir sivil toplum örgütü. Türkiye'den iki kişi o örgüte üye. Onlar bizi ulaştılar ve dediler ki her ülkenin parlamento Stenografları Birliği var. Onlar öyle bir birlik kurmuşlar. Yarışmalara katılıyorlar, Türkiye'nin niye böyle elamanları yok diye bize soruyorlar dediler. Bunun için bize ulaştılar. Bu işe girebilmek için bir de yabancı dil bilmek lazım. Ben yabancı dil bilmiyorum. Yabancı dil bilen arkadaşlardan gönüllü olanlar var. Girecekler. Yarışmalara katılacaklar ülkemizi temsil edecekler. Bunu yapmak için bu işe gönül vermek lazım. Ama ille de yabancı dil bilmek lazım.

- İnsan bazen kendi yazdığını okuyamıyor çok kez. Stenograflar birbirinin yazısını okuyabiliyor mu?

Demiray- Genel anlamda çoğunlukla okuyorlar. Ama stenoda hızı sağlayan bir şey vardır, kısa stenogramlar. Eğer bu kısa stenogramlar olmasa hızlı yazmakta zorlanırsınız. Biz parlamento stenografları olduğumuz için, parlamentoda çok kullanılan kelimeler, deyimler, kelime öbekleri, cümleleri özel işarete dönüştürürüz. Sadece bir işaret koyarsınız örneğin bu TBMM'dir. İşte kişi kendisi çok kullanılan bu tür deyimleri, kelimeleri, kelime öbeklerini kısa stenogramlaştırabilir. Eğer böyle bir şey varsa ben okuyamam. Ancak yazan kişi okuyabilir.

- Türkiye'de steno bilen kaç kişi vardır?

Özgür- Öyle bir veri yok. Tahmini bir rakam verilebilir. Stenoyu bilmek çok önemli değil. Kullanmak önemli. Kullanıyorsunuz da konuşma süratinde yazamıyorsanız yine anlamı yok. Konuşma

süratinde yazan insan anlamında sorarsanız 150 kişi olacağını zannetmem. Yani 50-60 insan vardır. Öğrenen çok insan var. Ama ya vefat etmiştir, ya emekli olup süratini kaybetmiştir. Öğrendim diyecek 500 kişi vardır.

70 SAYFALIK OTURUMLAR

22'inci Dönem Birinci Yasama Yılında genel kurulla birlikte stenograflar da 603 saat 15 dakika çalıştı. Tam 26 bin 6 sayfa tutanak tutuldu. Oturum başına 70 sayfa olmak üzere 750 sayfadan oluşan 34 cilt kitap edecek kadar tutanak yazıldı.

22'inci Dönem İkinci Yasama Yılında ise 629 saat 50 dakika çalışıldı. Oturum başına ortalama 79 sayfa olmak üzere her cildi 750 sayfa tutan 39 cilt kitap yazıldı.

22'inci Dönem Üçüncü Yasama Yılında ise 696 saat 9 dakika çalışıldı. Oturum başına ortalama 68 sayfa olmak üzere her cildi 750 sayfa tutan 44 cilt kitap yazıldı.

21'inci dönemin tamamında ise 2 bin 409 saat 17 dakika çalışıldı. 2001 Krizi'nin yaşandığı üç partili koalisyon dönemi. Bu nedenle en hareketli oturumların yaşandığı tutanaklardan da anlaşılıyor. Bu dönemde oturum başına 87 sayfa olmak üzere dönem boyunca her cildi 750 sayfadan oluşan 143 cilt kitaplık tutanak tutuldu.

20'inci Dönemin tamamında ise 2 bin 59 saat çalışıldı. 28 Şubat sürecine denk gelen 20'inci dönemde TBMM oturumlarının gergin ve tartışmalı geçtiğinin işareti yine oturum başına tutulan tutanakların sayfa sayısından anlaşılıyor. Bu dönemde Oturum başına ortalama 87 sayfa olmak üzere, bütün bir dönem boyunca ortalama 750 sayfa hacimli 100 cilt kitap olacak kadar tutanak tutuldu.

19'uncu Dönemin tamamında da 3 bin 188 saat çalışıldı ve 132 cilt kitap tutacak kadar tutanak yazıldı. Gerilimi düşük bir dönem olduğu oturum başına düşen tutanak sayfasından da anlaşılıyor. Yıllık ortalama 607 saat çalışılan, 19'uncu dönemde oturum başına ortalama 60 sayfa tutanak tutuldu. Üç aylık tatil dönemi hariç günlük ortalama 2,5 saat genel kurul çalış-

Üç yıllık bütçe tamam...

Dördüncü yasama yılının ilk başkanlık divanı toplantısında Meclisin üç yıllık bütçesi ve yatırım planları karara bağlandı. TBMM'nin 2006 yılı bütçesinin 360 milyon 865 bin 500 YTL olduğu açıklandı.

Meclis Bülteni- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Bülent Arınç, parlamento açıldıktan dört gün sonra yaptığı açıklamada, 2007 yılı bütçesinin 343 milyon 580 bin 795 YTL, 2008 yılı bütçesinin de 326 milyon 976 bin 756 YTL olarak öngörüldüğünü söyledi.

Başkan Arınç'ın, 2006 yılında yapılması planlanan işler şöyle sıralandı:

- Türkiye'nin en önemli kitap koleksiyonuna ve tarih arşivine sahip Meclise yakışır özellikte Araştırma Merkezi ve Kütüphane binası yapılması konusunda bir proje yarışması açılacak. 2007'de bitirilmesi planlanan bina için açılacak proje yarışması için hazırlıklar başladı.

- Genel Sekreterlik Hizmet ve Arşiv Binası ile Jeneratör binası yapılacak. Genel Sekreterliğe bağlı olarak çalışan birimler dağınıklıklardan kurtarılacak. Genel Sekreterlik binasının belli bir binasını da arşiv binası olarak açılacak. 2006'da tamamlanacak bu bina aynı zamanda TBMM yasama arşivi, sağlık ünitesi, sağlıklı yaşam merkezi, matbaa ve otopark gibi birimleri de içerecek. Yeni bina yapılıncaya dağınık halde ve ekonomik ömrünü tamamlamış binalar yıkılacak.

- 2006 yılı Dolmabahçe Sarayı'nın açılışının 150. yılı. Bu sebeple geniş bir uluslar arası tanıtım kampanyası yürütülecek.

- Aralık ayında da TBMM'nin Üstün Hizmet Madalyası vereceği kişilerin açıklanacağını söyledi.

- 50 hizmet aracı satın alınacak. Bu araçların 25'i TBMM bütçesinden, 25'i de Milli Saraylar'da çalışan personelin maaşının İş Bankası'na yatırılması karşılığında İş Bankası'nın hibe edeceği 650 milyar liradan karşılanacak. Bu arada araçların markasının Peugeot olmasına karar ver-

TBMM DÜNYAYA ÖRNEK GÖSTERİLDİ

"21. Yüzyıl'da Parlamento ve Demokrasi" başlıklı raporda, TBMM'nin, Milli Eğitim Bakanlığı ile ortaklaşa yürüttüğü "Demokrasi Eğitimi ve Okul Meclisleri Projesi" ile dünya parlamentolarına örnek gösterildi.

"21. Yüzyılda Parlamento ve Demokrasi" raporunda Türkiye Parlamentosu'ndan övgüyle söz edildi. New York'ta 7-9 Eylül 2005 tarihlerinde gerçekleştirilen ve TBMM Başkanı Bülent Arınç'ın da katıldığı II. Dünya Parlamento Başkanları Konferansı'nda yayınlanan raporda, "Demokrasi Eğitimi ve Okul Meclisleri Projesi" ile TBMM dünya parlamentolarına örnek gösterildi.

II. Dünya Parlamento Başkanları Konferansı'nda yayınlanan raporun, "Açık ve Şeffaf Bir Parlamento" bölümünde, "gençlerin bilgilendirilmeleri ve katılımları" alt başlığı altında, "Demokrasi Eğitimi ve Okul Meclisleri Projesi"ne değinildi. TBMM'nin, Milli Eğitim Bakanlığı ile işbirliği içerisinde "Okul Meclisleri Projesi"ni başlattığı ve ülke çapında birçok okulda meclisler kurulduğu belirtildi.

Hazırlık aşamasında TBMM tarafından sunulan katkı belgesinden de bir alıntı da raporda şu şekilde yer aldı: "Bu proje ilk ve orta öğrenim düzeyindeki öğrencilerde seçme ve seçilme kültürünün yerleşmesi, kendi sorunlarını kendi bakış açılarıyla ele almalarının sağlanması, katılım ve hoşgörü anlayışını da içerecek şekilde işlevsel demokrasi bi-

TBMM Başkanı Bülent Arınç'ın da katıldığı II. Dünya Parlamento Başkanları Konferansı'nda 1 Mart Tezkeresi'ne ilişkin de millet adına konuşmanın Parlamento'ya ait bir yetki olduğunu gösteren önemli bir hatırlatıcı unsur" olduğu vurgulandı.

1 Mart Tezkeresi

Aynı raporun giriş bölümünde, TBMM'nin 2003 yılında Irak Savaşı öncesinde çok önemli bir oylama yaparak, çoğunluk hükümetinin teklifini reddettiği ve yabancı askerlerin Türk topraklarından geçişi ile Türk askerlerinin dışarıya gönderilmesine karşı çıktığına yer verildi. Bu durumun, "demokratik mevzuatı ne olursa olsun, halk için kalıcı sonuçlar doğuracak önemli bir ulusal karar anında devreye girmenin ve millet

adına konuşmanın Parlamento'ya ait bir yetki (yetenek) olduğunu gösteren önemli bir hatırlatıcı unsur"

"Atatürk gibi bir önderimiz olmadı"

Macaristan Parlamentosu Savunma Komisyonu Başkan Yardımcısı Istvan Simicsko başkanlığındaki heyet, TBMM Başkanvekili Ali Dinçer'i ziyaret etti. 23 Eylül günü yaptığı ziyarette Macaristan ile Türkiye arasındaki tarihi ilişkiyi hatırlatan Simicsko, Türkiye'nin AB üyesi olması halinde bu ilişkilerin daha da canlanacağına dikkat çekti. Anıtkabir ziyareti sırasında hissettiklerini dile getiren Istvan Simicsko, 1. Dünya Savaşı sonrasında Macaristan topraklarının üçte ikisini kaybettiklerini kaydederek, "Maalesef Mustafa Kemal Atatürk gibi, adaletsizliğe karşı koyacak bir önderimiz olmadı" dedi.

Konuk heyet, aynı gün Milli Savunma Komisyonu Başkan Vekili Yüksel Çavuşoğlu ile de görüştü. Çavuşoğlu, Türkiye'de batı ve doğu ülkeleriyle olduğu gibi, Macaristan ile de ilişkileri geliştirmede kararlı bir hükümetin bulunduğunu söyledi. Macaristan ile Türkiye arasındaki ticaret hacminin düşüklüğüne dikkat çeken Çavuşoğlu, "Türkiye ile Macaristan arasındaki ticaret hacmine bakınca, hiçbir rakam göremedim. Buna üzüldüm" dedi.

Macaristan Savunma Komisyonu Başkanı Istvan Simicsko da, Türkiye'de 13 milyon öğrencinin okula başladığını, bunun, geleceğe güven anlamına geldiğini ifade etti. AB ülkelerinin nüfusunun azaldığına işaret eden Simicsko, "Avrupa'nın böyle bir halka ihtiyacı var" dedi.

İsveç-Türkiye arasına Çiçek'li köprü

İsveç-Türkiye Parlamentolararası Dostluk Grubu üyeleri, AK Parti Yozgat Milletvekili ve Türkiye-İsveç Parlamentolararası Dostluk Grubu Başkanı Mehmet Çiçek'i ziyaret etti. 31 Ağustos günü gerçekleşen ziyarette, grup üyelerinin, "Türkiye'de enflasyonun tek haneli rakama düşürülmesinin nasıl başarıldığı" yönündeki sorularını cevaplandıran Çiçek, Türkiye'nin yeraltı ve yerüstü zenginliklerinin yanı sıra turizm ve genç iş gücü sonucu ekonomik iyileşmenin sağlandığını söyledi.

Koalisyon hükümetlerindeki uyumsuzluğun yönetimde istikrarsızlık getirdiğine değ-

nen Çiçek, diğer ülkelerde olduğu gibi Türkiye'deki koalisyonların da yönetim zaafı yarattığını ve ekonomik krizlerin yönetim zaafından kaynaklandığına dikkat çekti. Çiçek, "Koalisyon partilerinin uyumsuzluğu, tabana kötü yansdı. Bankalar ve diğer alanlardaki olumsuzluklar sonucu 9 ayda 51 milyar dolar dışarı gitti. Bu hangi ülkede olursa orada sıkıntı doğardı. Türkiye'de çözilemeyecek hiçbir problemimiz yok. Hükümetimiz, kısa sürede güveni sağladı. 3 ayda çıkarılan 200 yasa da kalkınmayı hızlandırdı" diye konuştu.

Suriye'den Sıcak Mesajlar

Suriye'nin Ekonomiden Sorumlu Başbakan Yardımcısı Mahmut Dardari ve beraberindeki heyet, TBMM Başkanı Bülent Arınç'ı ziyaret etti. Ziyarette, Türkiye-Suriye Dostluk Grubu Başkanı AK Parti Karaman Milletvekili Yüksel Çavuşoğlu da yer aldı.

Türkiye-Suriye arasında serbest ticaret antlaşması imzalanmasından memnuniyet duyduğunu belirtti ve antlaşmanın geciktirilmeden Meclisten de geçirileceğini belirten TBMM Başkanı Bülent Arınç, Türkiye ve Suriye arasında tarihten gelen bir dostluk ve akrabalık olduğunu hatırlattı. İki ülke arasındaki turizm potansiyelinin yetersizliğine dikkat çeken

Başkan Arınç, Türkiye'ye yönelen Ortadoğu sermayesinden duyduğu memnuniyeti dile getirdi.

Suriye Devlet Başkanı Beşar Esat ve Meclis Başkanı Mahmut Abraş'ın selamlarını Başkan Arınç'a iletten Suriye Başbakan Yardımcısı Mahmut Dardari, iki komşu ülke ilişkilerinin geliştirilmesi için Başkan Arınç'tan yardım talep etti. Dardari, konuşmasında Türkiye'ye çok gerçekçi ve somut projelerle geldiklerini, Türkiye'de yaptıkları görüşmelerde ticaret, enerji, tarım ve sulama alanlarında birçok önemli kararlar aldıklarını söyledi.

Amerikan-Türk Konseyi İle Yemek

TBMM Başkanı Bülent Arınç, Türkiye'de bulunan Amerikan-Türk Konseyi Derneği Başkanı Brend Scowcroft ve beraberindeki heyete akşam yemeği verdi. TBMM Mermerli Salonda verdiği yemeğin başında bir konuşma yapan Arınç, Mayıs ayında ABD'ye yaptığı ziyaret sırasında Scowcroft ve arkadaşlarının şahsına ve beraberindeki heyete yakın ilgi gösterdiğini hatırlatarak, "Sayın Scowcroft'un, o ziyaretimizin çok verimli, yararlı geçmesinde katkıları olmuştu. Bunu güzel bir hatıra olarak muhafaza ediyorum" dedi.

Türkiye'nin Amerika'nın dostluğundan her zaman memnuniyet duyduğunun altını çizen Başkan Arınç, "Amerikan-Türk Konseyi'nin Türkiye'deki muhatabı olan kuruluşun, bu ilişkilerimizin güçlendirilmesinde çok önemli, yararlı hizmetleri oluyor. Bunları şahsen biliyorum ve bu ilişkinin daha da güçlenerek devam etmesini diliyorum" diye konuştu.

TBMM Başkanı olarak ABD'ye ilk önemli ziyareti TBMM Başkanı Bülent Arınç'ın yaptığını belirten Amerikan-Türk Konseyi Derneği Başkanı Scowcroft, soğuk savaş döneminde ilişkilerin günümüzdeki boyutta karmaşık olmadığına dikkat çekerek, "O günlerde karşılıklı alışveriş ve ilişki daha kolaydı. Tek bir düşmanımız vardı. Düşmanımıza karşı ne yapmamız gerektiğini hepimiz biliyorduk ve karşılıklı ortak kararlar alıp hareket edebiliyorduk" dedi.

Irak Savaşı sürecinde Türkiye ile ABD arasında meydana gelen görüş ayrılıkları nedeniyle Türkiye-Amerika ilişkilerinin yönünün değiştiği yorumlarının yapıldığını hatırlatan Scowcroft, "Bunun, iki dostun arasında kısa süreli bir şey olduğu ortaya çıktı ve 50 senelik birlikteliğimizin, dostluğumuzun devam ettiği ortaya çıktı" dedi.

Filistinli gazeteciler Ankara'da

Filistin Gazeteciler Sendikası Başkan Yardımcısı Nihad Ebu Goş ile Filistinli gazetecilerden oluşan heyeti kabul eden Türkiye-Filistin Parlamentolararası Dostluk Grubu Başkanı Tanrıverdi, İsrail'i, barış adına samimi ve istikrarlı olmaya davet etti.

TBMM Türkiye-Filistin Parlamentolararası Dostluk Grubu Başkanı ve AK Parti Manisa Milletvekili Hüseyin Tanrıverdi, İsrail'i, barış adına

samimi ve istikrarlı olmaya davet etti.

Tanrıverdi, Filistin Gazeteciler Sendikası Başkan Yardımcısı Nihad Ebu Goş ile Filistinli gazetecilerden oluşan heyeti 28 Eylül günü TBMM'de kabul etti.

Heyeti kabulü sırasında konuşan Tanrıverdi, "Filistin'de olup bitenlere, dünya biraz kaygısız davrandı. İsrail'in Gazze'den çekilmesi takdir edildi, ancak son günlerdeki saldırılar bizi endişelendiriyor. Barış adımı atılırken tekrar saldırının anlamı nedir? Samimi ve istikrarlı olmayan işler sonuç vermez; kavgayı, anarşiyi, terörü büyütür. İsrail'i, barış adına samimi ve istikrarlı olmaya davet ediyorum" diye konuştu.

İsrail'in, iç sorun ve siyasilerin aralarındaki rekabet nedeniyle Filistin'e saldırma yoluna gittiğini öne süren Filistin Gazeteciler Sendikası Başkan Yardımcısı Ebu Goş, "İsrail, Filistin'de yapılacak seçimlere müdahale etmeye çalışıyor. Başkalarının Filistin'in içişlerine karışmasına ve demokrasiye müdahale etmesine karşıyız" dedi.

Ebu Goş, İsrail'in hızla yapımını sürdürdüğü duvarın, "Gazze'yi büyük bir zindana dönüştüreceğinden" endişe ettiklerini de sözlerine ekledi.

ABD'li Senato Üyeleri Meclis'te

ABD'nin California Eyaleti Senatosu üyeleri AB Uyum Komisyonu'nu ziyaret etti. Amerikalı senato üyeleri AB Uyum Komisyonu Başkanı Yaşar Yakış'ı ziyaret etti. Başkanvekili Ali Rıza Boynukalın ile komisyon üyeleri AK Parti Batman Milletvekili Afif Demirkıran ve AK Parti Aksaray Milletvekili Mehmet Ceylan'ın da hazır bulunduğu 23 Eylül günü yapılan görüşme basına kapalı yapıldı.

Irak Parlamento heyeti TBMM'de...

AB Uyum Komisyonu Başkanı Yaşar Yakış, Irak Ulusal Uzlaşma Hareketi (El Vifak El Vatani) Başbakanı Salih Muhammed Salih'i kabul etti. Parlamantonun tatil olmasının ardından 12 Temmuz günü gerçekleşen ziyarete Irak Parlamentosu'ndan 40 milletvekili katıldı.

Afgan Meclisine uzmanlık desteği

18 Eylül 2005 genel seçimleri sonrasında yenilenen Afganistan Parlamentosu'nun idari hizmetlerini yürütecek memurlara, TBMM'de mesleki eğitim verildi. 27 Ağustos'ta Türkiye'ye gelerek çeşitli kurumlarda mesleki eğitimden geçirilen Afgan Parlamentosu'nda görevli 15 memuru, 5-9 Eylül tarihleri arasında TBMM uzmanları eğitti.

İstanbul Milletvekili Zeynep Karahan Uslu, Roma'da konuştu:

Dünya, biz ve ötekiler diye zihinlerde bölündü

Avrupa Akdeniz Parlamenter Asamblesi Türk Grubu Başkanı İstanbul Milletvekili Zeynep Karahan Uslu, toplantıda yaptığı konuşmada, "Dünya şu anda "biz" ve "öteki"ler arasında duvarlarla bölünmüş gibi görünmektedir. Bu ayrım gerçekte olmadan önce bizlerin zihinlerinde gerçekleşti" dedi.

Meclis Bülteni- Dünyanın biz ve ötekiler diye zihinlerde bölündüğünü ve bu bölünmenin sona ermesi için farklı toplumlar arasında irtibatın sağlanması gerektiğini belirten İstanbul Milletvekili Zeynep Karahan Uslu, "11 Eylül'den sonra terörizmin temel tehdit ve korku olduğu konusunda hepimiz hemfikiriz. New York'tan, Madrid ve İstanbul'a yaşanan terör olayları terörün sınır, din, dil, ırk vb tanımadığını ve hepimizi her an her yerde vurabileceğini gösterdi. Böylece 'öteki' kavramı hayatlarımıza girmeye başladı" dedi.

Avrupa-Akdeniz Parlamenter Asamblesi Hayat Kalitesinin İyileştirilmesi, Sivil Toplum ve Kültür Diyaloğu Komitesi toplantısı Roma'da yapıldı. 19 Eylül'de yapılan toplantıda Kasım ayı sonunda Barselona'da yapılacak Barselona Sürecinin 10. Yılı Zirvesi'nde gündeme getirilecek konulara değinildi.

Dünyadaki en büyük sorunun ulusal parlamentolar ve hükümetler arasındaki eşgüdüm eksikliği olduğunu ileri süren Avrupa Parlamentosu üyesi İspanyol Parlamenter Carlos Camero Gonzalez; "Avrupa-Akdeniz Süreci Parlamenter Asamblesi'nin üç Komisyonu'nun başkanları arasındaki diyalog eksikliğinin buna iyi bir örnek teşkil ettiğini, AB'nin halihazırda yalnızca siyasi değil ekonomik açıdan da bir krizin eşiğinde olduğunu" söyledi.

Fa'sta okur yazar olmayanların oranının yüzde 40'ı bulduğunu hatırlatan Faslı Parlamenter Muhammed El Ensari de, Akdeniz ülkelerinin özellikle "beyin göçü"nden olumsuz etkilendiğini dile getirdi. Çek Cumhuriyeti Parlamenterleri Milos Kuzvar da, Kuzey-Güney arasındaki hayat kalitesi arasındaki farkın azaltılmasının öneme dikkat çekti.

Yasadışı göçün yarattığı sorunları kalkınma için fırsat dönüştürmek mümkün olduğu görüşünü ise İtalyan Parlamenter Frattini savundu.

Biz ve Ötekilerin Dünyası

Avrupa-Akdeniz Parlamenter Asamblesi Hayat Kalitesinin İyileştirilmesi, Sivil Toplum ve Kültür Diyaloğu Komitesi toplantısında konuşan Türk Grubu Başkanı İstanbul Milletvekili Zeynep Karahan Uslu, 1990 yılından sonra

kullanılmaya başlanan 'Küresel' kavramıyla birlikte dünyanın küçük bir köy haline geldiğinin farkına varıldığını dikkat çekti. Dünyanın her yerinden insanların birbirlerini izleyerek duygusal etkileşim içine girdiklerini belirten İstanbul Milletvekili Zeynep Karahan Uslu, "11 Eylül'den sonra terörizmin temel tehdit ve korku olduğu konusunda hepimiz hemfikiriz. New York'tan, Madrid ve İstanbul'a yaşanan terör olayları terörün sınır, din, dil, ırk vb tanımadığını ve hepimizi her an her yerde vurabileceğini gösterdi. Böylece

"öteki" kavramı hayatlarımıza girmeye başladı. 'Öteki'ler bizleri korkutan bilinmeyen olmaya başladı. Fakat kimdi bu "öteki"ler. Diğer vatandaşlar, diğer dinler ya da bölgeler miydi? Gerçekte, öteki hakkında bir şey bilmediğimiz kimselerdi. Dünya şu anda "biz" ve "öteki"ler arasında duvarlarla bölünmüş gibi görünmektedir. Bu ayrım gerçekte olmadan önce bizlerin zihinlerinde gerçekleşti" dedi.

Medeniyetler arası çatışma tezleriyle insanlarda dinler arası üçüncü Dünya savaşına gidildiği korkusu yarattığı görüşünü savunan Zeynep Karahan Uslu, "Bir tarafta İslam ve Hristiyanlığın birbiriyle uyumsuz olduğu ve aralarında eninde sonunda bir çatışmanın yaşanacağına iddia edenler ve diğer tarafta medeniyetin demokrasi, insan hakları gibi ortak değerler üzerine kurulu olduğunu düşünenler var. İkinci sıradakilere göre, bu değerleri benimseyenler Hristiyan ya da Müslüman olmalarına bakılmaksızın modern ve medeni dünyaya aittir. Bu tür düşüncelere daha çok diğerlerine yabancı toplumlarda rastlanmakta ve bunun üstesinden gelmenin

en iyi ve etkili yolu farklı toplumlar arasında irtibat sağlamaktır" dedi.

Alınan tedbirler sayesinde yasadışı göçün Türkiye güzergahından uzaklaşmaya başladığını belirten İstanbul Milletvekili Uslu, bazı insanların kötümser olmalarına rağmen, Barselona Süreci'nin üye ülkeler arasında iletişim kurma fırsatı sunduğuna inandığını vurguladı. Uslu, Barselona süreci sayesinde siyasetçilerin, bürokratların, akademisyenlerin ve sivil toplum kuruluşlarının pek çok kez bir araya geldiğini ifade etti.

"İslam ve Hristiyan değerlerin çatışma çağını savunanlar ile demokrasi ve insan hakları gibi ortak değerleri savunanların karşı karşı kaldığı bir düzlemde bulunduğumuzu belirten İstanbul Milletvekili Uslu, "bunun üstesinden gelmenin en iyi ve etkili yolu farklı toplumlar arasında irtibat sağlamaktır."

Parlamento Başkanları New York'ta toplandı

"Biz insanlığın sahiplendiği ortak değer ve ilkelerin, her türlü dini ve kültürel farklılıklardan daha güçlü bir çekim merkezi olduğuna inanıyoruz. Şiddetin, terörün, fanatizmin hiçbir din veya kültürün özünde yer alamayacağını söylüyoruz."

Meclis Bülteni- Yoğun bir yaz dönemi geçiren TBMM Başkanı Bülent Arınç, "II. Dünya Parlamento Başkanları Konferansı"na katıldı.

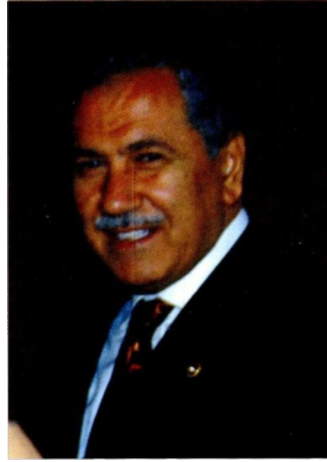
İlki 2000 yılında yapılan konferansa öncesinde New York'ta BM'nin çalışmaları hakkında Türk diplomatlardan brifing alan Meclis Başkanı Bülent Arınç, daha sonra İsrail Parlamento Başkanı Reuven Rivlin ile görüştü. Başkan Bülent Arınç, konferansa katılmak için geldiği New York'ta ayrıca BM Kalkınma Programı Başkanı Kemal Derviş'le bir araya geldi ve birlikte yemek yedi. 22. Dönem TBMM üyeliğinden istifa ederek BM Kalkınma Programı Başkanlığı görevini üstlenen Devlet eski Bakanı Kemal Derviş'ten övgü ile söz eden TBMM Başkanı Bülent Arınç, "İnanıyoruz ki kendisi bu görevde çok başarılı olacaktır. BM'nin en önemli programının başında olması Türkiye adına büyük bir kazanımdır" dedi.

Beş gün süren ziyareti sırasında İtalya, Belçika, Yunanistan, Hollanda, Macaristan, Bulgaristan, Suriye, Yemen, Bosna-Hersek, İsrail, Gürcistan, Moğolistan ve Kuveyt parlamento başkanları ile ayrı ayrı görüşen Başkan Arınç, 2009-2010 döneminde BM Güvenlik Konseyi geçici üyeliği için Türkiye'ye destek istedi.

7-9 Eylül tarihleri arasında yapılan ve Parlamentolar Arası Birlik (PAB) tarafından düzenlenen II. Dünya Parlamento Başkanları Konferansı'nın ikinci gününde BM Genel Kurulu'nda 150 ülkenin parlamento başkanına hitap eden TBMM Başkanı Arınç, "Biz insanlığın sahiplendiği ortak değer ve ilkelerin, her türlü dini ve kültürel farklılıklardan daha güçlü bir çekim merkezi olduğuna inanıyoruz. Şiddetin, terörün, fanatizmin hiçbir din veya kültürün özünde yer alamayacağını söylüyoruz" dedi.

Konuşmasında parlamentoların dünya barışına sunduğu katkıya dikkat çeken TBMM Başkanı Bülent Arınç, küresel terörün tırmanışına dikkat çekerek şunları söyledi:

"Bölgesel çatışmaların, açlığın, salgın hastalıkların, yoksulluğun derinden etkilediği milyonlarca insanın acılarının yanı sıra silahlanmanın artması, kitle imha silahlarının yayılma eğilimine girmesine de şahit olduk. Bu gözlemler ışığında ulusal parlamentolarımızın

temsil ettiği halklarımızı birbirlerine yakınlaştırmaya çabalarına daha çok ağırlık vermesi gerektiğinde hemfikir olmalıyız. Biz insanlığın sahiplendiği ortak değer ve ilkelerin, her türlü dini ve kültürel farklılıklardan daha güçlü bir çekim merkezi olduğuna inanıyoruz. Şiddetin, terörün, fanatizmin hiçbir din veya kültürün özünde yer alamayacağını söylüyoruz. Gelecek nesillere barış,

refah ve istikrar dolu bir dünya bırakabilmenin tek yolunun, radikal grupların yaratmaya çalıştığı ön yargılara, düşmanlıklara, kutuplaşmalara karşı etkin, yapıcı, samimi bir uzlaşma diyalogu ortamının tesisi olduğunu savunuyoruz."

İspanya tarafından BM'ye sunulan "Medeniyetler İttifakı" önerisine de değinen Başkan Bülent Arınç, "Bu öneri beklentimize memnuniyet verici bir cevap olmuştu. Dünyamızın her zamankinden daha çok hoşgörü, anlayış ve yapıcı diyaloga ihtiyaç duyduğu günümüzde, bu yaklaşım hepimize umut vermiştir" dedi.

Demokrasinin gelişmesi ve demokratik kuralların işletilmesiyle dünyadaki sorunların çözümünün paralel geliştiğini hatırlatan Başkan Arınç, şöyle devam etti:

"Dünyamızın yaşadığı büyük sorunların özünde, hepimizin gözlediği haksızlıkların, adaletsizliklerin yanı sıra özellikle, demokrasinin tüm toplumlara yeterince ulaşamamış olması da ana sebeptir."

"Dünyamızın yaşadığı büyük sorunların özünde, hepimizin gözlediği haksızlıkların, adaletsizliklerin yanı sıra özellikle, demokrasinin tüm toplumlara yeterince ulaşamamış olması da ana sebeptir. Parlamentolarımız, dünyamızda halklar arasında yaşanan demokrasi açığının giderilmesi için özel çaba sarf etmelidir."

Parlamentoların milletlerin vicdanının aynası olduğunu kaydeden TBMM Başkanı Bülent Arınç, "O aynaya halklarımızın beklentileri, özlemleri yansır. Görevimiz bu umutları gerçeğe dönüştürebilme" dedi.

Bin Yılın Kalkınma Hedefleri'nin görüşüldüğü II. Dünya Parlamento Başkanları Konferansı sonrasında New York'ta bulunan Türk dernek ve kuruluş

temsilcileri ile ABD'de master ve doktora yapan Türk Emniyet Teşkilatı görevlileriyle de görüşen Başkan Arınç, Türkiye'ye hareket etmeden önce yaptığı açıklamada, 21. yüzyılda ortaya çıkan sorunlarla mücadele sürecinde parlamentoların BM'ye daha fazla nasıl destek verebileceğinin ve uluslararası ilişkilerde demokrasi açığının kapatılmasında

parlamentoların nasıl yardımcı olabileceğinin tartışıldığını söyledi.

"SÖZDE ERMENİ SOYKIRIMI İDDİALARI"

Engin TÜRKER*

"Sözde Ermeni soykırımı" iddiaları, etkin Ermeni diasporasının sistemli ve kasıtlı çabalarıyla, ülkemize karşı siyasi kampanya niteliğinde küresel boyutta sürdürülmektedir.

İnsanlık suçu olan soykırımın işlendiği ithamlarının uzandığı 1915 tarihinin 90'ncı yıldönümü olan 2005 yılında, tarihi gerçekleri yadsıyan bu ard niyetli eylemler giderek yoğunluk kazandı.

Ermeni diasporasının yoğun gayretlerinin ve ilgili ülkelerin yerel iç politika koşullarının doğal sonucu, 1996 yılından günümüze 16 ülkenin Parlamentolarında "sözde Ermeni soykırımı" isnadını onaylayan ve Türkiye'yi bu dayanaksız suçlamayı kabule davet eden, Türk kamuoyunu derinden yaralayan ve infiale yönelten talihsiz kararlar alındı.

Lübnan'dan Rusya Federasyonu'na, Venezuela, Uruguay ve Arjantin'den Kanada'ya, İsviçre'ye uzanan geniş coğrafyanın kapsamında, 3 Ekim 2005 tarihinde Türkiye ile katılım müzakerelerine başlanması kararını alan Avrupa Birliği üyelerinden; Almanya, Belçika, Fransa, Hollanda, İtalya, Yunanistan, İsveç, Polonya ve Slovakya Parlamentoları da, TBMM'nin ve Hükümetimizin haklı tepkilerine neden olan benzer kararlar aldılar, bildiriler ve raporlar açıldılar.

Ülkemiz aleyhine yürütülen bu haksız kampanyanın 2006 yılının Fransa'da Ermeni Yılı olarak ilan edilmesiyle, ABD Kongresi'nin Komisyonlarından geçen "sözde Ermeni soykırımı" iddialarının kabul edilmesini talep eden karar tasarılarının ikide bir gündeme getirilmesiyle, önümüzdeki dönemlerde de sürdürüleceği görülmektedir.

Avrupa Parlamentosu 1987 yılında almış olduğu "sözde Ermeni soykırımı"ni kabul eden kararını kısa süre önce yine gündemine getirdi. 21 Eylül günü onayladığı Türkiye konulu karar metnine, Fransız Sosyalist Partisi'nin önerisiyle; "Türkiye'nin, katılım müzakere süreci sonunda, AB üyeliğini kazanmadan önce mutlaka "sözde Ermeni soykırımı"ni kabul etmesi" hükmü eklendi.

3 Ekim 2005 günü Türkiye ile AB arasında onaylanan Müzakere Çerçeve Belgesi'nde; "AB'nin tüm organlarında, yasal olarak bağlayıcı olsun veya olmasın, alınan tüm karar-

ların, açıklamaların, tavsiyelerin ve yönlendirmelerin" Türkiye için de geçerliliği vurgulandı.

Bu anlatımla AP'nin tavsiye kararlarının da dikkate alınacağına vurgu yapılmış oldu. Başka bir deyişle, tam üyelik müzakereleri sürecinde bir aşamada "sözde Ermeni soykırımı" iddialarının Türkiye tarafından kabulü konusunun önümüze konacağı işareti verildi.

Tarihi gerçekleri göz ardı eden, bu kabul edilemez kampanyanın önümüzdeki dönemlerde aynı hızla yürütüleceği hatırd tutulmaktadır.

Türkiye, şerefli sayfalarla dolu, alını açık, onurlu geçmişinden aldığı güç, özgüven ve bilinçle, tarihin böylesine tartışmalı konularında, ulusal Parlamento-ların veya siyasi kuruluşların yargı işlevini üstelene-meyeceklerini sa-vunagelmıştır.

Bu görevin asıl sorumluluğunun tarihçilere, akademisyenlere ve araştırmacılara ait olduğunu her zaman vurgulamış, arşivlerini tüm uzmanların incelemelerine açmış, Ermenistan ve diğer üçüncü ülkelerin de arşivlerini araştırmacılara açmaları çağrısında bulunmuştur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, iktidar ve muhalefet partilerinin yek vücut olarak 13 Nisan 2005 günü kabul ettiği bildiriyle bu önerisini tüm dünyaya ilan etmiştir.

Başbakan Erdoğan, Ermenistan Cumhurbaşkanı Koçaryan'a böylesine yapıcı ve bilimsel bir işbirliği önerisi iletmıştır.

Bu yaklaşım çerçevesinde TBMM Başkanı Bülent Arınç da son olarak, "sözde Ermeni soykırımı" iddiasını benimseyen 16 Parlamento Başkanı'na gönderdiği aydınlatıcı mektubunda, Ermeni iddialarının ne denli geçersiz ve tarihi gerçekleri çarpıtır nitelikte olduğuna muhataplarının dikkatlerini bir kez daha çekmiştir.

Türk kamuoyunu derinden etkileyen, üzen, infiale sevk eden, bu haksız ve dayanaksız ithamlara karşı en akılcı tutum, tarihi gerçeklerin dünya kamuoyuna açık seçik anlatılabilmesi için resmi kuruluşların yanı sıra sivil toplum örgütlerinin de bilimsel düzeyde dünyaya yönelik tanıtım ve aydınlatma çabalarını yoğunlaştırarak sürdürmeleridir. Bugün kararlılık ve vakar içerisinde yapılmakta olan da budur.

*Büyükelçi

TBMM Başkanı Başdanışmanı

Türk kamuoyunu derinden etkileyen, üzen, infiale sevk eden, bu haksız ve dayanaksız ithamlara karşı en akılcı tutum, tarihi gerçeklerin dünya kamuoyuna açık seçik anlatılabilmesi için resmi kuruluşların yanı sıra sivil toplum örgütlerinin de bilimsel düzeyde dünyaya yönelik tanıtım ve aydınlatma çabalarını yoğunlaştırarak sürdürmeleridir.

*Başkan Arınç'tan Parlamento Başkanlarına Mektup***ERMENİ SOYKIRIMI İDDİALARINA KINAMA**

Ermeniler tarafından başlatılan "Soykırımın 90. Yılı Kampanyası" dünya parlamentoları tarafından Ermeni iddialarının tesciline dönüştürülmesi Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni harekete geçirdi. TBMM Başkanı Bülent Arınç, Ermenilerin iddialarını tanıyan 16 ülkenin parlamentosuna birer mektup göndererek aldıkları kararları kınadı.

Meclis Bülteni- Sözde Ermeni Soykırımı ile ilgili karar alan 16 ülkenin parlamento başkanlarına ayrı ayrı mektup gönderen TBMM Başkanı Arınç, "Tarihimizde sakladığımız ya da bizi utandıracak hiçbir şey yoktur" diyerek tepkisini dile getirdi.

Arınç, muhatap ülke parlamento başkanlarına gönderdiği mektubunda, Türkiye'yi soykırım yapmakla itham eden bir kararı kabul etmelerinin büyük üzüntü ve hayal kırıklığına yol açtığını belirterek, "Bu karar Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri tarafından büyük bir tepki ve infiale karşılanmıştır" dedi.

TBMM Başkanı mektubunda, "Birinci Dünya Savaşı koşullarında Türkler ile Ermeniler arasında yaşanan karşılıklı trajik olayların dost bir ülkenin Meclisi tarafından tek yanlı yorumlanması halkımızı derinden üzmüştür. Tarihin bu döneminin, Türkiye ve Türk Ulusu aleyhinde önyargılar yaratacak siyasi emellere alet edilmesini kabul etmek mümkün değildir" görüşünü dile getirdi.

Ulusal parlamentoların, tarihin tartışmalı dönemleri hakkında bir yargıda bulunmak için uygun platformlar olmadığını mektubunda kaydeden Başkan Arınç, bunun yerine parlamentoların, ülkeler ve halklar arasındaki dostluk ve işbirliğinin geliştirilmesini sağlayacak bir ortam yaratılması için gayret göstermeleri gerektiğine inandığını söyledi.

Ulusal parlamentoların, tarihin tartışmalı dönemleri hakkında bir yargıda bulunmak için uygun platformlar olmadığını belirten Arınç, bunun yerine parlamentoların, ülkeler ve halklar arasındaki dostluk ve işbirliğinin geliştirilmesini sağlayacak bir ortam yaratılması için gayret göstermeleri gerektiğine inandığını söyledi.

ERMENİ İDDİALARINI KABUL EDEN ÜLKELER

Ermeniler tarafından dünya kamuoyuna taşınan ve 1915'de cereyan eden olayların 90'ıncı yılı nedeniyle genel bir 'Kabul Ettirme Seferberliği' başlatılan Sözde Ermeni Soykırımı iddialarını bugüne kadar 16 ülke parlamentosunda karar ya da yasa olarak kabul etti. Bu ülkeler İsviçre, Polonya, Slovakya, Lübnan, Kanada, Arjantin, Almanya, Belçika, Fransa, Hollanda, İtalya, Yunanistan, Uruguay, İsveç,

Rusya Federasyonu ve Venezuela oldu. TBMM Başkanı Bülent Arınç, bu ülke parlamentolarına ayrı ayrı kınama mektubu gönderdi.

*Başkan Arınç'ın, Ocak-Ekim dönemi yoğun geçti***PARLAMENTER DİPLOMASİ DÖNEMİ**

Meclis Bülteni- 3 Ekim'de başlanmasına karar verilen AB'ye tam üyelik müzakereleri nedeniyle yoğun bir yasama yılı geçiren TBMM de, Başkan Bülent Arınç da diplomat gibi çalıştı.

Parlamenter diplomasinin önem kazandığı günümüzde Başkan Bülent Arınç, yasama organlarının yürütme erki üzerindeki etkisini harekete geçirmek için yoğun bir temas trafiği yaşadı. TBMM'nin yasama ve denetim çalışmalarının yanı sıra temsil ve kulis faaliyetlerini de etkin bir şekilde yürüten Başkan Arınç, Ocak-Ekim döneminde Kazakistan, Fransa, İtalya, Bosna-Hersek, Hindistan, İsveç, Avustralya ve Avusturya

meclis başkanlarını Ankara'da konuk etti. Konuk meclis başkanları ile parlamentolar arası ilişkilerin geliştirilmesi noktasında temaslar kuran Başkan Arınç, bu süreçte karşılıklı dostluk gruplarının oluşturulması için de girişimlerde bulundu.

Aynı dönemde İtalya, Azerbaycan, Polonya, Lüksemburg, Avustralya, Amerika ve Litvanya'ya ziyaret gerçekleştiren Başkan Arınç, ayrıca II. Dünya Parlamento Başkanları Konferansı için de ikinci sefer New York'ta bulundu. Yaptığı ziyaretler ve yürüttüğü temaslar nedeniyle TBMM Başkanı Arınç, 2005 yılının dokuz aylık döneminde 36 gün yurtdışında bulundu.

İŞTE TARİHİ MEKTUP:

1915 olaylarını "soykırım" olarak tanımlayan Ermeni iddiaları tarihin bir döneminin tamamen yanlış yorumlanmasından kaynaklanmaktadır.

Bu nedenle tarihin bu döneminin tüm resmini yakından görmenize ve 1915 olaylarının "soykırım" olarak nitelendirilemeyeceğini anlamanıza yardım edeceğine inandığım, Ermeni iddiaları hakkındaki bazı tarihsel gerçekleri ve hukuki gözlemleri dikkatinize getirmek istiyorum.

1915'te Türkler ve Ermeniler arasında gerçekten ne yaşandığını tam olarak anlamak için, 1915'ten önceki gelişmeleri incelemek gereklidir. Türkler ve Ermeniler sekiz yüzyıldan daha uzun süre Anadolu'da barış içinde yaşamışlardır. Ermeni toplumu, sadık ve bir ölçüde, Osmanlı İmparatorluğu'nun ayrıcalıklı tebaası olarak Osmanlı topraklarının her yerinde dağılmıştı. Bakan, general, büyükelçi, vali, ticari temsilci ve bu gibi diğer bazı görevlerde hizmet etmişlerdir. Kendilerine karşı hiçbir şekil ve biçimde ayrımcılık yapılmamıştır. O zaman, 20. yüzyılın bitimine doğru bu asırlarca süren barış ve uyumu bozacak ne oldu?

19. yüzyılın sonuna doğru, zamanın "Büyük Güçleri" Ermenileri, Osmanlıya karşı kendi çıkarları için kullanabilecekleri önemli bir araç olarak görmeye başladılar. Amaç Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküşünü hızlandırmaktı. Bu devletler, Ermenilere paradoksal olarak sadece azınlık oldukları Doğu Anadolu'da bir devlet kurma sözü verdiler. "Büyük Güçler" in kışkırtmaları sonucunda, 1880'den itibaren çeşitli Ermeni çeteleri kurulmaya başlanmıştır. Bu çeteler çeşitli illerde isyanlar çıkarmaya başladılar. Bunlar, belirli bölgelerdeki demografik yapıyı, bu bölgelerdeki Türkleri ve diğer Müslümanları katlederek ve tacizde bulunarak değiştirmeye çalıştılar. Bu politikaya ve hareketlere karşı çıkan Ermenileri bile yok etmekte tereddüt etmediler.

Ayrılcı Ermeniler, Birinci Dünya Savaşı'nın başlamasını ve Osmanlı Devleti'nin İhtilaf Devletlerine karşı savaşa girmesini büyük bir fırsat olarak gördüler. Bunlar, Birinci Dünya Savaşı sırasında isyan ettiler ve işgalci Rus Ordusu ile diğer yabancı kuvvetlerle işbirliği yaptılar. Doğu Anadolu'nun değişik şehirlerinde, kasabalarında ve köylerinde "Gönüllü Ermeni Alayları" kuruldu ve Türkler ile diğer Müslüman sivilere yönelik katliamlar yapmaya başladılar. Rus işgalini kolaylaştırmak için Osmanlı askerlerine saldırıp ikmal yollarını kestiler.

Bu şartlar altında, Osmanlı Hükümeti, Ermeni Patriğini, Parlamentonun Ermeni Üyelerini ve diğer önde gelen Ermenileri, bu faaliyetlerin sürdürülmesi halinde, karşı önlemler alacağı yönünde uyardı. Ancak, Ermeni faaliyetleri artarak devam etti.

Osmanlı Hükümeti, Mayıs 1915'te, karşı karşıya kaldığı bu muazzam iç ve dış tehdit karşısında, aynı durumla karşılaşan herhangi bir ülkenin tereddüt etmeden alacağı bir savunma tedbirine başvurdu. Savaş bölgelerinde yaşayan Ermenilerin güneydeki Osmanlı topraklarına sevk edilmelerini öngören "Tehcir Yasası"nı kabul etti. Ermeniler, zamanında bu karardan haberdar edildiler. Sevk işlemi, gerekli hazırlıkların yapılmasından sonra başladı. Bu arada, savaş dışı ve sorunsuz bölgelerde yaşayan Ermeniler bu uygulamanın dışında tutuldu. Böylece, İstanbul, Edirne, Kütahya, Aydın ve İzmir'de yaşayan 200.000 Ermeni bu karardan etkilenmedi.

Söz konusu kanunda, sevk sırasında, en başta, hayatlarının ve mallarının güvenliği olmak üzere, Ermenilerin güvenliğini sağlayacak her türlü önlem dikkate alınmıştı. Kanun, sevk sırasında Ermeniler için yiyecek sağlanmasını ve bunun "göç fonu"ndan karşılanmasını, gidecekleri yerlerde arazi tahsis edilmesini ve ihtiyaçları olan evlerin inşa edilmesini, çiftçiler için alet ve tohum sağlanmasını ve geride bıraktıkları eşyaların bedellerinin ödenmesini öngörüyordu. 1915 Haziranında yapılan ilave düzenlemeyle, yeniden iskana tabi tutulan Ermenilerin malları koruma altına alındı.

Osmanlı Hükümeti, yerel makamlara, Ermenilerin yeniden yerleşmelerinin düzenli şekilde gerçekleştirilmesini sağlayacak gerekli güvenlik önlemlerinin alınması yönünde talimat vermiştir. Bu yöndeki emirler Osmanlı arşivlerinde mevcuttur. Tüm bu önlemlere karşın, savaş şartları, yerel düşmanlık ve intikam duyguları nakil sürecinde kabilelere yönelik saldırılar düzenlenmesine neden olmuştur. Hükümet bunları önlemeye çalışmıştır. Nitekim, devlet otoritesinin güçlü olduğu bölgelerde Ermeni kabilelerine yapılan saldırılar oldukça sınırlı olmuştur. Savaş zamanında yiyecek ve diğer ihtiyaç malzemelerinin yetersiz olması, ağır iklim koşulları ve tifüs gibi salgın hastalıkların başlaması da can kaybının atmasına yol açmıştır. Esasen, bu zaman dilimi bütün Anadolu insanının aynı kaderi paylaştığı dönemdir. Birinci Dünya Savaşı sırasında, başta silahlı Ermeni çetelerin saldırıları sonucunda, çoğunluğu Müslüman sivil olmak üzere 3 milyondan fazla insanın hayatını kaybettiği belirtilmelidir.

Tehcir kararı, 1915 Kasım'ında askıya alındı. Nihayet, 1916 yılının başında tehcir işlemi tamamen sona erdirildi. Savaşın sona ermesinden sonra, Osmanlı Hükümeti, tehcir edilen Ermenilerin, istemeleri halinde, tehcir edilmeden önceki yerleşim yerlerine dönmelerine imkan sağlayan bir karamame yayımladı. İçişleri Bakanı 4 Ocak 1919 tarihinde Başbakanlığa gönderdiği raporunda, Ermenilerin geri dönüşünü kolaylaştıracak tüm önlemlerin alınması için bütün yerel yönetim merkezlerine talimat verdiğini belirtmektedir. Karamame, yerel makamlara geri dönen Ermenilere evlerinin ve tüm mallarının ivedilikle geri verilmesini, gıda ve diğer ihtiyaçlarının karşılanmasını içeren her türlü yardımı sağlamaları talimatını vermektedir. İzmit, Bursa, Kastamonu, Ankara ve Konya'dan tehcir edilen Ermeniler hemen hemen tümü, savaş bittiğinde evlerine geri dönmüşlerdir. Kayseri, Harput ve Diyarbakır'dan giden Ermenilerin de büyük çoğunluğu geri dönmüştür. Amerikan arşivlerinde bulunan ve Ermeni Patrikliği tarafından hazırlanan raporda, 644.900 Ermeninin savaş öncesindeki yerlerine döndükleri belirtilmektedir.

Ermeni kabilelerine kötü davranan ve Hükümetin talimatlarına uymayan yaklaşık 1390 kişi yargılanmıştır. Bir çoğu idam dahil cezalara çarptırılmıştır. Bu noktada, bir çok soru sorulmalıdır: Ermenileri yok etmek isteyen bir Devlet, Ermeni kabilelerine kötü

muamele eden kendi vatandaşlarını ve görevlilerini yargılar ve cezalandırır mı? Gizli amaçları olan bir devlet, tehcir süresince Ermeni grupların güven içinde nakillerini sağlayacak özel bir kanun çıkarır mı? Kötü niyetlere sahip bir hükümet, daha sonra onların geri dönüşlerine izin verir mi? Bu soruların ve cevapların açığa çıkardığı gibi, Osmanlı Hükümeti'nin iddia edildiği gibi, Ermenileri "yoketmek" yönünde bir niyeti yoktu.

Birinci Dünya Savaşı sonrası, 1919-1922 yılları arasında Osmanlı resmi görevlilerine karşı yürütülen yasal sürecin bir parçası olarak Ermeni iddiaları araştırılmıştır. 144 üst düzey Osmanlı yetkilisi tutuklandı ve yargılanmak üzere İngiltere tarafından Malta adasına sürgüne gönderildi. Tutuklamalara yol açan bilgiler çoğunlukla yerel Ermeniler ve Ermeni Patrikliği tarafından sağlanmıştır. Bunu müteakip, sürgüne gönderilenler Malta'da göz altında tutulurken, Osmanlı İmparatorluğunun başkenti İstanbul'da bulunan ve burada mutlak yetkiye ve güce sahip İngiliz işgal kuvvetleri de bu görevliler hakkında suçlamada bulunmak üzere her yerde kanıt aradılar. Osmanlı ve İngiliz arşivlerindeki dokümanlar kanıtların incelenmesini İngiltere tarafından atanan bir Ermeni bilim adamı yürüttü. Ancak, Malta'ya sürgüne gönderilen Osmanlı görevlileri ve Osmanlı Hükümeti'nin Ermenilerin öldürülmesi yönünde emir verdiklerini veya teşvik ettiklerini gösteren herhangi bir kanıt bulamadı.

Bunun üzerine, İngiltere Dışişleri Bakanlığı, Amerikan Hükümeti'nin mutlaka "katliamlar" zamanında derlenmiş çok sayıda doküman kanıtı sahip olduğunu düşündü. Esasen, eğer iddia edilen katliamlar 1915-1917 yılları arasında meydana gelmiş olsaydı, o dönemde Amerikan diplomatik ve konsolosluk görevlilerinin Türkiye'de serbestçe görevlerini yerine getiriyor olmaları nedeniyle, Amerikalıların çok sayıda dokümana sahip olmaları gerekiyordu. Ayrıca, Osmanlı Hükümeti tarafından misyonerlerden oluşan "Amerikan Yakın Doğu Yardım Derneği"ne tehcir esnasında Anadolu'daki yardım faaliyetlerini sürdürme müsaadesi verilmişti. Dolayısıyla işlenen suçlara tanıklık etmiş ve Osmanlı resmi görevlilerine karşı kullanılabilecek mahiyette bir çok kanıt toplamış olmaları gerekirdi.

31 Mart 1921 tarihinde Lord Curzon, İngiltere'nin Washington Büyükelçisi Sir A. Geddes'e aşağıdaki telgrafi gönderdi:

"Malta'da Majestelerinin Hükümeti'nin elinde, Ermeni katliamlarına suç ortaklığı ettikleri iddiasıyla tutuklu Türkler bulunmaktadır. Suç kanıtı saptamakta önemli ölçüde güçlük var.. Lütfen Amerika Birleşik Devletleri'nin elinde suçlama amacıyla kullanılabilecek herhangi bir kanıt bulunup bulunmadığını araştırınız."

13 Temmuz 1921 tarihinde Washington'daki İngiliz Büyükelçisi bu telgrafa aşağıdaki yanıtı gönderdi:

"Sayın Lordum, ekibimin bir mensubunun Amerikan Dışişleri Bakanlığı'nı ziyaret etmiş olduğunu size bildirmek onuruna sahip oldum. Kendisine, katliamlar hususunda Birleşik Devletler Konsoloslarınca hazırlanmış raporları görmesine izin verilmiştir.. Üzüntülerimle bildiriyorum ki Lordum, bu raporlar içerisinde Türklere karşı kanıt olarak kullanılabilecek mahiyette hiçbir husus bulunmamaktaymış.."

Soruşturmaların sonucunda Ermeni iddialarını destekleyecek hiçbir kanıt bulunamadı. Malta'daki iki yıl dört ay süren tutukluluk döneminin ardından, sürgün olan tüm Osmanlı yetkilileri yargılanmadan serbest bırakıldılar.

1915 yılında neler olduğu yönünde yapılacak herhangi bir çalışmanın, Birinci Dünya Savaşı sırasında Osmanlı İmparatorluğu'na karşı aktif bir yanlış bilgilendirme kampanyasının yürütüldüğünü dikkate alması gerekir. Bu kampanyanın en iyi örneği, İngiliz savaş propaganda mekanizmasının ürünü olan "Mavi Kitap" tır. "Mavi Kitap", Ermeni iddialarının en önemli dayanağını oluşturmaya rağmen, Malta'daki sürgünde tutulan Osmanlı görevlilerini suçlamak amacıyla kanıt araştıran İngiliz yetkilileri tarafından bile ciddiye alınmamıştır.

Şimdi, Ermeni iddialarının uluslararası hukuk açısından değerlendirilmesini dikkatinize getirmek istiyorum. Soykırım suçunun tanımı, 1948 tarihli BM Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesinde yapılmıştır. Söz konusu Anlaşmanın 2. maddesine göre, "soykırım" suçunun temel ögesini, belli bir grubun tamamını veya bir bölümünü yok etmeye yönelik "niyet" oluşturmaktadır. Ermeni iddiaları, BM Soykırım Anlaşmasının suçun ispatına yönelik asgari standartlarını bile karşılamaktan uzaktır. Soykırım iddiasında bulunan çevreler, 90 yıldır süren ısrarlı çabalarına rağmen, Osmanlıların, Ermenileri yoketme niyetini gösteren tek bir belge bile bulmayı başaramamıştır. Belge olarak ileri sürdüklerinin sahte olduğu ispatlanmıştır. Bunun aksine, Osmanlı Hükümeti'nin yerel makamlara, tehcir edilen Ermenilerin korunması talimatını içeren bir çok Osmanlı dokümanı mevcuttur. Ermeni Militalar, kendi hükümetlerine karşı silahlanmışlardır. Irkları, etnik kökenleri veya dinlerinden dolayı değil, yanlış siyasi amaçları ve silahlı faaliyetleri nedeniyle tehcire tabi tutulmuşlardır. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra yapılan Paris Barış Konferansı'nda Ermeni Heyetinin Başkanı, Boghos Nubar Paşa, savaş sırasında Ermenilerin İhtilaf Devletlerine sağladığı desteğin, Osmanlı yetkililerince tehcir kararı alınmasının nedeni olduğunu açıkça kabul etmiştir.

Uluslararası hukuka göre, sadece yetkili mahkeme soykırım suçunun işlenip işlenmediğine karar verebilir. Bu mahkeme, topraklarında soykırım yapıldığı iddia edilen Devletin mahkemesi veya anlaşma taraflarının, yetkisini kabul ettikleri bir uluslararası ceza mahkemesi olabilir. Bu tür yetkili bir mahkemenin kararının olmaması durumunda, soykırım suçunun "hukuki" olarak varlığı kabul edilemez ve soykırım iddiası yasal zeminde savunulamaz ve ileri sürülemez. Bu bağlamda, hakkında böyle bir uluslararası mahkeme kararı bulunmayan Ermeni soykırımı asılsız bir iddiadan ibarettir.

Osmanlı tarihi konusunda uzman çok sayıda tarafsız ve saygın tarihçi, Ermeni iddialarının temelsiz olduğunu ispatlayan çeşitli kitap ve makaleler yayınlamışlardır. Bu çerçevede, 19 Mayıs 1985 tarihinde Türk, Osmanlı ve Orta Doğu çalışmaları alanında uzman

Amerikalı 69 akademisyenin imzasıyla yayınlanan bildiri hatırlanmaya değer. Bu bildiri 1915 olaylarının soykırım olmadığını açıkça ifade etmektedir.

Ermeni çevreleri sık sık sözde Ermeni soykırımının 1985 yılında BM tarafından resmen tanındığını iddia etmektedirler. Bu bilgi de tamamen mesnetsizdir. BM sözcüsü Farah Hag, 5 Ekim 2000 tarihinde BM'nin Ermeni iddiaları konusundaki tutumu hakkındaki bir soruya cevaben, "BM'nin, Ermeni, tecrübesini soykırım olarak niteleyen bir raporu onaylamadığını veya kabul etmediğini" ifade etmiştir.

Ermeniler ayrıca, iddialarının meşrulaştırmak amacıyla Avrupa Parlamentosu'nun Ermeni iddialarına ilişkin 1987 tarihli kararına da atıfta bulunmaktadır. Bununla ilgili olarak, Fransa'daki bir Ermeni derneği ile iki Ermeni, Avrupa Parlamentosu'nun 1987 tarihli kararına aykırı olduğu iddiasıyla Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne adaylık statüsünün iptali amacıyla Avrupa Adalet Divanı'na başvurduklarını hatırlatmak istiyorum. Avrupa Adalet Divanı, söz konusu kararın tamamen siyasi nitelikte olduğunu ve bu nedenle hiçbir bağlayıcı yasal sonuç doğurmayacağına karar vermiştir.

Türkiye, her zaman parlamentoların ve diğer siyasi kuruluşların, tarihin ihtilaflı bir dönemini tartışmak ve yargıya varmak için uygun yerler olmadıklarını savunmuştur. Tarih bir disiplindir ve geçmişteki olayların değerlendirilmesi tarihçilere bırakılmalıdır. Türk Hükümeti, bu ihtilaflı tarihsel sorunun aydınlığa kavuşturulması amacıyla arşivlerini tüm araştırmacıların kullanımına açmıştır. Ayrıca, tarihçilerin, akademisyenlerin ve araştırmacıların bu tarihi sorunu her platformda tartışmalarını teşvik ediyoruz. Türk-Ermeni ilişkilerinin tarafsız ve tam olarak analiz edebilmesi için Ermeni arşivleri de açılmalı ve kamunun kullanımına sunulmalıdır. Türkiye'de çok sayıda araştırmacı, Erivan'daki Ermeni Arşivleri, Massachusetts'teki Ermeni Devrimci Federasyonu (Taşnaksütyun) Arşivleri ve o dönemde Ermeniler arasında aktif olarak faaliyet gösteren başlıca misyoner arşivlerinde araştırma yapmak istemektedir. Gerçeğe ulaşılabilmesi için tüm ilgili arşivlerin tarihçilerin kullanımına açık olması gerekir.

Bu bağlamda, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ile ana muhalefet partisi CHP'nin lideri Deniz Baykal 8 Mart 2005 tarihinde ortak bir bildiri yayınladılar. Bildiri, Türk ve Ermeni tarihçilerinden oluşacak bir grubun 1915 dönemine ait gelişme ve olayları, sadece Türk ve Ermeni değil, ilgili tüm üçüncü ülkelerin arşivlerinde de araştırarak, bulgularını uluslararası kamuoyuna açıklamalarını önermektedir. Ayrıca, Türkiye Büyük Millet Meclisi 13 Nisan 2005 tarihinde Ermeni iddiaları konusunda kabul ettiği bildiride, bu tarihi öneriyi tamamen desteklediğini ve onayladığını açıklamıştır.

Başbakan Erdoğan, 10 Nisan 2005 tarihinde Ermenistan Cumhurbaşkanı Robert Koçaryan'a bir mektupla söz konusu öneriyi resmen iletmıştır. Cumhurbaşkanı Koçaryan'ın Başbakanın mektubuna cevaben gönderdiği 25 Nisan 2005 tarihli mektup Türk Hükümeti tarafından olumlu bir bakış açısıyla kapsamlı şekilde değerlendirilmiştir. Halen, bu üst düzey mektup teatisi temelinde, Türk-Ermeni ilişkilerinin normalleştirilmesi yolunda bir diyalog başlatılabilmesi amacıyla ortak unsurların belirlenmesi için çaba sarf edilmektedir.

Soykırım, insanlığa karşı işlenebilecek en ağır suçtur. Bir ulusu soykırım suçu işlemiş olmakla itham etmek ciddi bir eylemdir. Bu tür bir eylem, suçlamaların tarihsel gerekçelerle ve uluslararası meşrulukla ispat edilme ve dayanak bulmak temel yükümlülüğünü de beraberinde getirmektedir. Tamamen Ermeni iddialarına dayanan suçlamaların gerekli esaslardan yoksun olduğu açıktır. İspat etme yükümlülüğü, sözde "Ermeni soykırımı" hakkında karar alan parlamentolara aittir.

İzlenmesi gereken yol doğruların ortaya konması ve gerçeğin açığa kavuşturulmasıdır. Bu amaçla, uluslararası toplum en azından Türkiye'nin, Türk ve Ermeni tarihçilerden ve diğer uzmanlardan oluşacak bir grubun kurulmasını amaçlayan girişimine güçlü bir destek verilebilir.

İyi dileklerimin kabulünü rica ederim.

Bülent ARINÇ

ABD TEMSİLCİLER MECLİSİNE DE MEKTUP

ABD Temsilciler Meclisi üyeleri ile bilgi için Senato üyelerine 16 Eylül günü birer mektup gönderen Türk Parlamenterler Birliği Başkanı Hasan Korkmazcan, tarihi olayların bilimsellikten uzak olduğu kadar tek yanlı bakış açısıyla yansıtılması ve Türkiye'nin toplumsal değerlerini hedef alan kampanyalara dönüştürülmesinin büyük bir talihsizlik olduğunu ifade etti.

Sözde Ermeni Soykırımı iddialarına ilişkin verilen tasarıyı kabul eden ABD Temsilciler Meclisi üyelerine gönderdiği mektubunda Korkmazcan görüşlerini şöyle dile getirdi:

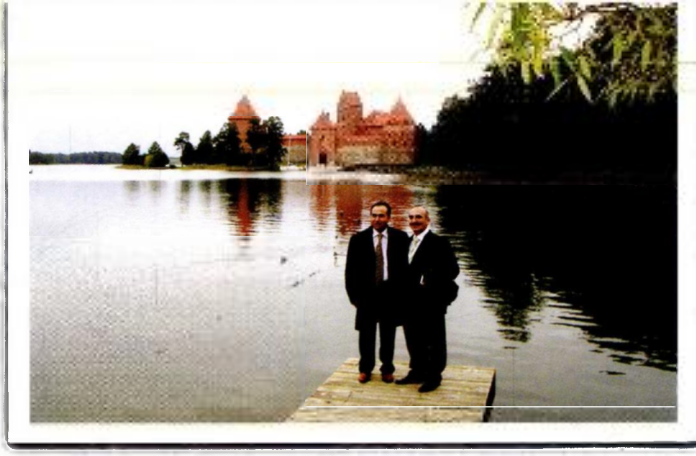
"İrkçi bir çizgiye bürünen lobi çalışmaları ile yönlendirilme gayreti sergilenen

gerçekdışı iddialar, temelinde uzlaşmadan uzak ve tartışmalı yönleri bulunan ön yargıları barındırmaktadır.

Global terörün bir halkasını oluşturarak 70 ve 80'li yıllara damgasını vuran ve bir çok sivilin ölümüne yol açan Ermeni menşeli terörist grupların hedeflerinin de gözönünde bulundurulması bir zaruret olarak kendini göstermektedir. Soykırım savı, Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi ile çelişen önemli tarihi ayrıntıları içermektedir.

Tarihi savların net bir şekilde, bilimsel ve gerçekçi ispatlarına dayandırılarak yorumlanmasına yönelik duyduğumuz hassasiyeti paylaştığınızı umuyor, kararlarınızdaki tarafsız ve sağduyulu tutumun, önyargılı ve ırkçı söylemlerden arındırılarak etki altında kalmaksızın sürekliliğini korumasını arzu ediyoruz."

Baltık Kıyılarında MAVİ YEŞİL BİR DÜNYA LİTVANYA

Dr. Necati SUNGUR

“ İlk bakışta Kuzeyin bu güzel başkentinin tarihi dokusu dikkatimi çekti. Sadeliğin ön planda olduğu şehrin, dinamik bir görüntüsü yoktu. Vilnius'un bizim başkentimizin yaklaşık altıda biri yani 553 bin nüfusa sahip olması bu görüntüde faktör olmalı. ”

Ankara'dan 2500 kilometre kuzeybatıya hareket etmek için Esenboğa'dan havalandığımızda ne ile karşılaşacağımızı doğrusu çok merak ediyordum. Uçak yolculuğu yapanlar bilir; uçağımız bulutların üzerine çıktığında, aşağıdaki manzara çok etkileyici idi. İnsana huzur ve rahatlık veren bembeyaz pamuktan veya kardan bir tabloydu aşağıda görünen.

Karadeniz'i kuş misali uçarak geçmenin keyfi bir başka olsa gerek. Dünyaya açılan o küçücük pencereden başımı çevirip baktığımda gördüğüm renk sadece mavi idi. Yer ile göğün hiç farkı yoktu. Gemiler adeta noktaya dönmüştü.

Doğu Avrupa steplerini geçip Baltık kıyılarına yaklaştığımızda ise aşağıdan bize el sallayan yemyeşil bir iklimdi. Uçağımız Litvanya üzerine geldiğinde, mavi ile yeşilin böylesine iç içe oluşu bizde şaşkınlık uyandırdı.

Elimizdeki bilgi notlarına bakınca bu şaşkınlığımızın ne kadar yerinde olduğunu gördüm. Zira, Kuzeyin bu küçük ülkesi 722 nehir ve 2800'den fazla gölden oluşan harika bir tabiatla içiçeydi. Üstelik tarım alanlarının dışında kalan topraklarının yüzde 30'u da

Ormanlık idi. İki buçuk saatlik bir yolculuğun ardından saat 18.30'da Vilnius Havalimanına indiğimizde, Başkanımız Bülent Arınç ve heyetini karşılayan kişi Litvanya Parlamentosu (Seimas) Başkanvekili Ceslovas Jursenas idi. Bakışı ve duruşundan neşeli ve renkli bir kişilik olduğu hissi veriyordu.

İnsana güven veren zeki bakışlı ev sahibimiz aynı zamanda 15 yıllık deneyimi olan bir gazeteci idi. Litvanya siyasetinin önemli aktörlerinden de olan Jursenas'ın kendisine ilişkin övgü duyacağı başarı ise 11 Mart 1990'da kabul edilen Litvanya Cumhuriyeti Devletin Yeniden Yapılandırılması Yasasının altında imzasının bulunması imiş.

Resmi heyet olduğumuz için Vilnius Havaalanı'ndan kalacağımız otele hareket etmemiz öyle güç olmadı. Bizi bekleyen araçlarla alandan hareket ettiğimizde gözümüz çevreyi izliyordu. İlk bakışta Kuzeyin bu güzel başkentinin tarihi dokusu dikkatimi çekti. Sadeliğin ön planda olduğu şehir, dinamik bir görüntü sergilemiyordu. Vilnius'un bizim başkentimizin yaklaşık altıda biri yani 553 bin nüfusa sahip olması bu görüntüde faktör olmalı. Litvanya'da yaşayan bütün nüfus ise başkent 7 katı yani 3,5 milyon civarında. Ülkenin Vilnius'tan daha büyük şehri yok zaten. Çok katlı binaların yok denecek kadar az olması, buna ihtiyaç duyulmaması ile açıklanabileceği gibi, şehrin

Anadolu'nun bir kasabasındaymışızcasına Türk Dili Merkezinin öğrencileri folklor kıyafetleriyle karşılama töreni hazırlamışlardı. Sundukları gösteri seyre değerdi. O kadar coşkulu oynuyorlardı ki, halaya duranların birlikte oynama teklifini geri çevirmeyen Başkan Arınç da halaya durdu.

dokusunu korumaya yönelik bir önlem olarak da düşünülebilir. İlk görüşte görkemi ve yüksekliği ile dikkatimizi çeken yapılar ise hemen bütün batı başkentlerinde olduğu gibi kiliselerdi.

Bilindiği üzere Kuzey'de akşamlar geç oluyor. Başkan Arınç'ın programı da aynı gün başladı. Kalacağımız Narutis Otel'e vardikten kısa bir süre sonra ziyaret ettiğimiz ilk yer, Litvanya'nın bağımsızlık belgesinin imzalandığı "İmza Evi" oldu.

Kaldığımız Narutis Otel, tarihi bir yapı. 16. yüzyıla ait olduğu kayıtlarda yer alıyor. Küçük ama çok bakımlı ve gösterişten uzak, sade, uyumlu renk ve malzemelerin seçildiği otel, insanı kendine çekiyor. İç mekanda kullanılan malzemeler, bulunduğu yerle bütünleşmiş ve hiç sırtıtmıyor. Akşam vakti, Litvanya Parlamentosu Başkan Vekili Jursenas ve eşinin, sayın Başkanımız ve eşleri onuruna verdikleri akşam yemeği, Narutis Otel'deydi.

Yemek sonrası, herkes odasına çekilirken, Kuzeyde geçireceğim ilk akşamı odamda öldürmek istemedim. Aynı heyette bulunduğumuz Ađana milletvekili sayın Recep Garip'le birlikte kısa doğru yol alan Vilnius sokaklarında biraz dolaştık. Kabına sığmayan gençlerin neşesini gördük. Kimi kendi halinde şarkı söylüyor, kimi çevreden geçenlere laf atıp muhabbet etmek istiyordu. Vilnius, bu haliyle Anadolu şehirlerinin sakinliğini yaşıyordu.

Ertesi sabah Litvanya Parlamentosu'na gittik. Parlamento'ya vardığımızda bizi karşılayan resmi kıyafetli hiçbir güvenlik görevlisinin olmaması dikkati-mizden kaçmadı. Bina çok görkemli ve gösterişli değil, ancak iç mekanlar çok aydınlık ve güneş ışığından iyi yararlanılmış. Ayrıca sade ve açık renkler kullanılarak, daha aydınlık bir görüntü için zemin hazırlanmış. Aydınlatma sistemi, insanı rahatsız etmiyor. 5 yıldır görevini yürüten Meclis Başkanı Arturas Paulauskas, genç denecek bir yaşta olmasına rağmen Litvanya Cumhuriyeti Başsavcılığı da yapmış. Cumhurbaşkanlığı seçimini de şimdiki cumhurbaşkanı Valdas Adamkus'a karşı yarım puan farkla kaybetmiş. AB üyeliği sürecinde çok tecrübe kazandıklarını belirten Litvanya Meclis Başkanı Paulauskas, bu tecrübeleri Türkiye ile paylaşmaya hazır olduklarını söyledi. Litvanya'ya ilk defa 2000 yılında milletvekili olarak geldiğini belirten Başkan Arınç ise, Türkiye ile Litvanya'nın bağımsızlık mücadelesindeki benzerliği dikkat çekerek, her iki ülkede de bağımsızlık mücadelesinin öncülüğünü parlamentoların yaptığını söyledi.

Parlamento başkanlarının görüşmelerinden sonra Türkiye Dostluk Grubu Başkanı ve üyeleriyle, Dışişleri Komisyonu Başkanvekili ve üyeleriyle ve Avrupa İşleri Komisyonu Başkanı ve üyeleriyle heyetlerarası görüşmelerde bulunduk. Katıldığımız bütün görüşmelerde muhataplarımız Türkiye'nin AB üyesi olacağına duydukları inancı dile getirdiler. Doğrusu bu da bizim mutlu etti.

"Bizim öyle övünebileceğimiz bir dağımız bile yok"

Öğle yemeğini Crown Plaza Otel'de yedik. Vilnius'un sayılı yüksek binalarından biri olan Crown Plaza, şehre hakim bir yerde ve şehrin bütün manzarasını ayaklarımıza seriyor. Orman içinde açılmış park gibi yerleşik bulunan Vilnius'ta dikkati çeken bir husus şehirde herhangi bir yükseltinin olmayışydı. Zira şehirdeki en yüksek yerin rakımı 294 metre idi. Ev sahiplerimiz "Bizim öyle övünebileceğimiz bir dağımız bile yok" esprisini yaptılar.

Kazys Bobelis tarafından verilen Crown Plaza Otel'deki yemekten sonra Vilnius Üniversitesini ziyarete gittik. Üniversitenin kapısına vardığımızda karşı-laştığımız fotoğraf büyüleyici idi. Anadolu'nun bir kasabasındaymışızcasına Türk Dili Merkezinin öğrencileri folklor kıyafetleriyle karşılama töreni hazırlamışlardı. Sundukları gösteri seyre değerdi. O kadar coşkulu oynuyorlardı ki, birlikte oynamaya tekliflerini geri çevirmeyen Başkan Arınç da halaya durdu. O anı görüntüleyen bir TRT kameramanın olmaması doğrusu siteme değerdi.

Üniversite binası, 16. yüzyıldan günümüze ulaşan birkaç yapıdan bir tanesi idi. İlk olarak Cizvit Koleji ve kütüphane olarak inşa edilen yapı Litvanyalıları bugün de üniversite olarak hizmet veriyor. Rektörün ifadesiyle belki de dünyada kilisesi olan tek üniversite.

Rektörle yapılan görüşmeden sonra üniversitede bulunan Türk Dili Merkezini ziyaretimizde Türkçe konuşan Litvan gençleri görmek mutluluk vericiydi. Önceden programlı olduğu için merkezin ihtiyacı olan kitapları hediye etmek üzere yanımızda getirmiştik. Kısa bir sohbetten sonra üniversiteden ayrıldık.

Üniversiteden sonraki durağımız ise Başbakanlıktı. Başbakan Sosyal Demokrat Parti'nin başkanı Algirdas Mykolas Brazauskas, Meclis Başkanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Vekilliği de yapmış sevilen bir devlet adamı. Litvanya'da üst düzey devlet yöneticilerinin özgeçmişlerine bakınca çok enteresan bir durumla karşılaştık. Bir dönem yöneticilik yapan kişi, bir sonraki dönemde kolaylıkla aynı yerde yardımcı pozisyonunda görev yapabiliyor. Bu durumu bizim cenahtan bakınca anlamakta biraz

güçlük çektik.

Türkiye'nin 3 Ekim'de başladığı müzakere sürecinin çok boyutlu olduğunu, kurum ve kuruluşlar arası bir eşgüdümün gerekliliğini ifade eden Başbakan, çalışmaların tek yerden yürütülmesinin uygun olacağını, kendilerinin Avrupa İşleri Komisyonundaki heyeti Başbakanlığın bünyesine taşıdıklarını belirtti.

2005 yılının Ağustos ayına kadar olan dönemde AB'den 4000 yazı geldiğini ve bunların değerlendirilerek cevaplandırılması gerektiğini belirten Brazauskas, sürecin çok yoğun ve zorlu geçtiğini ifadeyle tecrübelerini Türkiye ile paylaşmaya hazır olduklarını söyledi.

Başkanımız Arınç ve beraberindeki heyet onuruna Dostluk Grubu Başkanı

Litvanya Başbakanı Brazauskas'ın anlatıklarına karşılık Başkan Bülent Arınç da, "Doğrusu Sayın Başbakanı dinleyince yol yakinken dönelim mi diye düşündüm" esprisini yaptı. Zorlukların hiçbirinin Türkiye'yi yıldırma- mayacağını konuşma- sında belirten Başkan Arınç, Türkiye'nin tek endişesinin uygulanacak kriterlerde herhangi bir ayrımcılık yapılması olacağını söy-ledi.

Doğrusu düşündürücü bir durumdu.

6000 nüfuslu Tra- kai'de yaşayan Karaimlerin nüfusu öyle fazla sayılmaz. Yok olmaya yüz tutmuş bir kitle gibiler. Trakai'deki sayıları- nın 300 kişi olduğu söylendi. Bu sayı ge- çen her gün de azalı- yormuş. Yaşayanların çoğu da yaşlılar.

Doğa İzleyicisi Başkan

Mecelis Başkanı-mız, deneyimli bir doğa izleyicisi olduğunu Tra- kai'de heyetinde bulunan herkese gösterdi. Tra- kai'yi 2000 yılından bil- diğinden olsa gerek, Trakai'de manzaranın hava kararmadan görül- mesi gerektiği konu- sunda peşinen uyarıda bulunmuştu. Bu uyarıyı hatırlayıp Karaim Türk- lerinden izin isteyerek göl sahiline doğru yürüdük. Karşımızda Trakai Kalesi duruyordu. Usta bir ressamı çizdir- seniz bu kadar olur diyeceğiniz bir manzara idi karşımızdaki. Litvan- ya'nın bu kesitini ölüm- süzleştirmemek düşün- lemezdi. Yeşil ile mavinin iç içeliğine tuğla renkli duvarlarıyla Trakai Kalesi ayrı bir estetik katıyordu.

Güneş batmak üzere. Maviden kızıla, kıızıdan siyaha doğru doğa renk değiştirmeye başladığı bir esnada kalenin ışıkları ortaya çıktı. Spot ışıklarıyla aydınlatılan Trakai Kalesi'nin silüeti göl üzerine öyle bir aksetti ki, gece bütün romantizmiyle bizi içine çekti. İşte akşam yemeğini de böyle bir atmosferde yedik.

Ertesi günü prog- ramımız Litvan- ya Parlamentosu ile başladı. Parlamen- toda "AB-Türkiye: Vilnius ve Ankara'dan Bakış" konulu yuvarlak masa top- lantısı düzenlendi.

Karaim Türklerinin Yanında

Trakai, bir huzur beldesi. Karaim Türkleri'nin de yaşadığı 6000 dolayında nüfusu olan bu kasaba, harika bir doğa parçası. Kasabaya vardığımızda Ka- raimler tarafından kar- şılandık. Önce hiç bil- mediğimiz ancak çok merak ettiğimiz Kisina adı verilen ibadet- hanelerini gezdirdiler. Karaim Türkleri için inanç açısından iki arada bir derede ifade- sini kullanmak tanım- layıcı olabilir. Yahudilik inancını kendi- lerince yorumlayıp Yahudiliğin farklı bir sentezini oluşturmuş gibiler. Kisina'daki ritüeller ve ibadet düzeni de bunu çağrıştırıyor. Ama kültürel motifleri, folklorik görünimleri ve özellikle hamur işi yemekleri Anadolu in- sanı ile akraba olduklarını haykırıyor.

Türkiye'den 2500 kilometre uzakta tarihten aşına olduğumuz insanların coşkusuna muhatap olmak doğrusu mutluluk vericiydi. Hele geleneksel giysileriyle birer kuğu gibi süzülen genç kızların folklor dansları ve Kafkas coğrafyasına ait hareketli gösterileri keyif alınmayacak gibi değildi.

“ Karaim Türkleri için inanç açısından iki arada bir derede ifadesini kullanmak tanımlayıcı olabilir. Yahudilik inancını kendilerince yorumlayıp Yahudiliğin farklı bir sentezini oluşturmuş gibiler. ”

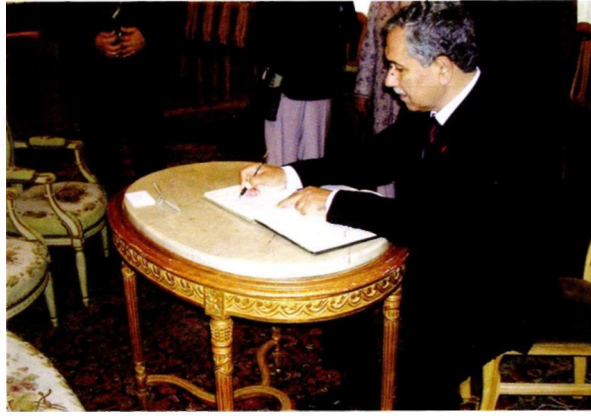
Avrupa Birliği üyesi ülkelerin Litvanya Büyükelçilerinin katıldığı toplantının açış konuşmasını Başkan Bülent Arınç yaptı. Fransa'nın Litvanya Büyükelçisi Kıbrıs Rum Kesimi ve Ermenilerin sözcüsü gibi konuşsa da cevabını Dışişleri Bakanlığı Avrupa Genel Müdürü Büyükelçi Naci Akıncı verdi.

Baltık kıyılarının bu şirin ülkesinden tarihe düşülen en anlamlı not ise TBMM Başkanı Bülent Arınç'ın Litvanya Parlamentosu Genel Kurulu'na hitabı oldu. Görünürde herhangi bir aydınlatma aracı, lam-ba, ampul görünmeyen salonda, aydınlatmanın tavanı tamamen kaplamış cam kristal malzemenin altından sağlandığını biraz daha dikkatli şekilde inceleyince anladık. Bu aydınlatma gözü hiç yormadığı gibi, iç mekanın renk uyumuna da çok uygun düşmüştü. Böylesine ahenkli bir atmosferde Litvanyalı parlamenterlere hitap eden Başkan Arınç, Türkiye'nin son üç yılında yapılan çalışmaları anlattı. Türkiye'nin değişim ve dönüşümüne öncülük eden reformlardan söz eden Başkan Arınç, AB üyeliği sürecinde Litvanya'nın desteğini Türkiye'nin yanında görececek olmaktan duyduğu mutluluğu ifade etti.

Başkan Bülent Arınç, aynı zamanda Litvanya Parlamentosu'nda Türk Kültür ve Sanatının tanıtımına da katkıda bulunmak adına Türk Tezhip ve Minyatür Sanatı sergisinin de açılışını yaptı. Tezhip ve minyatür ustası sanatçılarımız tarafın-dan yapılan eserler, Litvanlar'ın da estetik algılarına sunuldu.

Tarihi Başkent Kaunas'ta

Litvanya'ya gelip gezi programına tarihi başkent Kaunas'ı almamak eksiklik olurdu. Nitekim böyle

***Amber taşından
yapılmış süs eşyaları Litvanya'nın
en bilinen ürünlerinden. Hemen
bütün dükkanlarda ve sokak
satıcılarında bunlardan mevcut.
Zaman yetersiz görünse de birkaç
parça
bir şey almadan edemedik.***

bir eksikliğe meydan verilmeden Kaunas da programa alınmıştı. Vilnius'a 100 kilometre uzaklıktaki bu eski başkent, ülkenin ikinci büyük şehri idi. Kaunas'ta bizi karşılayan Belediye Başkanı Arvydas Garbaravicius oldu. Bize küçük bir ahşap lokantada öğle yemeği ikramında bulundu. Öğle yemeği için yapılan bu kısa konaklamanın ardından programa uygun olarak Kaunas Camii'ne geçtik. Ardından Kaunas Kültürler Merkezi'ne gittik. TBMM Başkanı Bülent Arınç, Tatar Türklerinin temsilcileriyle burada bir araya geldi. Tatar Türkleri burada heyet üyelerine hamur işi çörek ikram ettiler. Litvanya'da eski SSCB'den verasetle olsa gerek çeşitli inanç ve kültür-lere ait topluluklara kendilerini ifade etmeleri için Kültürler Merkezi'nde yer verili-yormuş. Kaunas Kültürler Merkezi'nde de Tatarların dışında mesela Evangelistler'in de yeri vardı. Bu ziyaret anının en anlamlı sahnelerinden birisi 60 yaşlarında bir Tatar tarafından gür ve heyecanlı bir sesle Tatar marşının okunması idi.

Akşam geri dönmek üzere Kaunas'a gitmiştik. Nitekim öyle

de yaptık. Vilnius'a döndüğümüzde hava henüz kararmamıştı. Litvanya Büyükelçimizin Başkan ve eşi onuruna elçilik rezidansında vereceği resepsiyona henüz vakit vardı. Bunu fırsat bilerek kısa bir süre otelin çevresindeki vitrinleri dolaştık. Alışveriş için yeterli zaman yoktu ama izlenim için iyi bir fırsat sayılırdı. Amber taşından yapılmış süs eşyaları Litvanya'nın en bilinen ürünlerinden. Hemen bütün dükkanlarda ve sokak satıcılarında bunlardan mevcut. Zaman yetersiz

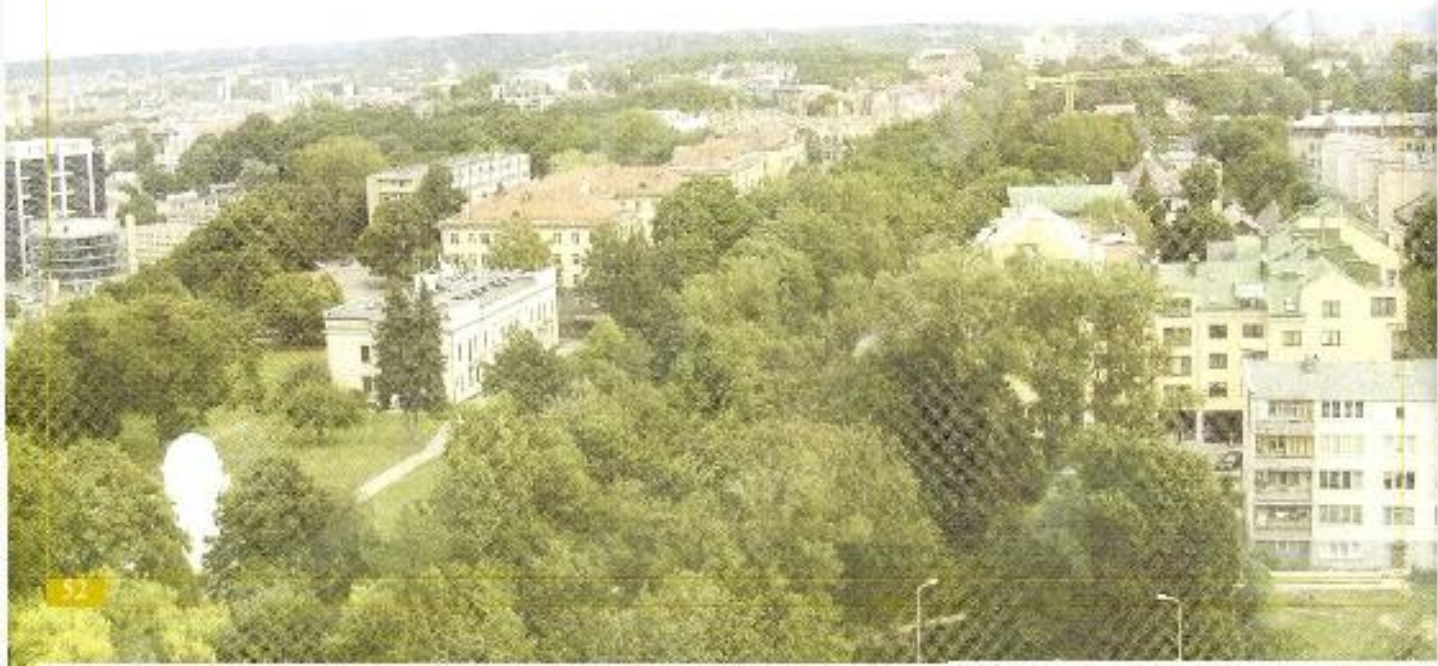
görünse de birkaç parça bir şeyler almadan edemedik. Alışveriş sonrası Elçilik Rezidansındaki resepsiyona katıldık. Daha önce Kaunas Belediye Başkanı'nın verdiği yemekte de tattığımız ama yemeye doyamadığımız yemek de vardı resepsiyonda. İçinde haşlanmış yumurta ve havuç bulunan yoğurtlu, çilek veya böğürtlenle tatlandırılmış pembemsi soğuk sulu bir yiyecek tasavvur edin. Edemediniz değil mi? Hani rengi beyaz olsa, içinde yumurta değil de doğranmış salatalık olsa 'ha tamam, bu bizim cacık' diyeceksiniz. Ama öyle değil. O yemekte, zorlandığımızı gören mihmandarlarımızdan Litvanya Meclisi Dış İlişkiler Müdürlüğü mensubu genç bayanla kendi yemekleriyle bizim cacık arasın-daki benzerlik ve farklılıklar üzerine kısa bir sohbetimiz olmuştu. Şimdi elçilikte de aynı yiyeceğin biraz daha katı bir halini, bizim elçilik mensuplarının da rahat bir şekilde yediğini görünce, demek ki damak zevki bulundu-ğunuz yerin özelliklerine göre zamanla değişebiliyor diye düşündüm.

Otele döndüğümüzde saat geç olmuştu. Ama henüz işimiz bitmemişti. Dış İlişkiler Müdür Vekilimiz Hasan Bey ve uzman arkadaşımız Fikriye Hanımla, otelin lobisindeki bir odada, Başkanımızın dönüşte hava limanında yapacağı basın açıklamasında yararlanması için bilgi notu hazırlamak üzere bir araya geldik.

Vilnius'taki son günümüz olsa da programın henüz sonuna gelmemiştik. Başkan Bülent Arınç'ın,

Litvanya'nın önde gelen basın kuruluşlarından ikisinin temsilcisiyle ayrı ayrı görüşmesinden sonra, Vilnius'ta yaşayan Türklerle Büyükelçilik'te bir araya geldik. İnsanın vatanından binlerce kilometre uzakta bulunan bir ülkede kendi insanlarıyla bir araya gelmesinin tarifi güç bir duygu sağanağı oluşturduğunu görmek bir ayrıcalık olsa gerek. Müteşebbis Türk insanının böyle uzak yerlerde yurt tutması, dilini, kültürünü oralarda yaşatma çabası sevindirici bir durumdu.

Üç günlük gezinin son ziyaret noktası Litvanya Cumhurbaşkanlığı oldu. Başkan Arınç tarafından yapılan bu ziyaretin ardından Ankara'ya dönüş için yola çıkılması gerekiyordu. Zaten otele döndüğümüzde akşamdan hazırladığımız valizlerimizin odalardan çıkartılmakta olduğunu gördük. Seyahatimizin başından sonuna kusursuz organizasyonlarıyla bize yardımcı olan Parlamento Dış İlişkiler Müdürlüğü mensuplarına teşekkürlerimizi ilettik. Onlar bizi hemen bırakmadılar. Hava limanına da bizimle geldiler. Başkan Bülent Arınç da, kusursuz hizmetlerinden ötürü Parlamento Dış İlişkiler Müdürlüğü elemanlarına teşekkür ettikten sonra saat 13.00'te havalanacak uçağa doğru hareket etti. Karadeniz'i geçip de Batı Karadeniz toprakları üzerinde uçmaya başlayınca sevindik. Yaklaşık ikibuçuk saat sonra inişe geçtiğimizde ise doğrusu içimden "Vatanım da vatanım" dedim.

Töre ve Namus Cinayetlerini Fatma Şahin ile konuştuk

Kadın kadar erkek de mağdur oluyor

Ayşegül Çelik Ş.

Ülkemizin çözüm bekleyen en önemli sosyal problemlerinden birisi de töre ve namus cinayetleri. Türkiye'den dünyaya yansıyan ıskellik manzarası, yıllardır bitmek bilmiyor. Sorunun çözümüne ilişkin en önemli adımlardan birisi TBMM'de atıldı. Töre ve namus cinayetleri ile kadın ve çocuklara yönelik şiddetin nedenlerini araştırmak üzere TBMM'de bir komisyon kuruldu. 12 kişiden oluşan komisyon üyelerinin altısı bayan milletvekillerinden oluşuyor. Üstelik komisyonun başkanı ve yardımcıları da bayan. 18 Ekim'de ilk toplantısını yaparak çalışmalarına başlayan TBMM'nin bu yeni komisyonunu tanımak için, Komisyon Başkanı Fatma Şahin ile görüştük.

- Komisyonunuzun çalışmalarında, öncelikle şikayetleri dinleyeceğinizi öğrendik. Kimlerin başvurmasını bekliyorsunuz? Kimleri dinleyeceksiniz?

Bu işe kafa yormuş herkesi dinleyeceğiz. Akademisyenleri, sivil toplum örgütlerini, kanaat önderlerini, bakanlıklardaki ilgili uzmanları... Biz bir yol haritası çizelim dedik. Adalet Bakanlığı'ndan, Emniyet'ten ve Hacettepe Üniversitesi'nden uzman, DPT'den de bir sosyolog istedik. Çünkü bu, bir yanıyla sosyokültürel bir çalışma olacak. Kısa vadeli, orta vadeli ve uzun vadeli hedeflerimiz, eylem planlarımız var. Yapacağımız çalışmaların ilk bir ayını, bu teorik kısımlara ayıracağız. İkinci ayında ise sahaya ineceğiz. Töre cinayetlerinin yoğunlaştığı yerlere gideceğiz.

- Fakat bu cinayetlerin çok kapalı bir yapısı var. Bu insanları ortaya çıkarmak kolay olacak mı? Gizliliği ve paylaşılmalığı büyük bir zorluk yaratacak gibi görünüyor.

Zorluk var ama ben o toprağın

Bulgular tozlu raflarda kalsın. Bir sonuca, bir eyleme dönüşsün ve hangi bakanlıkta ne tür çalışmalar yapılması gerekiyorsa onlara başlansın istiyoruz. Mesela bu işin Diyanet boyutu çok önemli, görüştüğümüz akademisyenlerden de aynı şeyi duyuyoruz. "Diyanet'ten giden görevlilerin, hocaların bu işin dini hiçbir tarafının olmadığını, dinin buna cevaz vermeyeceğini söylemeleri çok etkili oluyor" diyorlar.

insanlarını tanıyorum. İletişime girdiğimiz, yaklaşım konuşmaya başladığımız zaman, pozisyonun değişeceğini ümit ediyorum. Bizim yapmaya çalıştığımız iyi niyet çalışmalarını gördükleri zaman onların da bize yaklaşacağını ve bizimle paylaşacağını düşünüyorum. Çünkü içlerinde kanayan bir yara var. Biz bu saha çalışmasını önemsiyoruz.

Gittiğimizde konunun bütün muhataplarıyla, taraf olanların tümüyle bir araya geleceğiz, ailelerle ve bölgenin kanaat önderleriyle, aşiret ağalarıyla ve kadınlarla görüşeceğiz. Kadınlar bu işin mağduru durumunda olmalarına rağmen, arka planında da gözükmüyorlar. İşin uzmanlarını dinlediğiniz zaman töre cinayeti işleyen erkeğin arkasında bir kadın unsurunun olduğunu görüyorsunuz. Elbette namus cinayetlerinde kadın kadar erkek de mağdur oluyor, zarar görüyor. Bu anlamda ikinci ayımızda cezaevlerine de gideceğiz. Töre cinayeti işlemiş, ceza almış ve şu anda cezaevinde yatmakta olanlarla görüşeceğiz. Onların şu anki durumları nedir, ne hissediyorlar, neden bunu yaptılar. Verecekleri öneriler çok isabetli ve yerinde olacaktır diye düşünüyorum.

Üçüncü ayımızda da çıkardığımız sonuçları eyleme dönüştürecek çalışmalar yapmak istiyoruz. Bulgular tozlu raflarda kalsın. Bir sonuca, bir eyleme dönüşsün ve hangi bakanlıkta ne tür çalışmalar yapılması gerekiyorsa onlara başlansın istiyoruz. Mesela bu işin Diyanet boyutu çok önemli,

görüştüğümüz akademisyenlerden de aynı şeyi duyuyoruz. "Diyanet'ten giden görevlilerin, hocaların bu işin dini hiçbir tarafının olmadığını, dinin buna cevaz vermeyeceğini söylemeleri çok etkili oluyor" diyorlar. Bu anlamda çalışmanın üçüncü ayını, projenin hayata geçirilmesinde işbirliği gereken kişi ve kurumlara ayıra-

çağız.

- *Bütün bu çalışmaların sonucunda ne gibi yasal düzenlemeler hedefliyorsunuz?*

Biliyorsunuz, TCK'nın 462. maddesinde biz çok önemli bir değişiklik yaptık. 462. madde daha önce töre ve namus cinayetlerinde ciddi indirimler getiriyordu, bu kaldırıldı. Avrupa Birliği uyum yasalarıyla da birleştirilerek, nitelikli adam öldürme suçuna çevrildi. Bu anlamda TCK'da yapılması gerekenlerin yapılmış olduğunu düşünüyorum. Ancak çalışmalarımız sonunda belki başka öneriler ortaya çıkabilir.

- *Bir dönem kan davaları mercek altına alınmıştı. Şimdilerde kan davası bir çok bölgede unutulur hale geldi. Sizin de böyle bir hedefiniz var herhalde? Töre cinayetlerini durdurmak, bir şekilde eritmek ve bir gün tamamen ortadan kaldırmak gibi?*

Biz, kadının özgüvenini, bireyci yapısını, ekonomik anlamda, eğitim anlamında ona ait olan alt kimliğindeki bütün gereksinimlerini artıya çevirmek istiyoruz. Bu bir aydınlanma projesi olsun istiyoruz.

- *Bunlar eğitimle çok ilintili görünüyor, çalışmalarınızı bir eğitim profesine dönüştürmeyi düşünüyor musunuz?*

O da olabilir. Biz Milli Eğitim Bakanlığı ile de hazırlıklar yapıyoruz. Bunlar çalışmalarımız ilerledikçe daha iyi ortaya çıkacak. Bizim burada gördüğümüz yasal düzenlemelerden daha çok

çalışmıyor. Bu da işimizi kolaylaştırıyor tabii.

- *Zorluklar nerede?*

İstatistik verilerinde problemimiz var. DİE Başkanı ile görüştük, bu konuyla ilgili yapılmış hiçbir çalışma yok. Biz uzmanlarımızdan özellikle son beş yılı taramalarını ve çalışmalarımız için veri getirmelerini istedik.

- *Bu, hastalığı teşhis etmenin de bir adımı sayılır değil mi? Meselenin büyüklüğünü görmek için somut veriye çok ihtiyacınız olacak.*

Elbette bunlar çok önemli. Ayrıca başka bir önemi daha var. Bazen farklı raporlar yurtdışına gönderiliyor. Biz gerçek raporların ne olduğunu bilmek istiyoruz. Bu komisyonun yapabileceği en büyük iyiliklerden biri budur diye düşünüyorum. Bütün Avrupa'nın gözü üstümüzdeyken, mesele öyle

değil böyledir diyecek somut verilerin elimizde olması lazım.

- *Çalışmanızda kullanmanız gereken bilgiyi bile kendiniz tarayıp tasniflemeyi planlıyorsunuz. Üç ay böylesi bir çalışma için kısa değil mi?*

Ne istediğimizi ne aradığımızı, ne yapmaya çalıştığımızı biliyoruz ve bu da işimizi kolaylaştırıyor. Bir aylık ek süremiz de var. Onu da kullanabiliriz, asıl önemli olan daha sonra takip etmek.

Biz de bu anlamda takip edeceğiz. komisyon üyeleri olarak bu çalışmalarımızı

Bizim burada gördüğümüz yasal düzenlemelerden daha çok ilgili bakanlıkların konuyu projelendirmesi. Bu bir aydınlanma projesi, bir zihinsel değişim projesi. Komisyonumuz henüz çok yeni olduğu için somut olarak yapılanlardan bahsedemiyoruz. Ama planladığımız çok ciddi şeyler var. Bunlar bir ay içinde de çok net ortaya çıkmış olacak.

TBMM Basın Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı'ndan açıklama

"TÜMİKOM'UN TBMM İLE İLİŞKİSİ YOKTUR"

TBMM Basın ve Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı, bazı basın ve yayın organlarında yer alan, milletvekillerinin Meclis Genel Kurul ve komisyon çalışmalarına katılımlarına ilişkin haberlerle ilgili olarak bir açıklama yaptı.

TBMM Basın Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı'ndan yapılan açıklamada, Milletvekillerini ve Seçilmişleri İzleme Komiteleri Derneği'nin (TÜMİKOM) parlamenterlerin Meclis çalışmalarıyla ilgili değerlendirmesinin gerçeği yansıtmadığı bildirildi.

TBMM Basın ve Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı, 3 Ağustos günü yaptığı açıklamada, bazı basın ve yayın organlarında yer alan, milletvekillerinin Meclis Genel Kurul ve komisyon çalışmalarına katılımlarına ilişkin haberlerle ilgili olarak bir açıklama yaptı.

Açıklamada, TÜMİKOM'un TBMM ile bir ilişkisi olmadığı belirtilerek, şunlar kaydedildi:

"TBMM internet sitesinde, söz edildiği gibi devam çizelgesi yer almamaktadır.

İçtüzüğün 152. maddesi gereği hastalık, rapor, yurt dışı görev gibi mazeretler dikkate alınarak Başkanlık Divanı'nın kararna göre devamsızlık cetveli oluşturulur, milletvekillerinin kendilerine gönderilir. Devamsızlık cetveli bir yasama yılı içinde en az üç defa yayımlanır.

TBMM Başkanlık Divanı'nın 22 Şubat 2000 tarih ve 39 sayılı kararı gereği, partilerin merkez yönetimlerinde yer alan Genel Başkan, Genel Başkan Yardımcısı, Genel Sekreter ve Genel Sekreter Yardımcıları, TBMM Genel Kurul ve komisyon çalışmalarında mazeretli kabul edilmişlerdir.

Bundan dolayı söz konusu dernek yetkilileri tarafından yapılan değerlendirmenin aksine, devamsız sayılmaları mümkün değildir.

Özellikle kadın milletvekillerinden parti yöneticisi olarak görev yapanlarla ilgili Meclis'e devam konusu kamu oyuna hatalı yansıtılmıştır. Bu nedenle söz konusu açıklamada yer alan unsurlar gerçeği yansıtmamaktadır."

Yazılı ve sözlü soru önergelerini esas alarak milletvekillerinin performansını ölçmenin yanlış olduğu belirtilen açıklamada, "Zira genelde soru önergeleri muhalefet partilerine mensup milletvekilleri tarafından verilmektedir" denildi.

Açıklamada, TBMM'nin ve milletvekillerinin halk tarafından dikkatle takip edilmesinin yasama çalışmalarına önemli katkılar yapacağına işaret edilirken, yanlış yorum ve haberlerin ise haksızlığa yol açacağı vurgulandı.

TAŞRAYA BAKMAK

Đérleme / İletişim Yayınları / 320 Syf. / 1. Baskı, İstanbul 2005

Ömer Laçiner, Tanıl Bora, Ahmet Turan Alkan, Melih Pekdemir, Ahmet Çiğdem, Arzu Çur, Necati Mert, Ömer Türkeş, Haydar Ergülen, Fatma K. Barbarosoğlu, Hasan Ali Toptaş, Şükrü Argın, Tuncay Birkan'ın yazıları, memleket kavramına "giderek yoksun kaldığımız bir gerçeklik" gözüyle bakanlara sıcak bir anlatı sunuyor. Siyah beyaz fotoğraflar ise Nuri Bilge Ceylan'dan.

YENİ DÜNYA DÜZENSİZLİĞİ

Yazan: Tzevetan Todorov / Türkçesi: Dr. Ömer Faruk Turan
Babiali Kültür Yayıncılığı / 120 Syf. / 1. Baskı, İstanbul 2005

Tzevetan Todorov, Irak savaşından yola çıkarak; 'hiper güç mü, çok kutuplu dünya mı?' sorusuna yanıt arıyor. Global bir bakışla soru yalın gibi görülebilir ancak Todorov, ülkeleri, kıtaları da sorguluyor: 'Avrupalı sakin bir güç' kurmaya yönelik düşüncelerini, beklenmedik bir yığın teklifle sıralamaktadır. Avrupa bölünmüş, hırpalanmış, 'yaşlı Avrupa' olmuştur belki... Ama çeşitliliği ile zengin, hafıza-sıyla güçlü bu Avrupa, vakti saati gelince yeniden boy gösteremez mi acaba?

AİLE MAHKEMELERİNİN İŞLEYİŞİ

(Bilimsel Görüşler-Yargı İçtihatları)

Yazan: Bilal Köseoğlu Aile Mahkemesi Hakimi
Seçkin Yayıncılık / 385 Syf. / 1. Baskı, Ankara 2005

Aile Mahkemesi Hakimi Bilal Köseoğlu, bizzat uygulayıcısı olduğu Aile Mahkemelerindeki işleyiş hakkında bilgi ve tecrübesini paylaşmak amacıyla kaleme aldığını bildirdiği kitabında, nafakadan tazminata, evlat edinmeden mal ayrılığına kadar pek çok konuda uzman hukukçu görüşlerine yer veriyor. Yazarın tercihiyle yargı içtihatlarından uzak duran kitapta, kavramlar dizini yardımıyla, çelişkili noktalar için seçilen örnekleri ve tartışmaları bulmak mümkün.

HUKUK DAVALARINDA İSPAT REHBERİ

(Açıklamalı-İçtihatlı)

Yazan: Av. Nazif Kaçak / Seçkin Yayıncılık / 943 Syf. / 1. Baskı, Ankara 2005

Kitapta, ispat araçları (tanık, yemin, keşif vd.) ayrı ayrı incelenerek, ispat biçimi dava türlerine göre konu ediliyor. Anlatımın içtihatlarla yaslanmasına ve seçilen içtihatların yeni tarihli olmalarına özen gösterilmiş. Ticari defterlerden, boşanma davalarına kadar bir çok başlığa yer verilen kitapta, bir de içtihatlar dizini bulunuyor.

Medya ve Gazetecilikte Etik Sorunlar

"Yazarlarken yaşadıkları katı kısıtlamaları methediyorsun

Sana katılıyorum, tamam:

Gem ve zincirler yerli yerinde kullanılmış

İyi ama, şu at nerede Allah aşkına?"

Roy Campbell

Günümüzde dünyayı döndüren güçlerden biri haline gelen medya üstünde birbirinden farklı tartışmalar yürütülüyor. CNN, BBC, RAI, SAT, NBC gibi kuruluşlar haber merkezi kimliğini aştı. Bu dev medya kuruluşları, dünya çapındaki basın yayın ağlarıyla birer tröst artık. Milyonları yönlendirme gücüne sahip medya sektöründe milyar dolarlardan bahsediliyor.

Haber almak ve yaymak işlevine temellenen 'medya', son yıllarda kendi etik sorunlarını tartışıyor. Yaygınlaşan şiddet görüntüleri, çocuklara yönelik reklam ve yayınlar, çarpıtılan haberler, paparazzi programlarının tüm basın yayın ve rating ölçütlerini değiştirmesi gibi nedenler felsefe ile medya kuramlarını ve radyo televizyon etiğini biraraya getirdi. Ülkemizde de sıkça tartışılan; mahremiyet, özlük hakları, taraflı haber ve hedef gösterme gibi konular, basın dünyasını kendi içinde tartışmalara götürüyor.

'Medya ve Gazetecilikte Etik Sorunlar' adlı kitapta, 'İfade Özgürlüğü' - 'Mahremiyet, Aleniyet, Siyaset' gibi ana başlıkların yanı sıra, 'Gazete sahipliği ve etik' - 'Çek defteri Gazeteciliği' - 'Makul yalanlar' - 'Gayri meşru fikirler' gibi alt başlıklara rastlamak mümkün.

Elektronik köy: Dünya..

Meslek tanımında tarafsızlığı, doğruluğu, mahremiyete saygıyı gazetecilikte; savaş muhabirliğinden, paparazzi haberciliğine kadar, meslek ilkelerinin belirlediği sınırlar vardır. Ana ilkelerden biri (ve belki önde geleni) 'tarafsız habercilik'tir. Sade vatandaşın, tarafsız habere ulaşma hakkı ve medyanın bu haberi yayması, küresel ölçekte demokrasinin amaçlarına hizmet eder. Peki ama, gazete patronları ne olacak? Yoksa piyasanın, iktidarların yarattığı tekelleşim-tiraj-sansür ağlarına takılmayan bir gazetecilik ve küresel düzeyde özgür bilgi akışı hayal midir?

Karşımızdaki sadece bir 'kalite' sorunudur diyor Belsey ve Chadwick.

Medyanın Kadınları..

'Kadınlar ve Basın' başlığında karşımıza çıkan Teresa Stratford, Basın Yayın Özgürlüğü Kampanyası'nda Başkan Yardımcısı olarak çalışmış. Aslen bir terapist.

"Gazetelerimiz tıpkı eski erkek kulüpleri gibi işlemektedir." diyen Stratford, İngiliz gazetelerinde kadının sunuluş biçimiyle ilgileniyor ve cinsiyetçi önyargılara, kadının bir obje gibi kullanılmasına dikkat çekerek, ilkeleri yeniden belirlemeyi öneriyor.

Yalan Ancak Kastedilerek Söylenir..

İlkelerden söz etmişken..
Örneğin kürtaj veya spor için
hayvanların öldürülmesinin

doğruluğu yanlışlığı gibi ilkeler üstünde popüler görüşler yetkili olabilir mi? Kamuoyu yaratmakta başı çeken basının tuttuğu taraf ile, değerlendirmeleri altüst edeceği açık değil midir?

İşletme ve Meslek Etiği Merkezi Başkanı, Jennifer Jackson, basının, dürüstlüğüyle bir denge unsuru oluşturduğunu savunuyor. Güven oluşturmak ve yalan söylemek kavramlarına, prizmatik nesneler gibi yaklaşan yazar, "Doğruluğa olan sadakatinden kısmen de rasyonel olmak, makul ve mantıklı olmak zorundadır. Dürüst mizaçlı insanların başına normal olarak gelmez ama, hedefledikleri amaç yalan söylemeyi haklılaştırabilir." dedikten hemen sonra ekliyor: "Her yalan tutulmamış bir sözdür. (...) Yalan ancak kastedilerek söylenir. Kazara veya başka bir amacın bilinip de istenmeyen bir yan etkisi olarak yalan söylenmez."

Gerçeklerden Daha Önemli Birşeyler...

"The Times'in editörü John Delane, savaş muhabirlerinin uymaları gereken standardı belirlemişti. (...) Savaş muhabiri William Howard Russel, Kırım'da gördüğü acıyı ve sefaleti aktarması gerekip gerekmediğini sorduğunda Delane şu cevabı vermişti: Şimdiye kadar yaptığım gibi gerçeği olabildiğince anlamaya devam et ve bizim açımızdan, yani tehlike altında olmayanlar açısından tehlikeli olabilecek yorumları bir kenara bırak."

Muhabir gördüklerini aktarmaya devam etti ve sonuçta bir hükümetin düşmesine sebep oldu."

Kevin Williams, 'Savaş ve Barış Haberleri', 'Savaşın Sisi: Savaş Alanında Medya' adlı kitapların yazarlarından. Kitapta yer alan makalelerinde, kullanılan sözcüklerden, seçilen arka plan görüntülerine kadar savaş muhabirinin görev alanını mercek altına alıyor. Halkın savaşla kurduğu ilişkiyi belirleyen savaş muhabirliği, bir savaşı temiz göstermekten, halkın savaşa sahiplenmesine kadar, cepheyle kurulan ilişkiyi belirliyor. Medyanın savaş döneminde her zamankinden kuvvetli olduğunu söyleyen Williams, cepheden verilecek haberin kıstaslarını soruyor.

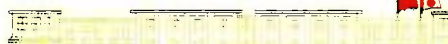
Sonuçlar...

Zengin gazete patronlarından, savaş muhabirliğine, görsel kirlilik ve bayağılıktan, cinsiyet ayrımcılığına kadar uzayan sorgu listesinin yanı sıra, kıyıda köşede kalmış sorulara da yanıt arayan bu kitap, ilerleyen teknolojinin sağladığı imkanlarla; çanak antenler, internet ve uydu bağlantılarıyla, denetlenmesi, ikazı mümkün olmayan bir düzleme yayılan medyanın gücünü ve sınırlarını tartışıyor.

Tanıtım sayfalarımızı, yine kitaptan aldığımız bir bölümle noktalıyoruz. Bir sonraki sayıda, bir başka kitapla beraber olacağız..

"(...) Etik ile ilgili tartışmalardan kaçınılamaz; çünkü medyada yasaların dışına çıkmadan da yanlışlık, yalan, çarpıtma, peşin hüküm, propaganda, kayırmacılık, sansasyonellik, bayağılaştırma, zevksizlik, adilik, hafiflik, cinsiyetçilik, ırkçılık, eşcinsel fobisi, kişisel saldırı, güveni kötüye kullanma ve özel yaşama müdahale gibi çeşitli yollarla suç işlenebilir.

Üstelik bu listeyi uzatmak da mümkündür."

EYLÜL HÜZÜNLE GELDİ

Eylül ayı acıyla geldi. Parlamento tarihine tanıklık etmiş, Türkiye'nin bugünlerine gelişinde imza atmış isimlerle vedalaştığımız bir ay oldu Eylül. Milletvekili seçildiğinde DP'nin en genç ismi olan Lütfü Tokoğlu ve TBMM'nin kurucularından Tunceli Mebusu Diyar Ağa'nın torunu Nihat Saltık'ı son bahara girdiğimiz günlerde kaybettik Aynı dönemde Çalışma eski bakanı 15, 16, 18 ve 19 dönem Kütahya Milletvekili Hüseyin Cavit Erdemir, 1 ve 2 dönem Kahramanmaraş Milletvekili Enver Kaplan, 12, 13, 15 dönem Kırşehir Milletvekili Memduh Erdemir ile 10 ve 11. Dönem Rize Milletvekili Hüseyin Ağun'u da yitirdik. Bu arada 15 Ekim günü de X. ve 3. Dönem Milletvekillerinden Kültür eski Bakanı Şahin Ulusoy'un babası Yusuf İzzettin Ulusoy'u kaybettik.

Mehmet Korkmaz

LÜTFÜ TOKOĞLU

DP'NİN EN GENÇ MİLLETVEKİLİYDİ

Eylül'de yitirdiğimiz turizm eski bakanı Lütfü Tokoğlu, 1950'de TBMM'ye girdiğinde DP'nin en genç milletvekiliydi.

Cumhuriyet Senatosu Başkan Vekilliği, TBMM İdare Amirliği ve Plan ve Bütçe Komisyonu üyeliği de yapan Tokoğlu, 12 Eylül askeri darbesinden sonra siyasete küsmüş, köşesine çekilmişti.

Turizm ve Tanıtma eski bakanı, TBMM ve

Cumhuriyet Senatosu Kocaeli eski üyesi Lütfü Tokoğlu'nu, 9 Eylül 2005 Cuma günü İstanbul'daki evinde hayata veda etti.

1917'de İzmit'te doğan Tokoğlu, Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi ve Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu.

1943 yılında Maliye Bakanlığı Tahsilat Genel Müdürlüğü'nde stajyer memur olarak devlet hizmetine giren Tokoğlu, 1947'de yedek teğmen olarak askerlikten terhis edildikten sonra Kocaeli Barosu'na kaydını yaptırıp serbest avukatlık yaptı.

Lütfü Tokoğlu, serbest avukatlık yaparken siyasete de atıldı ve 1950 seçimlerinde Kocaeli'den Demokrat Parti'nin (DP) en genç üyesi olarak TBMM'ye girdi.

1951 yılında Güler hanımla hayatını birleştiren Tokoğlu'nun Ankara Palas'taki düğününe, dönemin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Refik Koraltan, Başbakan Adnan Menderes ve DP'li bakanlar da katılmıştı.

TBMM'de İdare Amirliği ve Plan ve Bütçe Komisyonu üyeliği, Cumhuriyet Senatosu'nda ise Başkanlık Divanı üyeliğinin yanı sıra, başkan vekilliği de yapan Tokoğlu'nun "Parlamento Tarihi" yapıtında yer alan biyografisinde, "Genel Kurul'da değişik konularda 62 konuşma yaptı" deniyor.

Tokoğlu, 1977 yılında büyük bir acıyla sarsıldı.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Elektrik Mühendisliği Fakültesi 1. Sınıfında okuyan ve çok başarılı bir öğrenci olan 21 yaşındaki oğlu Fatih Murat ve 3 öğrenci arkadaşını taşıyan otomobil, bir kamyonun altına girdi.

Feci kazada, Güler-Lütfü Tokoğlu çiftinin biricik oğulları Fatih, üç öğrenci arkadaşı ile birlikte kazada can verdi. Güler Tokoğlu, bu acı anısını anlatırken, "kamyon sürücüsü acemiydi ve kazaya onun hatalı kullanımı sebep olmuştu. Sadece 4 yıl hapis yatıp çıktı" diyordu.

Evlat acısıyla sarsılan Tokoğlu, 12 Eylül 1980'deki askeri darbeden sonra siyasete küstü ve AP'nin yerine kurulan DYP'den teklif almasına karşın, yeniden aday olmadı. Tokoğlu, bu dönemde siyaseti bıraktı ve köşesine çekildi.

Lütfü Tokoğlu'nun İstanbul Suadiye'de kızı Alev'le birlikte yaşayan eşi Güler Tokoğlu, Meclis Haber'e, eşiyle ilgili şu değerlendirmeyi yaptı:

"Lütfü bey çok çalışkan ve dürüst bir insandı. Yaşamının yaklaşık 40 yılını devlete hizmet etmekle geçirdi. Bakanlık, Senato Başkan Vekilliği, İdare Amirliği gibi birçok üst düzey görevlerde bulunduğu halde,

bir ev sahibi bile olamadı. Şu anda olduğu gibi hep kirada oturduk. O bir dürüstlük abidesiydi."

DIYAP AĞA'NIN TORUNU SESSİZCE GÖÇTÜ

Altındağ'da bir gecekonduya otururken milletvekili seçilen Nihat Saltık, TBMM'ye girdikten sonra da gecekonduya oturmayı sürdürdü. Saltık'ın anlayışına göre, milletvekilleri halkla iç içe olmalıydı.

4. Dönem Tunceli milletvekili Nihat Saltık, 1 Eylül 2005 Perşembe günü 76 yaşında kalp yetmezliğinden yaşama veda etti.

Milletvekili seçilmeden önce uzun yıllar Beden Terbiyesi Ankara Bölge Müdürlüğü'nde görev yapan Saltık, Merkez Bankası'nda da Halkla İlişkiler Müdürlüğü yaptı.

Beden Terbiyesi'nde çalıştığı 1960'lı yıllarda boks da yapan ve Türkiye birinciliği derecesine sahip bulunan Saltık, boksu bıraktıktan sonra bir süre de antrenörlük yaptı.

Birinci Meclis Dersim temsilcileri Mustafa Zeki Saltık, Nihat Saltık'ın büyükbabası, Diyar Ağa ise dedesiydi.

Nihat Saltık, Elif hanımla yaşamını birleştirdikten sonra siyasete atıldı ve Altındağ Belediyesi'nde Meclis üyesi seçildi.

Daha sonra Tuncelili hemşehrilerinin ısrarıyla 1973 genel seçimlerine giren Saltık, Tunceli Milletvekili olarak TBMM'ye girdi.

Elif-Nihat Saltık çiftinin ikisi kız, ikisi oğlan dört çocukları oldu. Üç kez evlat acısı yaşayan "Saltık" çiftinin hayatta kalan tek oğulları Sinan Saltık, İş Bankası'ndan emekli oldu. Büyük oğulları Cihan'dan ise Umud adlı bir torunları var.

Milletvekilliği döneminde ateşli bir hatip olarak tanınan Saltık, seçildiği sırada Altındağ'da bir gecekonduya oturuyordu.

Meclise girdikten sonra da gecekonduya oturmaya devam eden Saltık'ın bu tutumuyla ilgili olarak eşi Elif Saltık, Meclis Haber'e şunları anlattı:

"Eşim, 'milletvekilleri halkla iç içe olmalı' diyordu. O nedenle milletvekili seçildikten sonra da Altındağ'daki gecekonduya oturmaya devam ettik. Çok sonraları milletvekilleri aralarında bir kooperatif kurdular. Biz de üye olduk ve kooperatif tarafından Dikmen semtinde yaptırılan Parlamentoerler Sitesi'ne taşındık."

Elif Saltık, eşinin dedesi
Birinci Meclis üyesi Diyar

Nihat Saltık ve eşi Elif Hanım.

Ağa'nın Atatürk'ü bir suikasttan kurtardığını öne sürdü.

Elif hanım, bu konuda bildiklerini şöyle anlattı:

"Mustafa Kemal Atatürk'e, Erzurum Kongresi dönüşünde, Erzurum-Erzincan yolundaki Sansa boğazında Ruslar tarafından pusu kurulmuştu. Diyar ağa, reisi olduğu Terhat aşireti mensupları aracılığı ile suikastten haberdar oldu ve derhal harekete geçerek Atatürk'ü suikastten haberdar etti. Daha sonra da aşiretini topladı ve Sivas Kongresi'ni toplamak için Sivas'a giden Atatürk'e, silahlı adamlarıyla birlikte yol boyunca korumalık yaptı."

Elif hanıma göre, Dersim adının Tunceli'ye dönüştürülmesinde bu olayın da etkisi vardır:

"Büyük önder, Diyar Ağanın bu iyiliğini unutmadı. Elini öptü ve 'sen benim babamsın' diyerek kendisine iltifatta bulundu. Daha sonra da Dersim Temsilcisi olarak onu Birinci Meclise aldı. Dersim'in adını da, 'bu Tunç gibi insanların yaşadığı ilin adı Tunceli olsun' diyerek Tunceli yaptı."

YILLAR GEÇTİKÇE SORULAR ARTIYOR

Meclisin üç yıllık çalışma sürecinde milletvekilleri yoğun bir denetim çalışması yaptılar. Milletvekilleri, yazılı ve sözlü olarak en çok Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'a soru yöneltti.

Hasan Yılmaz

AB müktesebatına uyum ve AB ile tam üyelik müzakerelerine başlanmasına hazırlık sürecinde yoğun bir yasama çalışması yapan parlamentoda, milletvekil-

Yıllar Geçtikçe Sorular Artıyor

Parlamentonun birinci yasama döneminde toplam 1102 yazılı soru önergesi verildi. Bu önergelerin 1011'i cevaplandırıldı.

İkinci yasama döneminde 2483 yazılı soru önergesi verildi. 2063'ü cevaplandırıldı.

Üçüncü yasama döneminde 4248 yazılı soru önergesi verildi. 3348'i cevaplandırıldı.

Bu arada parlamentonun dördüncü yasama yılına oldukça hızlı girdiği yöneltilen 1084 soru önergesinden anlaşıldı.

Üç yıllık dönemde Hükümete verilen yazılı soru önergeleri ve cevapları

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan	1487 (899'una cevaplandırdı)
D. Bakanı ve Bşbk. Yrd. A. Latif Şener	217 (180'ine cevaplandırdı)
Dışişleri Bakanı ve Bşk. Yrd. Abdullah Gül	282 (167'sine cevaplandırdı)
D. Bakanı ve Bşbk. Yrd. M. Ali Şahin	226 (190'ına cevaplandırdı)
Devlet Bakanı Beşir Atalay	157 (145'ine cevaplandırdı)
Devlet Bakanı Mehmet Aydın	137 (126'sına cevaplandırdı)
Devlet Bakanı Kürşat Tüzmen	109 (93'üne cevaplandırdı)
Devlet Bakanı Nimet Çubukçu	29 (17'sine cevaplandırdı)
Adalet Bakanı Cemil Çiçek	233 (216'sına cevaplandırdı)
Milli Savunma Bakanı Vecdi Gönül	61 (52'sine cevaplandırdı)
İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu	828 (604'ünü cevaplandırdı)
Maliye Bakanı Kemal Unakıtan	509 (373'ünü cevaplandırdı)
Milli Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik	686 (523'ünü cevaplandırdı)
Bayındırlık ve İskan Bakanı Faruk Özak	134 (51'ini cevaplandırdı)
Sağlık Bakanı Recep Akdağ	528 (394'ünü cevaplandırdı)
Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım	321 (276'sını cevaplandırdı)
Tarım ve Köyişleri Bakanı Mehdi Eker	66 (48'ini cevaplandırdı)
Çiş. ve Sos. Güv. Bkn. Murat Başesgioğlu	254 (219'unu cevaplandırdı)
Sanayi ve Ticaret Bakanı Ali Coşkun	161 (145'ini cevaplandırdı)
Enj. ve Tabii Kaynaklar Bakanı Hilmi Güler	463 (297'sini cevaplandırdı)
Kültür ve Turizm Bakanı Atilla Koç	147 (108'ini cevaplandırdı)
Çevre ve Orman Bakanı Osman Pepe	247 (214'ünü cevaplandırdı)

Aynı şekilde TBMM Başkanı Bülent Arınç'a, birinci yasama döneminde 20 yazılı soru yöneltildi, ikinci yasama döneminde 36 yazılı soru yöneltirken, üçüncü yasama döneminde de 38 yazılı soru yöneltildi. Başkan Bülent Arınç'a henüz başlayan dördüncü yasama döneminde de 10 yazılı soru önergesi verildi. Başkan Arınç, 110 sorudan 5'i sözlü olmak üzere üç yılda 84'üne cevap verdi.

Sorularla Sıkı Denetim

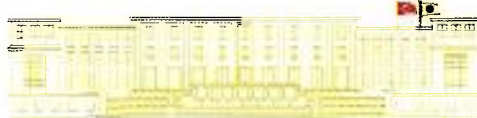
Üç yıllık süreçte en fazla soru yöneltilen hükümet üyesi Başbakan Recep Tayyip Erdoğan oldu. Başbakan Erdoğan'a 1487'si yazılı, 184'ü sözlü olmak üzere 1671 soru yöneltildi. Üç yıllık süreçte Başbakan Erdoğan, 899'u yazılı olmak üzere soruların 982'sine cevap verdi.

En İlginç Soru Önergesi

Birinci yasama döneminin en ilginç soru önergesini ise Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım kendi kendine verdi. Bakanlığının henüz ilk aylarındayken 27 Aralık 2002'de İstanbul Milletvekili Binali Yıldırım hüviyetiyle, Sinop Havaalanı'nın Jandarma Genel

Komutanlığı'na devrine ilişkin Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım'a önce

leri sıkı bir denetim çalışması yaptılar. TBMM Başkanı Bülent Arınç başta olmak üzere 59. Cumhuriyet Hükümeti üyeleri yazılı ve sözlü soru yağmuruna tutuldu. Meclis Başkanı Arınç ve Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ile birlikte 23 kişilik kabine üyesine toplam 9768 soru yöneltildi. 8926'sı yazılı olmak üzere 10503 soru önergesi verildi. Yöneltilen soruların 6443'ü yazılı olmak üzere 7226'sına cevap verildi.

Birinci yasama döneminin en ilginç soru önergesi ise Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım tarafından verildi. 27 Aralık 2002'de İstanbul Milletvekili Binali Yıldırım, Sinop Havaalanı'nın Jandarma Genel Komutanlığı'na devrine ilişkin Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım'a önce sözlü, daha sonra yazılı soru yöneltti. Cevabını da kendisi verdi.

sözlü, daha sonra yazılı soru yöneltti. Cevabını da yine milletvekili Binali Yıldırım'a ulaştırdı.

Parlamentelerin yasama çalışmalarının yanı sıra denetim çalışmalarının bir parçası olan yazılı ve sözlü soru önergesi verme konusunda bütün milletvekillerinin etkin olmadığı görüldü. Geçtiğimiz 35 aylık dönemde 235 milletvekili yazılı soru önergesi verirken, çoğunluğu yazılı soru önergesi veren milletvekillerinden oluşan 140 milletvekili de sözlü soru önergesi verdi. Bu arada yöneltilen 20 yazılı soru önergesi de geri çekildi.

Bu arada parlamenterlerin yönelttikleri 1577 sözlü sorudan 783'ünün cevaplandırıldığı görüldü. Kabinenin yeni üyeleri Faruk Özak, Mehdi Eker ve

Atilla Koç'un kendilerine yöneltilen sözlü soru önergelerine yaz dönemi nedeniyle cevap veremedikleri görüldü. Aynı şekilde kabinenin tek bayan bakanı olan Nimet Çubukçu'ya da hiç sözlü soru sorulmadığı tespit edildi.

3 Kasım 2002'den sonra dört milletvekilinin yaşamını yitirmesi nedeniyle 546 milletvekilinden oluşan parlamentoda, 235 milletvekili yazılı soru önergesi verirken, sözlü soru önergesi veren milletvekillerinin sayısının da 140 olduğu görüldü.

3 Kasım 2002'de başlayan ve 1 Ekim 2005 tarihine kadar geçen üç yıllık süreçte parlamentoda yoğun bir denetim çalışması yürütüldü. Geçmiş dönemlere ilişkin beş ayrı soruşturma komisyonu kurulan bu dönemde 19 ayrı araştırma önergesi verildi. Bu önergeler üzerine kurulan 4 komisyon raporunu tamamlarken, 5 komisyon çalışmalarını devam ettiriyor. 10 komisyonun da raporu görüşüldü.

Bu arada parlamento dördüncü yasama yılına oldukça hızlı başladı. Yaz dönemini seçim bölgelelerinde geçiren parlamenterlerin, yürütme organı üyelerine 650 yeni yazılı soru önergesi verdikleri görüldü.

Temmuz - Ekim Dönemi Atamaları

Kemal Öztürk
Kemal Kaya
Engür Türer

TBMM Başkan Başmüsaviri
TBMM Başkan Müşaviri
TBMM Başkan Müşaviri

Mevlüt Şahin
Selçuk Bayraktaroğlu
Hacı Salih Kurnaz

Personel ve Özlük İşleri Müdürlüğü
Dış İlişkiler ve Protokol Müdürlüğü
İç Hizmetler Müdürlüğü

Müdür Yardımcısı
Müdür Yardımcısı
Müdür Yardımcısı

M.Cenap Kayasü
Çetin Atalay
Yakup Ünal
Haydar Dinçer

Kanunlar ve Kararlar Müdürlüğü

TBMM Müşavir
TBMM Müşavir
TBMM Müşavir
Müşavir

Bünyamin Taşdelen
Halil Kuyubaşı
Özcan Cengiz
Satali Karadeniz
Ali Uludoğan
Hasan Hüseyin Şener
Jale Yaluğ
Tevfik Ilıca

Ulaştırma Şube Müdürlüğü
Ulaştırma Şube Müdürlüğü
Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
Ulaştırma Şube Müdürlüğü
Hereke Halı ve İpekli Dokuma Fb.
Özel Kalem Müdürlüğü
Personel ve Özlük İşleri Müdürlüğü
Kanunlar ve Kararlar Müdürlüğü

Şube Müdürü
Garaj Amiri
Şef
Şef
Şef
Şef
Şef
Şef

EKİM AYINDA KABUL EDİLEN KANUNLAR

KANUN NO	KANUN BAŞLIĞI VE İÇERİĞİ	KABUL TARİHİ
5404	Karadeniz Ekonomik İşbirliği Ülkeleri Hükümetleri Arasında Doğal ve İnsanlardan Kaynaklanan Afetlerde Acil Yardım ve Acil Müdahale Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun. (SS.740) <i>Bu Kanun Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatına üye ülkelerin hükümetleri arasında 'Doğal ve İnsanlardan Kaynaklanan Afetlerde Acil Yardım ve Acil Müdahale Anlaşması'na katılmamızın uygun bulunduğunu içermektedir.</i>	06.10.2005
5405	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun. (SS.786) <i>Bu kanun; Türkiye ile İran arasında 'Turizm Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı'nın onaylanmasının uygun bulunduğunu içermektedir.</i>	06.10.2005
5406	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Ticareti Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun. (SS.788) <i>Bu kanun; Türkiye ile Bulgaristan arasında 'Deniz Ticareti Anlaşması'nın onaylanmasının uygun bulunduğunu içermektedir.</i>	06.10.2005
5407	Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı ile İspanya Krallığı Turizm ve Ticaret Devlet Sekreterliği Arasında Turizm Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun. (SS.789) <i>Bu kanun; Türkiye ile İspanya arasında 'Turizm Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı'nın onaylanmasının uygun bulunduğunu içermektedir.</i>	06.10.2005
5408	9 Mayıs 1980 Tarihli Uluslar arası Demiryolu Taşımaalarına İlişkin Sözleşme (COTİF)'ye Değişiklik Getiren 3 Haziran 1999 Tarihli Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun. (SS. 790) <i>Bu kanun Uluslar arası Demiryolu Taşımaalarına İlişkin Sözleşmeye Değişiklik Getiren 3 Haziran 1999 Tarihli Protokol'un onaylanmasının uygun bulunduğunu içermektedir.</i>	06.10.2005

EKİM AYINDA KABUL EDİLEN KANUNLAR

KANUN NO	KANUN BAŞLIĞI VE İÇERİĞİ	KABUL TARİHİ
5409	İnsan Haklarını ve Temel Özgürlükleri Koruma Sözleşmesine Ek Ölüm Cezasının Her Koşulda Kaldırılmasına Dair 13 Nolu Protokol'ün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun. (SS.793) <i>Bu Kanun; ölüm cezasının her koşulda kaldırılmasına dair 13 No'lu protokolün onaylanmasının uygun bulunduğunu içermektedir.</i>	06.10.2005
5410	Avrupa Orman Enstitüsüne İlişkin Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun. (SS.795) <i>Bu Kanun; Avrupa Orman Enstitüsüne İlişkin Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğunu içermektedir.</i>	06.10.2005
5411	BANKACILIK KANUNU (SS.997) <i>Bu Kanunla; 2.7.2005 Tarihli ve 5387 Sayılı Bankacılık Kanununun Cumhurbaşkanınca görüşülmek üzere geri gönderilen üç maddesi aynen edilmiştir. Bu maddeler BDDK personelinin nitelikleri, istihdam şekilleri, kadro durumları ile haklarını düzenleyen 92; Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu personelinin durumunu düzenleyen 121 ile 506 sayılı kanunun geçici 20'nci Maddesine göre kurulan sandıkların iştirakçileri ile bu sandıklardan kendilerine aylık veya gelir bağlanmış olanların başkaca bir işleme gerek kalmaksızın SKK'ya devrini öngören geçici 23'üncü maddeleridir.</i>	19.10.2005
5412	Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun. (SS.960) <i>Bu kanun ile; kara hudutları boyunca tesis edilen askeri yasak bölgelerin kamu yararı bulunması kaydıyla turizm, spor, kültür ve milli eğitim amaçlı faaliyetler için Genelkurmay Başkanlığı'nın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu'na daraltılması veya bazı bölgelerde kaldırılmasına imkan sağlanmasını öngörmektedir.</i>	20.10.2005
5413	Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli Çalıştırılması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun. (SS:998) <i>Bu Kanunla; 2.7.2005 tarihli ve 5382 sayılı Kanunun Cumhurbaşkanınca bir daha görüşülmek üzere geri gönderilen 6'ncı maddesi görüşülerek kabul edilmiştir. Bu madde, Sağlık Bakanlığı eğitim ve araştırma hastanelerinde klinik şefi ve şef yardımcılığı kadrolarına atama usulünü düzenlemektedir.</i>	20.10.2005

YAZILI SORU ÖNERGELERİ

YAZILI SORU ÖNERGELERİ

Ankara Milletvekili Yılmaz Ateş

- Büyük Ankara Otel ve TEKEL İkiz Kuleleri ile atıl durumdaki kamu binalarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6210)
- Ankara'daki Roma Hamamına yönelik projeye ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/8041)
- Milletvekili lojmanlarının satışına ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8053)
- Ankara-Polatlı'daki zirai sulama abonelerinin sorunlarına ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8057)
- Ankara'da su abonelerine yeni sayaç taktırma zorunluluğu getirildiği iddiasına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8480)
- Yalova Devlet Üretim Çiftliğinin satıldığı iddiasına ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8671)

Yozgat Milletvekili EMİN KOÇ

- İkamet ettiği binayla ilgili iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6209)

İstanbul Milletvekili Emin Şirin

- IMF'ye yollanan niyet mektubunda Merkez Bankası Başkanının imzasının bulunmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6218)
- Doğalgaz Piyasası Kanununda yapılan bir değişikliğin kontrat devirlerine etkisine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından yazılı soru önergesi (7/8602)
- TMSF'nin İnterbank'la ilgili bazı işlemlerine ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından (Abdullah ŞENER) yazılı soru önergesi (7/8571)

Ankara Milletvekili Muzaffer R. Kurtulmuşoğlu

- Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerindeki sağlık personeli açığına ve mecburi hizmet uygulamasına ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/6248)

Aydın Milletvekili Mehmet Mesut Özakcan

- Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerine atanan sözleşmeli doktorlara ve sağlık personeli ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/6250)
- TÜPRAŞ'ın özelleştirilmesiyle ilgili bazı iddialara ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8070)
- Atama ve yer değişikliği yapılan okul müdürlerine ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8684)

İzmir Milletvekili Ahmet Ersin

- Güvenlikli araç satın alacak taksicilerden bir defalık ÖTV ve KDV alınmamasına ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/6378)
- İzmir kıyılarındaki balık üretim tesislerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7847)
- İzmir'deki bir orkinos çiftliğine yönelik iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7858)
- 2004 yılının Ocak ayında

yapılan TÜPRAŞ ihalesine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7861)

- İzmir-Gümüşdüz'deki bir kamu kampının özelleştirme kapsamında çıkarılarak Diyanet İşleri Başkanlığına tahsisine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7864)
- İzmir'in Konak İlçesi Güzeyalı Mahallesinde okul yapımı amacıyla kamulaştırılan arsaya ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7872)
- Üniversite Oyunları kapsamında yapılan ihalelere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7894)
- Sporcularla ilgili bazı iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7900)
- İzmir Gençlik ve Spor İl Müdürü hakkındaki bazı iddialara ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından (Mehmet Ali Şahin) yazılı soru önergesi (7/8009)
- İzmir'deki okullara ve ödenek miktarlarına ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8679)
- İzmir İline vali atamasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8516)
- Türk sporunda yaşanan bazı sorunlara yönelik iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8493)
- Bazı gençlik ve spor il müdürlüklerinin denetlenmediği iddiasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8483)

Antalya Milletvekili Feridun Fikret Baloğlu

- Konya kent kanalizasyonunun Tuz Gölüne döküldüğü iddialarına ve alınan önlemlere ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/6227)
- Antalya'nın Gazipaşa İlçesindeki muz üretim bölgelerinin sulama sorununa ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından yazılı soru önergesi (7/8601)
- Karayolları Genel Müdürlüğü'nün Antalya'daki bir taşınmazına ilişkin Bayındırlık ve İskan Bakanından yazılı soru önergesi (7/8539)
- Antalya-Serik-Belek Beldesinde ormanlık alanların tahrip edildiği iddiasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7884)
- Antalya BAĞ-KUR İl Müdürünün görevden alınmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7893)
- Antalya'nın balıkçı barınağı ihtiyacına ilişkin Bayındırlık ve İskan Bakanından yazılı soru önergesi (7/8530) 20/9
- Antalya Batı Çevre Yolunun yapımına ilişkin Bayındırlık ve İskan Bakanından yazılı soru önergesi (7/7940)
- Antalya-Konya Karayolunun Akseki-Güçlüköy mevkiinin asfalt, refüj ve sinyalizasyon çalışmasına ilişkin Bayındırlık ve İskan Bakanından yazılı soru önergesi (7/7955)
- Antalya'nın balıkçı barınağı ihtiyacına ilişkin Çevre ve Orman Bakanından yazılı soru önergesi (7/8543)
- Antalya'daki bir okulun trafik güvenliğine ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8614)
- Antalya BAĞ-KUR İl Müdürünün görevden alınmasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından yazılı soru önergesi (7/7963)
- Antalya-Serik-Belek Beldesindeki otel ve golf

alanı tahsislerine ilişkin Çevre ve Orman Bakanından yazılı soru önergesi (7/7969)

- Rize'nin Çamlıhemşin İlçesinde meydana gelen sel felaketine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/1574)

- Rize Kültür Merkezi inşaatına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/1575)

- Antalya'nın balıkçı barınağı ihtiyacına ilişkin Ulaştırma Bakanından yazılı soru önergesi (7/8735)

- Antalya-Serik-Belek Beldesindeki özel çevre koruma alanında yapılan tahsislere ilişkin Çevre ve Orman Bakanından yazılı soru önergesi (7/7970)

- Antalya-Serik-Belek Beldesindeki ağaçlandırılmış sahanın tahsisine ilişkin Çevre ve Orman Bakanından yazılı soru önergesi (7/7971)

- Antalya'nın Serik İlçesindeki bir bataklık alanın kurutulmasına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından yazılı soru önergesi (7/8022)

- Sera ve evsel atıkların geri dönüşümünü sağlayacak tesislere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından yazılı soru önergesi (7/8026)

- Devlet Tiyatroları Genel Müdürünün görevden alınmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/8034)

- Antalya-Serik-Belek Beldesinde otel ve golf alanı tahsislerine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/8035)

- Antalya-Serik-Belek Beldesindeki özel çevre koruma alanında yapılan tahsislere ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/8036)

- Antalya'daki "Minicity Minyatür Park"ın kapanmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/8046)

- İlköğretim müfettişlerinin görev alanından çıkarılan hususlara ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8072)

- Bir milli haltercinin doping cezasına karşı yaptığı açıklamalara ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından (Mehmet Ali Şahin) yazılı soru önergesi (7/8003)

- Mısır üretimine ve değerlendirilmesine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8179)

- Antalya'nın balıkçı barınağı ihtiyacına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8725)

- Antalya'daki bir okulun trafik güvenliğine ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8696)

- Antalya'nın Akseki İlçesindeki bazı okulların öğretmen ihtiyacına ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8697)

- Antalya'nın Elmalı İlçesinin yükseköğrenim yurdu ihtiyacına ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8685)

- Okulların cari gider ödeneklerine ve bağış uygulamalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8678)

- Rize ilindeki belediyelere gönderilen ödeneğe ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/8633)

- Antalya Kültür ve Turizm Müdür Vekilinin basında çıkan iddialarına ilişkin

Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/8627)

- Ören yerlerine gönderilen Antalya Müzesi işçilerine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/8628)

- Antalya'daki bir ilköğretim okulunun ikinci kademesinin kapatılmasına ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8688)

- Antalya'nın balıkçı barınağı ihtiyacına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/8619)

- Antalya-Varsak Beldesindeki antik kente ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/8620)

- Antalya-Varsak Beldesindeki Kuru Düden Şelalesinin tanıtımına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/8621)

- Antalya-Varsak Beldesinde turizmin geliştirilmesine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/8622)

Hatay Milletvekili Mehmet Eraslan

- Marmara Üniversitesindeki bir törende korumaların gazetecileri engellediği iddialarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6214)

- Akaryakıt fiyatlarındaki artışa ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7879)

- Yurtdışı ziyaretlerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7883)

- Elazığ'ın Palu İlçesinde TOKİ tarafından yapılan konutlara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7892)

- Kamuda görevli idari personele ve vekaleten görev yapanlara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7895)

- İşsizliğe ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7896)

- Ülkemizdeki yapıların depreme dayanıklılığına ilişkin Bayındırlık ve İskan Bakanından yazılı soru önergesi (7/7941)

- Enflasyon ve memurlara yapılan ücret artış oranlarına ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8059)

- Galatasaray Üniversitesi kontenjanlarına yönelik iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8087)

- Atıl durumdaki köy okullarına ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8093)

- Öğretmenlerin ücretlerinde iyileştirme yapıp yapılmayacağına ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8094)

- Yükseköğretim yurtlarına ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8100)

- Çiftçi nüfusuna ve verilen desteğe ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8163)

- Ürün alımlarına ve yapılan ödemelere ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8176)

- İkili eğitim yapan okullara ve bağış adı altında alınan paralara ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8693)

- Mustafa Kemal Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi inşaatına ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8683)

- İşyerleri özelleştirilen çalışanların istihdamına ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8669)
- Vergi tahsilatına ve vergi artış oranlarına ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8670)
- Terörle mücadelede verilen şehitlere ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8611)
- Torul Barajı kamulaştırmalarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından yazılı soru önergesi (7/8598)
- Özürlü çocukların eğitimine ilişkin Devlet Bakanından (Nimet ÇUBUKÇU) yazılı soru önergesi (7/8592)
- Konya-Adana bölünmüş yolundaki hasara ilişkin Bayındırlık ve İskan Bakanından yazılı soru önergesi (7/8535)
- İşsizliğe ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8503)
- Giresun'daki bir arsanın kamulaştırılmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8498)
- Milletvekili dokunulmazlığıyla ilgili taahhüdüne ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8494)
- Bazı ekonomik ve ticari göstergeler ile suç oranlarındaki değişime ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8488)
- Milli gelire, akaryakıt fiyatı ve vergileri ile kaçak elektrik ve akaryakıtı ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8489)
- Eğitime katkı payının kaynağına ve kullanımına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8504)

Tekirdağ Milletvekili Enis Tütüncü

- Bir uzman hakkında açılan soruşturmaya ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanından yazılı soru önergesi (7/7841)
- Memur maaş artışına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7853)
- Kamu Görevlileri Etik Kurulunun işlemlerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7910)
- Emekli Sandığı ile ilişkilendirilenler ile kamuda istisnai memur ve sözleşmeli personel atamalarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7911)
- Bireysel silahlanmaya ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8472)
- Tekirdağ'da doğal afetten zarar gören çiftçilere yapılacak yardıma ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8164)
- Marmaray Projesine ve Haydarpaşa Garına ilişkin Ulaştırma Bakanından yazılı soru önergesi (7/8741)
- Tütün ve alkol ürünlerindeki vergilendirmeye ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8515)
- İŞKUR'da atanan ve görevden alınan personele ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8506)

İstanbul Milletvekili Kemal Kılıçdaroğlu

- Belli tarihler arasında yapılmış bazı atamalara ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanından yazılı soru önergesi (7/7842)
- EGS Bank'ın TMSF'ye devri ile ilgili iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7855)
- 1992 Erzincan depreminde konutu yıkılanlardan halen konutu yapılmayanlara ilişkin Bayındırlık ve

- İskan Bakanından yazılı soru önergesi (7/7923)
- Rize'de dağıtılan ineklerde şap hastalığı görülmesine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8156)
- Devlet hizmeti yapmakla yükümlü yeni mezun hekimlere ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8141)
- Karadeniz otoyolu inşaatı için yapılan kamulaştırmalara ilişkin Bayındırlık ve İskan Bakanından yazılı soru önergesi (7/8537)
- Ankara Dışkapı Eğitim ve Araştırma Hastanesi Başhekimliğine ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8117)
- Kayıt yaptıran velilerden istenen bağışlara ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8103)
- Bir öğretmen atamasına ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8083)
- Özel bir okulda okutulduğu iddia edilen bir kitaba ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8084)
- Özelleştirilen kuruluşların değer tespit sonuçlarının kamuoyuna duyurulmasına ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8050)
- Aydın Garı otoparkının kiralınmasına ilişkin Ulaştırma Bakanından yazılı soru önergesi (7/8743)

Kırklareli Milletvekili Mehmet S. Kesimoğlu

- Bir uzman hakkında açılan soruşturmaya ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanından yazılı soru önergesi (7/7843)
- Resmi karşılamalarla ilgili genelgede yapıldığı iddia edilen değişikliğe ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7856)
- İstanbul-Edirne Otoyolundaki bakım ve onarım çalışmalarına ilişkin Bayındırlık ve İskan Bakanından yazılı soru önergesi (7/7927)
- İstanbul'da yapılan bir gösteriye polisin müdahale etmemesine ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8479)
- Büyükşehir belediyesi sınırlarına dahil edilen köylerin durumuna ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8191)
- Denizlerimizdeki usulsüz balık avcılığına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8155)
- Toprak Mahsulleri Ofisinin buğday alımlarına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8158)
- Teknelerin vergilendirilmesine ve mazottaki ÖTV muafiyetine ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8048)

Denizli Milletvekili Mehmet U. Neşşar

- Sosyal güvenlik alanındaki bazı uygulamalara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7845)
- Hayvancılıktaki hastalık sorunlarına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8162)
- Kongo hastalığı ve benzeri epidemilere karşı alınan önlemlere ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8147)
- Müsteşar hakkındaki bir iddiaya ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru

önergesi (7/ 8145)

- Koriyucu ve tedavi edici sağlık harcamalarına ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8129)
- Eş durumuna göre yapılacak tayinlere ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8708)
- Hudutlar ve Sahiller Genel Müdürlüğü ile Ankara İl Sağlık Müdürlüğüne yapılan ihalelere ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8710)
- Denizli-Pamukkale Devlet Hastanesinin adının değiştirilmesine ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8706)
- Bir soru önergesine verilen cevaba ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8676)

İğdır Milletvekili Dursun Akdemir

- Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde yatırım ve istihdamı teşvik için yasal düzenleme yapıp yapılmayacağına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7846)
- Metsamor Nükleer Santralinin neden olabileceğı tehlikelere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7873)
- Horasan-Tuzluca Karayoluna ilişkin Bayındırlık ve İskan Bakanından yazılı soru önergesi (7/7944)
- Nahcivan-Aralık-İğdır-Kars Demiryolu Projesine ilişkin Ulaştırma Bakanından yazılı soru önergesi (7/8183)
- Kazım Karabekir Devlet Üretim Çiftliğinin kiralanması-na ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8161)

İzmir Milletvekili Muharrem Toprak

- Üniversite öğrencilerinin yurt ve burs sorunlarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7848)
- "Dil Akademisi" kurulup kurulmayacağına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7850)
- Ege Üniversitesi Çocuk Sağlığı Araştırma ve Uygulama Hastanesinin tamamlanmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7870)
- Tarihi köprülerin korunması için yeni köprü yapımına ilişkin Bayındırlık ve İskan Bakanından yazılı soru önergesi (7/7947)
- Tarihi Şahruh Köprüsünün korunmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/8043)
- Ege Üniversitesi Çocuk Sağlığı Araştırma ve Uygulama Hastanesinin ödenek ihtiyacına ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8049)
- İzmir ilindeki bazı kamu yatırımlarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8520)
- Türk Telekomun özelleştirilmesine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8511)
- İzmir Fen Lisesine ödenek sözü verildiğı iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8690)
- Anadolu öğretmen lisesi öğrencilerine tanınan ek puan uygulamasındaki değişikliğe ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8691)
- İzmir'deki bazı tarihi eserlerin restorasyonuna ve Büyük Efes Oteline ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/8632)

Antalya Milletvekili Nail Kamacı

- İstanbulspor teknik direktörünün görevden alınmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7851)
- Toprak Mahsulleri Ofisinin Antalya-Çallı'daki tesislerinin özelleştirilmesine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7866)
- Antalya'nın içme suyu ihtiyacına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8468)
- Bireysel silahlanmaya ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8470)
- Antalya-Kızıllı'daki katı atık toplama ve arıtma tesisine ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8471)
- İstanbul-Eyüp Belediyesine alınacak zabıta memurlarında aranan şartlara ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8195)
- Antalya Devlet Hastanesi ek bina inşaatında çalışan bir işçinin işine son verilmesine ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/ 8119)
- Ortaöğretim Kurumları Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavının tercih formunda hatalı bilgilere yer verildiğı iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8075)
- Futbolcu transfer bedellerinin düşük gösterildiğı iddialarına ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8055)
- TİGEM işletmelerinin satışına ve kiraya verilmesine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8728)
- Antalya'daki turizm tesislerinin altyapı sorunlarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/8626)
- Antalya'daki uluslararası bir turizm toplantısına katılmamasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/8629)
- Kepez Belediyesinin Antalya Dokuma Fabrikası arazisini tahsisine ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8609)
- Antalya-Serik-Alacami Beldesinin içme ve sulama suyu ihtiyacına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8610)
- Deriner Barajı Projesinde yapılan keşif artışına ve bir karayolu inşaatının proje ile birleştirilmesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından yazılı soru önergesi (7/8599)

Ankara Milletvekili Yakup Kepenek

- Kamu Görevlileri Etik Kuruluna yapılan başvurulara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7852)
- Yabancı sermaye ve özelleştirme politikasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7862)
- Bir fotoğraf sergisine yapılan saldırıya ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8476)
- ABD yolcularına havaalanında uygulanan güvenlik kontrolüne ilişkin Ulaştırma Bakanından yazılı soru önergesi (7/8189)
- İlaç satış yetkisi ve denetimine ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8134)
- Devlet Tiyatroları Genel Müdürünün görevden alın-

masına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/8038)

- TÜPRAS'ın bir grup hissesinin satış kararının İMKB'ye bildirilmemesine ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8069)

- Özelleştirme gelirlerinin kullanımına ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8663)

- Sporda yaşanan doping olaylarına ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından (Mehmet Ali ŞAHİN) yazılı soru önergesi (7/8563)

- TOBB'un Başbakanlığa hediye ettiği helikoptere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8517)

- Akademik kadrolara yapılacak atamaların izne bağlanmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8518)

Diyarbakır Milletvekili Muhsin Koçyiğit

- Akaryakıt pompa çıkış fiyatlarının hesaplanma yöntemine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7857)

- Ankara Şehirlerarası Terminal İşletmesinden servis araçlarının kaldırılmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7865)

- Konut Edindirme Yardımı hesaplarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7901)

- Bazı mallardaki ÖTV oranlarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7902)

- Ekonomideki "net hata noksan kalemi"nin kaynağına ilişkin Devlet Bakanından (Ali Babacan) yazılı soru önergesi (7/7992)

- Diyarbakır ilindeki bir arazinin sulama ihtiyacına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8159)

- Yapımı sürdürülen işlerin ihale bedellerine ve keşif artışlarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından yazılı soru önergesi (7/8028)

- Köye Dönüş Projesinin uygulanmasına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8466)

- Galataport ihalesine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8482)

- TÜPRAS'ın bir bölüm hissesinin satışına yönelik iddialara ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8660)

- Elektrik borçlarına ve Diyarbakır'daki borçlu abonelere yapılan uygulamalara ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8662)

- TRT'nin siyasi partilerle ilgili haberlerine ilişkin Devlet Bakanından (Beşir ATALAY) yazılı soru önergesi (7/8575)

İzmir Milletvekili Kemal Anadol

- Foça Tatil Köyünün özelleştirilmesine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7863)

- Telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişimin tespit, dinleme ve kayda alınmasının denetimine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7881)

- APK Başkanlığınca hazırlanan bir kitaba ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8146)

İstanbul Milletvekili Ali

Rıza Gülçiçek

- Libya'da iki Türk vatan-

daşının idam edilmesine karşı yapılan girişimlere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7867)

- Almanya'da bulunan bir sanığın iadesine ilişkin Adalet Bakanından yazılı soru önergesi (7/7916)

- TEM Çamlıca gişelerinden Sultanbeyli İlçesine girişlerde yaşanan trafik sıkışıklığına ilişkin Bayındırlık ve İskan Bakanından yazılı soru önergesi (7/7949)

- Aydın-Kuşadası-Davutlar ve Güzelçamlık beldelerindeki çevre kirliliğine ilişkin Çevre ve Orman Bakanından yazılı soru önergesi (7/7973)

- Sabiha Gökçen Havaalanının daha etkin kullanılmasına ilişkin Ulaştırma Bakanından yazılı soru önergesi (7/8181)

- İstanbul-Sultanbeyli Devlet Hastanesinin ihtiyaçlarına ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8143)

- Ruhsatlandırma Yönetmeliği taslağında ibadethane açma zorunluluğuna yer verildiği iddiasına ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/ 8116)

- Bir yargılamanın sonuçlarına ilişkin Adalet Bakanından yazılı soru önergesi (7/8526)

- İşsizlik Sigortası Fonuna ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8502)

Muğla Milletvekili Fahrettin Üstün

- Kapatılan radyo ve televizyonlar ile ceza alan gazetelere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7868)

- Türkiye ile KKTC arasındaki pasaport uygulamasına ilişkin Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısından yazılı soru önergesi (7/7997)

- Yunanistan'a yapılan günübirlik gezilere ve bir gözaltı olayına ilişkin Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısından yazılı soru önergesi.

- Hizbullah davasında yargılanan kamu görevlilerine ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8196)

- Kuş gribine karşı alınan önlemlere ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8729)

- Kuş gribine karşı alınan önlemlere ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8713)

- Kuş gribine karşı alınan önlemlere ilişkin Çevre ve Orman Bakanından yazılı soru önergesi (7/8544)

İstanbul Milletvekili Bihlun Tamaylıgil

- TMSF'ce el konulan bir taşınmazın sosyal tesis olarak kullanıldığı iddiasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7871)

- Ödeme yapılmayan İmar Bankası mudilerinin durumuna ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7908)

- THY'nin eğitime aldığı uçuş ekibi aday personelinin elediği iddiasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7912)

- İmar Bankasının Hazine ihalelerine katılmasına ve aracılık yetkisine ilişkin Devlet Bakanından (Ali Babacan) yazılı soru önergesi (7/7987)

- Tasfiye halindeki İhlas Finans kurumu hakkında bir inceleme yapıp yapılmadığına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından yazılı soru önergesi (7/8150)

- İstanbul Gazi İlköğretim Okuluyla ilgili bazı iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru

önergesi (7/8110)

- Bir TMSF bürokratinin Egebank Genel Müdür Yardımcısının avukatlığını yaptığı iddiasına ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından (Abdüllatif Şener) yazılı soru önergesi (7/8012)
- Galataport Projesinde Koruma Kurulunun görüşünün alınıp alınmadığına ilişkin Ulaştırma Bakanından yazılı soru önergesi (7/8737)
- TMSF'nin gerçekleştirdiği ikinci alacak satış ihalesine ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından (Abdüllatif ŞENER) yazılı soru önergesi (7/8570)
- Ziraat Bankasında bazı yatırım fonu belgelerinin kaybolduğu iddiasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8524)

Samsun Milletvekili Haluk Koç

- Samsun'un 19 Mayıs İlçesinin fındık üretimine izin verilen ilçeler kapsamına alınmamasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7874)
- Kızılay'ın Samsun'un Bafra İlçesindeki binasının yeniden inşası ihalesine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7875)
- Doğrudan gelir desteği başvurusunda talep edilen ücrete ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7876)
- SSK'nın bir cihaz alımı onayını geciktirdiği iddiasına ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8114)

Ankara Milletvekili İsmail Değerli

- Ankara'da atık sularla tarımsal sulama yapıldığı iddialarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7877)
- Ankara'da kolera ve ishal vakalarında artış yaşandığı iddialarına ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8118)
- TCDD genel müdür yardımcılarınca kullanılan lojmanların tamiratına ilişkin Ulaştırma Bakanından yazılı soru önergesi (7/8739)
- Pamukova hızlandırılmış tren kazası bilirkişi raporlarına ödenen ücrete ilişkin Ulaştırma Bakanından yazılı soru önergesi (7/8740)
- Ankara İl Sağlık Müdürlüğü'nün bir ihalesiyle ilgili iddialara ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8712)

Denizli Milletvekili Ümmet Kandoğan

- 22. Dönem 3 üncü yasama yılında bir daha görüşülmek üzere geri gönderilen kanunlara ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanından yazılı soru önergesi (7/7835)
- 22. Dönem 3 üncü yasama yılında verilen soru önergelerine ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanından yazılı soru önergesi (7/7836)
- 22. Dönem 3 üncü yasama yılındaki özel gündemli toplantılara ve genel görüşme önergelerine ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanından yazılı soru önergesi (7/7837)
- 22. Dönem 3 üncü yasama yılında verilen Meclis araştırması önergelerine ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanından yazılı soru önergesi (7/7838)
- 22. Dönem 3 üncü yasama yılında verilen

- Meclis soruşturması önergelerine ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanından yazılı soru önergesi (7/7839)
- 3 üncü yasama yılında kanunlaşan kanun hükmünde kararnamelere ve Danışma Kurulu toplantılarına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanından yazılı soru önergesi (7/7840)
- 22. Dönem 3'üncü yasama yılında kabul edilen kanunlara ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanından yazılı soru önergesi (7/7844)
- TMSF'ye devredilen alacakların tahsiline ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7849)
- Benzin ve mazota yapılan zamlara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7854)
- Başbakan ve bakanların karşılanma ve uğurlanmalarındaki uygulamaya ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7859)
- Başbakanlık Acil Destek Fonundan belediyelere yapılan yardımlara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7860)
- 1999 Marmara Depremi sonrası getirilen vergilere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7878)
- Terörle mücadeleyle ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7882)
- Türk yatırımcıların yurt dışına yaptıkları yatırımlara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7897)
- Kamuda APK kadrolarında görevli personele ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7898)
- Belediyelere yapılan yardımlara ilişkin Bayındırlık ve İskan Bakanından yazılı soru önergesi (7/7948)
- Başak Sigorta Genel Müdür Yardımcısına ilişkin Devlet Bakanından (Ali Babacan) yazılı soru önergesi (7/7993)
- Bazı kamu görevlilerinin maaşlarına ve ek ödemelere ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından (Mehmet Ali Şahin) yazılı soru önergesi (7/8006)
- Kamu Personeli Seçme Sınavına ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından (Mehmet Ali Şahin) yazılı soru önergesi (7/8007)
- Belediyelere yapılan yardımlara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/8045)
- Vergi politikasına ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8054)
- Hizmet binası ve taşıt alım ödeneklerine ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8061)
- Dolaylı vergilerin oranına ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8062)
- Belediyelere yapılan yardımlara ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8065)
- Anadolu liseleri müdürlerinin görev yerlerinin değiştirildiği iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8073)
- Sanayi üretiminde kapasite kullanım oranlarına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından yazılı soru önergesi (7/8152)
- Oto galerilerinin şehir dışına çıkarılmasına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8202)
- Çiftçilerin ödeyemedikleri borçlarına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8170)
- Mazota yapılan zamlara ve çiftçiye yönelik mazot desteğine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından yazılı

soru önergesi (7/8171)

- Mısır ürününün piyasasına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8172)
- Belediyelere yapılan yardımlara ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8178)
- Toprak Mahsulleri Ofisi'nin özel güvenlik hizmeti alımına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8175)
- Komşu ülkelerle yapılan dış ticarete ilişkin Devlet Bakanından (Kürşad Tüzmen) yazılı soru önergesi (7/8018)
- Çin ile yapılan dış ticarete ilişkin Devlet Bakanından (Kürşad Tüzmen) yazılı soru önergesi (7/8019)
- Bor üretimine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından yazılı soru önergesi (7/8027)
- Başhekimlik görevlerine ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8140)
- Belediyelere yapılan yardımlara ilişkin Çevre ve Orman Bakanından yazılı soru önergesi (7/7977)
- Bazı tarım ilaçlarının kullanımı ve denetimine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8726)
- Denizli'deki öğretmen açığına ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8680)
- ERDEMİR'e ait bir arazinin satışına ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8667)
- Akaryakıt vergi oranlarına ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8668)
- Kuşadası Limanının özelleştirilme sözleşmesindeki bir ifadeye ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8665)
- TÜPRAŞ'ın özelleştirilmesine ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8659)
- Galataport ihalesine ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8661)
- Bir Fransız televizyon kanalında gösterilen Türkiye ile ilgili belgelele ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/8623)
- İç ve dış borç miktarı ile ödeme planlarına ilişkin Devlet Bakanından (Ali BABACAN) yazılı soru önergesi (7/8580)
- Halter millî takımıyla ilgili iddialara ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından (Mehmet Ali ŞAHİN) yazılı soru önergesi (7/8562)
- İşsizlik Sigortası Fonuna ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından yazılı soru önergesi (7/8550)
- Hastanelerin devri sonrası SSK'nın sağlık harcamalarındaki artışa ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından yazılı soru önergesi (7/8551)
- TMSF'nin alacak tahsilatını ihale ettiği iddiasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8512)
- Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü arazisi üzerine iş merkezi ve otel yapılacağı iddialarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8513)
- Banka mevduatlarına ve değerlendirilmesine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8487)
- ABD Temsilciler Meclisindeki Ermeni tasarılarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8490)

İstanbul Milletvekili Berhan Şimşek

- İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve KİPTAŞ'a yönelik bazı iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7899)
- TÜPRAŞ'ın özelleştirilmesi ihaleleriyle ilgili iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7904)
- Tekirdağ F Tipi Cezaevi yönetiminin bir uygulamasına ilişkin Adalet Bakanından yazılı soru önergesi (7/7917)
- Özel kişilere devredilen tahsisli bina ve arazilere ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8082)
- Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüne yapılan atamaya ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/8630)
- Bir Fransız televizyon kanalında yayımlanan Türkiye ile ilgili belgelele ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/8624)
- Deprem mağdurları için yaptırılan Körfez Yeniköy pre-fabrikleri ile ilgili iddialara ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8608)
- Bir şirketle ilgili hayali ihracat iddialarına ilişkin Başbakan'dan Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8514)
- Kızılay'ın verdiği burslara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8491)
- Giresun'daki bir arsanın kamulaştırılmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8500)

Zonguldak Milletvekili Harun Akın

- Türkiye Taşkömürü Kurumuna işçi alınıp alınmayacağına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7903)

İzmir Milletvekili Bülent Baratalı

- Konut kredisi kullanımına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7905)
- Taşıt kredisi kullanımına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7906)
- Kurtuluş Savaşı hakkındaki bir esere ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8090)

İzmir Milletvekili Erdal Karademir

- TÜPRAŞ hisselerinin satışına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7907)
- Golf ve diğer turizm amaçlı orman arazisi izinlerine ilişkin Çevre ve Orman Bakanından yazılı soru önergesi (7/7976)
- Turizm rehberlerine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/8032)
- "Her şey dahil" sisteminin turizm sektörüne etkilerine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/8042)
- Orman arazilerinin turizm amaçlı tahsisine ilişkin Çevre ve Orman Bakanından yazılı soru önergesi (7/7968)
- Kum ocaklarının düzenlenmesine ilişkin Çevre ve Orman Bakanından yazılı soru önergesi (7/7975)
- İzmir İl Kültür ve Turizm Müdürü hakkındaki iddialara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/8618)
- Kur'an kurslarına ve denetimine ilişkin Devlet Bakanından (Mehmet

AYDIN) yazılı soru önergesi (7/8584)

- GAP bölgesindeki illerde el değiştiren taşınmazlara ilişkin Bayındırlık ve İskan Bakanından yazılı soru önergesi (7/8538)

Malatya Milletvekili Muharrem Kılıç

- Kayısı üreticilerinin sorunlarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7909)

- Malatya ilindeki karayollarının durumuna ilişkin Bayındırlık ve İskan Bakanından yazılı soru önergesi (7/7945)

- Kayısı fiyatına ve alımına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından yazılı soru önergesi (7/8153)

Antalya Milletvekili Hüseyin Ekmekçioğlu

- Topluma Kazandırma Kanunundan yararlananların sayısına ilişkin Adalet Bakanından yazılı soru önergesi (7/7914)

İzmir Milletvekili Hakkı Ülkü

- Mahkemeler ve noterler ile icra ve iflas dairelerince tahsil edilen emanet paralara ilişkin Adalet Bakanından yazılı soru önergesi (7/7915)

- Özel güvenlik görevlileri için getirilen öğrenim şartına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8201)

- Mera alanlarına ve Mera Kanununda yapılan değişikliğin etkilerine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8167)

- Tarım Gönüllüleri Projesine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8160)

- İzmir-Tepecik Devlet Hastanesi çocuk bölümüyle ilgili iddialara ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8126)

- Ayrıcalık-Cunda Adasındaki bir okul inşaatına ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8085)

- "100 Temel Eser" listesinin tespitine ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8079)

- Okul alanlarındaki özel kişilere ait taşınmazların takasına ve okul binası harcamalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8071)

- Sahasında ören yeri bulunan Yortanlı Barajı Projesine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/8044)

- İzmir İl Kültür ve Turizm Müdürü hakkındaki bazı iddialara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/8033)

- Elektrik enerjisi ihracatı yapan şirketlere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından yazılı soru önergesi (7/8030)

- Bakanlık personelinin özlük haklarına ilişkin Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısından yazılı soru önergesi (7/8558)

- Türkiye-Avrupa Karma Parlamentosu Eş Başkan Yardımcısının açıklamalarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8484)

Ardahan Milletvekili Ensar Ögüt

- Bir mahallenin afet kapsamına alınmasına ilişkin Bayındırlık ve İskan Bakanından yazılı soru

önergesi (7/7931)

- Bir köyün afet kapsamına alınmasına ilişkin Bayındırlık ve İskan Bakanından yazılı soru önergesi (7/7952)

- İşsizlik sorununa ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından yazılı soru önergesi (7/7964)

- Çayağzı Deresindeki çevre kirliliğinin önlenmesine ilişkin Çevre ve Orman Bakanından yazılı soru önergesi (7/7966)

- Alevilere yönelik din hizmetleri verilip verilmeyeceğine ilişkin Devlet Bakanından (Mehmet Aydın) yazılı soru önergesi (7/7982)

- Ankara Büyükelçisini atamamış olmasına ilişkin Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısından yazılı soru önergesi (7/8557)

- Kkredi kartı harcamalarına, faiz oranlarına ve borç takiplerine ilişkin Devlet Bakanından (Ali Babacan) yazılı soru önergesi (7/7988)

- Bir köy ilköğretim okulunun ihtiyaçlarına ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8074)

- Mazot paralarının ne zaman ödeneceğine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8165)

- Ardahan ilindeki bir köyün içme suyu tahlillerinin yapıp yapılmayacağına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8454)

- Ardahan-Hanak ilçesindeki bir mahallenin içme suyu tahlillerinin yapıp yapılmayacağına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8458)

- Ardahan-Çıldır ilçesindeki bir mahallenin içme suyu tahlillerinin yapıp yapılmayacağına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8463)

- Ardahan ilindeki içme suyunun kalitesine ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8467)

- Bir ilköğretim okulunun bakım ve onarım ihtiyacına ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8099)

- Bir ilçedeki tamamlanmamış yatırımlara ilişkin Bayındırlık ve İskan Bakanından yazılı soru önergesi (7/8748)

- Bir ilin bir ilçesi ve bağlı köylerinin yol sorununa ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8962)

- Kars Tugay Komutanlığının istismak talebinde bulunduğu köy arazilerine ilişkin Milli Savunma Bakanından soru önergesi (7/8702)

- İşsizlik ve yoksulluk konularında yapılan çalışmalara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8508)

Ankara Milletvekili Ersönmez Yarbay

- Ankara'da iskân ruhsatı olmayan konut ve işyerlerine ilişkin Bayındırlık ve İskan Bakanından yazılı soru önergesi (7/7946)

- Konut Edindirme Yardımı kesintilerine ilişkin Devlet Bakanından (Ali Babacan) yazılı soru önergesi (7/7990)

- Futbol Federasyonunun İstanbul'a taşınacağı yönünde basında çıkan haberlere ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından (Mehmet Ali Şahin) yazılı soru önergesi (7/8004)

- Ankara-Mamak'ta bazı mahalle ve beldelerde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından yazılı soru önergesi (7/8025)

- Ankara'da bir barda meydana gelen olaya ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8193)
- Hıfzıssıhha Enstitüsünün bir tesisine ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8711)

Adana Milletvekili Atilla Başoğlu

- Özel sektördeki kayıtlı işçi sayısına ve yıllık ortalama gelirlerine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından yazılı soru önergesi (7/7956)
- Son beş yılda ülkemize giriş yapan nakit para miktarına ilişkin Devlet Bakanından (Ali Babacan) yazılı soru önergesi (7/7991)
- İthal hazine arama dedektörlerine ilişkin Devlet Bakanından (Kürşad Tüzmen) yazılı soru önergesi (7/8017)
- Tekstil ithalatına ilişkin Devlet Bakanından (Kürşad Tüzmen) yazılı soru önergesi (7/8020)

Aydın Milletvekili Özlem Çerçioğlu

- Emekli pilotların çalışmaları halinde uğradıkları hak kayıplarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından yazılı soru önergesi (7/7957)
- Köy Bazlı Katılımcı Yatırım Programlarının Desteklenmesi Projesinin kapsamına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8169)
- Tarım ilaçlarının kullanımı ve denetimine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8173)
- Orta Öğretim Kurumları Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı kapsamında üçüncü yerleştirme işlemine ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8108)
- Esnafın sorunlarına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından yazılı soru önergesi (7/8154)
- Aydın iline doğalgaz verilmesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından yazılı soru önergesi (7/8021)
- TÜRKSAT'ın Kablo TV personeliyle ilgili işlemlerine ilişkin Ulaştırma Bakanından yazılı soru önergesi (7/8744)
- TÜRKSAT yönetimine ve personel alımına ilişkin Ulaştırma Bakanından yazılı soru önergesi (7/8738)

İzmir Milletvekili Hakkı Akalın

- Süper emekli olarak anılan işçi emeklilerinin aylıklarının artırılması çalışmalarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından yazılı soru önergesi (7/7958)
- Sağlık personeli yetersizliği hususunda basında çıkan haberlere ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8127)
- Özelleştirme işlemleri iptal edilen limanlara ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8052)
- Devlet Tiyatroları Genel Müdürünün görevden alınmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/8037)
- Eskişehir'deki okulların su borçları için okul aile birliklerince para toplanmasına ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8682)

Kocaeli Milletvekili İzzet Çetin

- İş sağlığı ve güvenliğine yönelik düzenleyici işlem çalışmalarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik

Bakanından yazılı soru önergesi (7/7959)

- Limanların özelleştirilmesine ilişkin Ulaştırma Bakanından yazılı soru önergesi (7/8186)
- Gazilere ve şehit ailelerine hizmet veren bir tesisin özelleştirileceği iddiasına ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8063)
- Limanların özelleştirilmesine ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8058)
- Kocaeli'deki bir stabilize malzeme ocağına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından yazılı soru önergesi (7/8600)
- Kocaeli'deki bir stabilize malzeme ocağının çevreye etkilerine ilişkin Çevre ve Orman Bakanından yazılı soru önergesi (7/8546)
- Kocaeli Serbest Bölgesinde yapılan altyapı çalışmalarına ilişkin Bayındırlık ve İskan Bakanından yazılı soru önergesi (7/8533)
- TOKİ'nin, Kocaeli'deki bir arsasının satışına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8505)

İstanbul Milletvekili Onur Öymen

- Yurt dışında bulunan vatandaşların döviz ile değerlendirilecek sürelerine yönelik borç tutarındaki artışa ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından yazılı soru önergesi (7/7962)
- (7/7998)
- Almanya'nın Kassel ve Bremen bölgelerinde başkonsolosluk açılıp açılmayacağına ilişkin Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısından yazılı soru önergesi (7/8000)
- İskenderun Limanından Irak'a askeri sevkiyat yapıldığı iddiasına ilişkin Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısından yazılı soru önergesi (7/8001)

İzmir Milletvekili Enver Öktem

- Bir madencilik şirketinin İzmir Alsancak Limanına siyanür getireceği iddiasına ilişkin Çevre ve Orman Bakanından yazılı soru önergesi (7/7967)
- İzmir'in kamu yatırım ödeneklerinden aldığı paya ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından (Abdüllatif Şener) yazılı soru önergesi (7/8011)
- İstanbul'da yasadışı bir örgütün eylem yapmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8481)

Afyonkarahisar Milletvekili Halil Ünlütepe

- Dini ve Sosyal Hizmet Vakfı ile bir camiye baz istasyonu kurulmasına ilişkin Devlet Bakanından (Mehmet Aydın) yazılı soru önergesi (7/7979)

Ankara Milletvekili Mehmet Tomanbay

- Hac ücreti tarifelerine ilişkin Devlet Bakanından (Mehmet Aydın) yazılı soru önergesi (7/7981)
- TRT'deki kadro değişikliklerine ilişkin Devlet Bakanından (Beşir Atalay) yazılı soru önergesi (7/7983)
- TRT spikerlerine ilişkin Devlet Bakanından (Beşir Atalay) yazılı soru önergesi (7/7984)
- TRT logolarındaki değişikliklere ilişkin Devlet Bakanından (Beşir Atalay) yazılı soru önergesi (7/7985)
- Yüzüncü Yıl Üniversitesi Rektörünün evinin aranmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru

önergesi (7/8521)

- Türk Telekom'un, bir lisansının çevrilmesine yönelik başvurusuna ilişkin Ulaştırma Bakanından yazılı soru önergesi (7/8182)
- TÜPRAŞ hisselerinin satışına yönelik bir iddiaya ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8067)
- Bir hukuk bürosuyla ilgili bazı iddialara ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından (Abdülattif Şener) yazılı soru önergesi (7/8014)
- Uşak'taki bazı göletlerde yapılan kafes balıkçılığına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8731)
- Yüzüncü Yıl Üniversitesi Rektörünün evine yapılan polis baskınına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8612)

Isparta Milletvekili Mevlüt Coşkun

- Isparta-Eğirdir-Karaköy mevkiindeki bir maden ruhsatıyla ilgili ÇED görüşüne ilişkin Çevre ve Orman Bakanından yazılı soru önergesi (7/7978)
- Isparta ilindeki öğretmen açığına ilişkin Milli Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/1576)
- Bastırılan ders kitaplarına ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8092)
- Isparta-Eğirdir-Bağlılı Köyünde yapılan madencilik faaliyetine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından yazılı soru önergesi (7/8596)

Konya Milletvekili Atilla Kart

- Konya İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğüne ilişkin Devlet Bakanından (Nimet Çubukçu) yazılı soru önergesi (7/7994)
- Konya'nın Meram İlçesindeki SHÇEK'e ait taşınmaz üzerinde arsa karşılığı öngörülen projeye ilişkin Devlet Bakanından (Nimet Çubukçu) yazılı soru önergesi (7/7995)
- Konya'nın Meram İlçesinde bir hastaneye yapılan ek inşaatla ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8475)
- Konya-Karatay Belediyesi öncülüğünde kurulan konut yapı kooperatiflerine ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8198)
- Öğrenci alınmayan tarım meslek liselerine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8177)
- Bir ilçe Milli Eğitim şube müdürü hakkındaki iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8097)
- Konya Milli Eğitim Müdürü hakkındaki iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8101)
- Bir futbol müsabakasındaki hakem hatası iddialarına ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından (Mehmet Ali ŞAHİN) yazılı soru önergesi (7/8565)
- Belli bir marka ve model otomobillerde teknik bir sorun olduğu iddiasına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından yazılı soru önergesi (7/8721)
- Özelleştirme İdaresi Başkanlığındaki bir görevli hakkındaki iddiaya ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8666)
- Bir firmanın yaptığı motorlu taşıt ithaliyle ilgili iddialara ilişkin Devlet

- Bakanından (Kürşad TÜZMEN) yazılı soru önergesi (7/8588)
- Konya'da mülhak bir vakfın denetimiyle ilgili iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8525)

Hatay Milletvekili Züheyir Amber

- Devlet Personel Başkanlığının kadro açığı tespitlerine ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından (Mehmet Ali Şahin) yazılı soru önergesi (7/8002)
- Hatay'ın Altınözü İlçesinde meydana gelen bir olaya ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8199)
- Vefat etmiş bir kişi hakkında yapılan vatandaşlıktan çıkarma işlemine ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8200)
- Kızının düğün davetiyelerinin TBMM'de dağıtım usulüne ilişkin Ulaştırma Bakanından yazılı soru önergesi (7/8188)
- Türkiye Şeker Fabrikalarını özelleştirme çalışmalarına ve şeker piyasasına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından yazılı soru önergesi (7/8149)
- Eyüp Belediyesinin zabıta alımında öngördüğü öğrenim şartına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8190)
- Düzce ilindeki aile hekimliği pilot uygulamasına ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8144)
- Kızamık ve difteri aşılarındaki uygulamalara ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8120)
- Ereğli ve İskenderun Demir Çelik Fabrikalarının özelleştirilmesine ve genel müdürlerinin istifalarına ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8051)
- Maden ruhsatları ve işletme izinleri ile yapılan denetimlere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından yazılı soru önergesi (7/8029)
- Okullardaki zorunlu din dersi eğitimine ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8681)
- SSK'nın ilaç harcamalarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından yazılı soru önergesi (7/8552)
- Toplu Konut İdaresinin çeşitli uygulamalarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8495)

İstanbul Milletvekili Mehmet Sevgen

- Bir şahsın vergi beyannamelerine ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8060)
- İstanbul'da yapılan bir gösteriye ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8474)
- İstanbul'un trafik sorununa ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8613)

Gaziantep Milletvekili Abdülkadir Ateş

- Emekli Sandığına ait otellere ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8064)

İzmir Milletvekili Canan Arıman

- Gazilerin ve şehit ailelerinin yararlandığı bir tesisin özelleştirileceği iddiasına ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8066)
- Kolera vakası tespit edilip edilmediğine ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8139)
- Bir AB Komisyonu yetkilisinin açıklamasına ve

özeleştirilmelerle ilgili bazı iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8492)

Ankara Milletvekili A. İsmet Çanakçı

- Tescilli orman alanlarının satışına ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8068)

Edirne Milletvekili Rasim Çakır

- Bir öğretmenlik branşına müracaatta yaşanan soruna ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8088)
- Devlet Tiyatroları eski Genel Müdürüne ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/8040)

Bursa Milletvekili Mustafa Özyurt

- Öğretmen atamalarına ve sözleşmeli öğretmen alımına ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8095)

Erzincan Milletvekili Erol Tınastepe

- Naklen atanan öğretmenlerin zorunlu hizmet yükümlülüklerine ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8096)

Eskişehir Milletvekili Mehmet Vedat Yücesan

- Eskişehir'deki okullarda depreme karşı güçlendirme çalışmalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8104)

Muğla Milletvekili Ali Arslan

- Ortaöğretim Kurumları Seçme ve Yerleştirme Sınavı tercihlerinde il sınırlamasının kaldırılmasına ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8106)
- Muğla'nın Fethiye İlçesi Göcek Beldesinde bulunan bir kamu tesisinin özleştirilmesine ilişkin Çevre ve Orman Bakanından yazılı soru önergesi (7/7965)

Tekirdağ Milletvekili Erdoğan Kaplan

- Velilerden alınan kayıt paralarına ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8109)

Aydın Milletvekili Mehmet Boztaş

- Eğitime katkı payı kaynağına ve okul kayıt parası taleplerine ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8111)

Samsun Milletvekili İlyas Sezai Önder

- Er ve erbaş aylıkları ile sosyal güvenlikli mahrum aile bireylerine ilişkin Milli Savunma Bakanından yazılı soru önergesi (7/8113)

İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Özpolat

- Özel sağlık polikliniklerine ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8125)
- Okul kayıtlarında alınan bağışlara ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8677)

Antalya Milletvekili

Tuncay Ercenk

Organ nakil bilim kurullarına temsilci seçimine ilişkin

Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8135)

- Üniversite hastanelerinin alacaklarına ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8707)
- PET-LAS'ın özleştirilmesine ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8672)
- Personel atama işlemlerinin izne bağlanmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8519)

Kırşehir Milletvekili Hüseyin Bayındır

- Kırşehir Ahi Devlet Hastanesinin Doğum ve Çocuk Bakımevi Hastanesine dönüştürüleceği iddiasına ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8136)
- Türk bayrağının tabutlara sarılmasına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8607)

Trabzon Milletvekili M. Akif Hamzaçebi

- Antalya Havalimanı dış hatlar terminallerinin işletilmesine ilişkin Ulaştırma Bakanından yazılı soru önergesi (7/8184)

Ordu Milletvekili İdris Sami Tandoğdu

- Çernobil Nükleer Santrali kazasının Karadeniz Bölgesindeki etkilerinin araştırılmasına ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8148)
- Bazı hastanelerde yaşanan bebek ölümlerine ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8128)
- SSK'nın ilaç stokuyla ilgili basında çıkan bazı iddialara ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8130)
- Karadeniz Bölgesinde evlilik öncesi kanser tarama önlemine ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8131)
- Ankara'da kolera salgını olduğu iddialarına ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8137)
- Ruhsatlandırma Yönetmeliği taslağında sağlık kuruluşlarına ibadethane açma zorunluluğu öngörüldüğü iddiasına ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8115)
- Özel sağlık polikliniklerinin denetimine ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8122)
- İzmir-Tepecik Devlet Hastanesi çocuk bölümüyle ilgili bazı iddialara ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8123)
- Menenjit aşısı bedelinin karşılanmasına ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8124)
- Devredilen Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü personelinin sorunlarına ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından (Mehmet Ali Şahin) yazılı soru önergesi (7/8010)
133- Ordu Milletvekili İdris Sami TANDOĞDU'nun, SSK'nın ilaç harcamalarındaki artışa ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından yazılı soru önergesi (7/7961)

İzmir Milletvekili Türkan Miçoğulları

- Tarımsal desteklemeye ilişkin Tarım ve Köy işleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8168)
- Üzüm üreticilerinin sorunlarına ilişkin Tarım ve Köy işleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8180)
- Yatılı okullardaki sağlık hizmetlerine ilişkin Milli

Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8105)

- Okulların temizlik, bakım ve güvenlik hizmetlerine ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8098)
- Kapalı bulunan okullara ve öğretmen açığına ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8686)
- Alfabe öğretimindeki yöntem değişikliğine ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8694)
- Uzman hekim açığına ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8714)
- Çiftçi Mitingi ile ilgili demecine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8727)
- İzmir-Nemrut demiryolu hattındaki tünel çalışmasına ilişkin Ulaştırma Bakanından yazılı soru önergesi (7/8742)
- TMSF tarafından el konulan mal varlıklarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8507)
- İzmir-Bergama'daki altın üretimine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8499)

Mersin Milletvekili Vahit Çekmez

- Mısır üreticilerinin sorunlarına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8174)

Adana Milletvekili Tacidar Seyhan

- Çatalan İçme Suyu Projesine ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8192)

Rize Milletvekili İlyas Çakır

- Bir din adamı hakkındaki resmi kayıtlara ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8194)

Yalova Milletvekili Muharrem İnce

- Yalova Armutlu Kaplıcalarında özel bir şirketin usulsüz kuyu açtığı iddialarına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8204)
- Ders kitaplarının yazarlarına ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8076)
- Kapalı okullara ve öğretmen ihtiyacına ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8077)
- Yalova Armutlu Kaplıcalarında açılan ve işletilen kuyulara ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından yazılı soru önergesi (7/8024)
- Sera ve evsel atıkların geri dönüşümünü sağlayacak tesislere ilişkin Çevre ve Orman Bakanından yazılı soru önergesi (7/7974)
- Öğretmenlik kariyer sınavından muafiyetle ilgili bir karara ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8692)

Denizli Milletvekili Mustafa Gazalıcı

- Denizli Belediyesinde göreve alınan ve işten çıkarılan personele ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8469)
- Denizli'deki sağlık ocaklarının belli saatler arasında açık tutulmasına ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8132)
- Deprem riski taşıyan okullara ve emekliye ayrılan öğretmenlere ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8102)
- "100 Temel Eser" adı

altında belirlenen kitapların tespit kriterlerine ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8080)

- Ders kitapları ihalelerine ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8081)
- Ortaöğretimdeki başarısız öğrencilerin bir üst sınıfa devam edebilmelerinin sağlanmasına ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8078)
- Talim ve Terbiye Kurul Başkanlığına bağlı bir Müdürlüğün kadrolarına ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8089)
- Öğretim programları için yapılan harcamalara ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8091)
- İlköğretim müfettişleriyle ilgili bazı düzenlemelere ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8695)

İstanbul Milletvekili Hasan Aydın

- Bazı şahıslarla görüşme yapıp yapmadığına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8497)
- TÜPRAŞ'ın bir grup hissesinin özelleştirilmesiyle ilgili basında yer alan bazı iddialara ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/8664)

Sinop Milletvekili Engin Atalay

- Sinop-Boyabat Tüneli Geçiş Projesinin ne zaman tamamlanacağına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8485)

Hatay Milletvekili Gökhan Durgun

- İskenderun Limanı üzerinden Irak'a askeri mühimmat sevkiyatı yapıldığı iddiasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8486)

Mersin Milletvekili Ersoy Bulut

- Altyapı sorunu olduğu halde festival düzenleyen belediyelere ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/8625)
- Mersin'in Anamur İlçesinde bir askeri dinlenme tesisinin sahili kapatmasına ilişkin Milli Savunma Bakanından soru önergesi (7/8701)

Tokat Milletvekili Orhan Ziya Diren

- Düzce Devlet Hastanesine tıbbi cihaz alımı ihalesine ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8709)

Şanlıurfa Milletvekili Turan Tüysüz

- Bir tren kazası raporlarına ve bazı TCDD yöneticileri ile ilgili iddialara ilişkin Ulaştırma Bakanından yazılı soru önergesi (7/8736)

Antalya Milletvekili Osman Özcan

- Antalya-Serik-Belek Beldesinde bir şirketin çevreye zarar verdiği iddiasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/8631)

Mersin Milletvekili Hüseyin Özcan

- İlköğretim ders kitapları ihalelerine ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8687)

Manisa Milletvekili Nuri Çilingir

- Manisa'nın Salihli İlçesinde yapılacak olan Yeşilkavak Barajı Projesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından yazılı soru önergesi (7/8597)

Sivas Milletvekili Nurettin Sözen

- Bir Türk Başkonsolosluğunun kaçak bir mahkuma belge verdiği iddiasına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8606)

Karaman Milletvekili Mevlüt Akgün

- TOKİ'nin yaptığı konutlara ve bu konutların yabancı isimlerle satışa sunulmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8496)
- RTÜK'ün düzensiz televizyon yayınlarına yönelik önlemlerine ilişkin Devlet Bakanından (Beşir ATALAY) yazılı soru önergesi (7/8576)

İzmir Milletvekili Serpil Yıldız

- Karayollarındaki yenileme ve onarım çalışmaları ile yol kusurlarının neden olduğu kazalara ilişkin Bayındırlık ve İskan Bakanından yazılı soru önergesi (7/8536)

Manisa Milletvekili Hasan Ören

- TÜPRAŞ'ın bir grup hissesinin ve Kuşadası Limanının özelleştirilmesine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8501)
- BAĞ-KUR'a yapılan maluliyet başvurularına ve Sağlık Kurulunun işleyişine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından yazılı soru önergesi (7/8553)

Ordu Milletvekili Kazım Türkmen

- Ordu İlinde üniversite açılıp açılmayacağına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8522)

Mersin Milletvekili Mustafa Özyürek

- Giresun'daki bir arsanın kamulaştırılmasına ilişkin Bayındırlık ve İskan Bakanından yazılı soru önergesi (7/8531)

Bilecik Milletvekili Yaşar Tüzün

- Bilecik'in Bozüyük İlçesinde meydana gelen olaylara ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8477)

Manisa Milletvekili Ufuk Özkan

- Bingöl-Karlıova depremiyle ilgili yolsuzluk iddialarına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8478)
- Devlet Üretme Çiftliklerine ilişkin Tarım ve Köyşleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8157) 18/7
- Kanuni Sultan Süleyman'ın yazdığını bir eserin kopyasının yaptırılmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/8031)

Bursa Milletvekili Kemal Demirel

- Belli bir karaciğer hastalığı olan çocukların mama bedellerinin sosyal güvenlik kuruluşlarınca karşılanmadığı iddiasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7869)
- Yatırım teşviklerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7880)

- Marmara Bölgesinin ülke ekonomisinden aldığı paya ve Bölgeye yapılan yatırım miktarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7885)

- Güneydoğu Anadolu Bölgesinin ülke ekonomisinden aldığı paya ve Bölgeye yapılan yatırım miktarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7886)

- Doğu Anadolu Bölgesinin ülke ekonomisinden aldığı paya ve bölgeye yapılan yatırım miktarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7887)

- Karadeniz Bölgesinin ülke ekonomisinden aldığı paya ve bölgeye yapılan yatırım miktarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7888)

- 58 ve 59 uncu hükümetler döneminde Başbakanlık Tanıtma Fonundan alınan desteğe ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından (Abdüllatif ŞENER) yazılı soru önergesi (7/8572)

- İç Anadolu Bölgesinin ülke ekonomisinden aldığı paya ve bölgeye yapılan yatırım miktarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7889)

- 1999-2002 yılları arası Başbakanlık Tanıtma Fonundan alınan desteğe ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından (Abdüllatif ŞENER) yazılı soru önergesi (7/8573)

- Akdeniz Bölgesinin ülke ekonomisinden aldığı paya ve bölgeye yapılan yatırım miktarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7890)

- Ege Bölgesinin ülke ekonomisinden aldığı paya ve bölgeye yapılan yatırım miktarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7891)

- Karayollarındaki yapım ve bakım çalışmalarına ilişkin Bayındırlık ve İskan Bakanından yazılı soru önergesi (7/7943)

- Son beş yılda alınan ve emekliye ayrılan personel sayısına ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından (Mehmet Ali Şahin), Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından (Abdüllatif Şener), Devlet Bakanından (Beşir Atalay), Devlet Bakanından (Kürşad Tüzmen), Devlet Bakanından (Ali Babacan), Devlet Bakanından (Mehmet Aydın), Devlet Bakanından (Nimet Çubukçu), Bayındırlık ve İskan Bakanından, Adalet Bakanından, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından, Çevre ve Orman Bakanından, Kültür ve Turizm Bakanından, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından, Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısından, İçişleri Bakanından, Tarım ve Köyşleri Bakanından, Ulaştırma Bakanından, Maliye Bakanından, Milli Eğitim Bakanından, Sağlık Bakanından, Milli Savunma Bakanından, Sanayi ve Ticaret Bakanından yazılı soru önergesi (7/8151)

yazılı soru önergesi (7/7942)

- Asaleten ve vekaleten görev yapan personele ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından (Mehmet Ali Şahin) yazılı soru önergesi (7/8005)

- Kaza kurşunu ile yaralanma ve ölümlere ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8473)

- Bursa'nın Harmancık İlçesinde emniyet amirliği kurulmasına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8197)

- Doğu ekspresi tren seferlerinde kaldırılan restoran vagonlarına ilişkin

Ulaştırma Bakanından yazılı soru önergesi (7/8187)

- Sağlık kuruluşlarının hemşire ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8142)

- Menejit aşısına ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8121)

- Düzce ilindeki bir ilköğretim okulunun tadilat çalışmalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8107)

- Çocukluk dönemi metabolizma hastalıklarının teşhis, takip ve tedavisine yönelik çalışmalara ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8138)

- Hacivat ve Karagöz'le ilgili bir film projesine öngörülen desteğe ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/8047)

- 58 ve 59 uncu hükümetler döneminde Başbakanlık Tanıtma Fonundan alınan desteğe ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından (Mehmet Ali Şahin), Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından (Abdüllatif Şener), Devlet Bakanından (Beşir Atalay), Devlet Bakanından (Kürşad Tüzmen), Devlet Bakanından (Ali Babacan), Devlet Bakanından (Mehmet Aydın), Devlet Bakanından (Nimet Çubukçu), Bayındırlık ve İskan Bakanından, Adalet Bakanından, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından, Çevre ve Orman Bakanından, Kültür ve Turizm Bakanından, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından, Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısından, İçişleri Bakanından, Tarım ve Köyişleri Bakanından, Ulaştırma Bakanından, Maliye Bakanından, Milli Eğitim Bakanından, Sağlık Bakanından, Milli Savunma Bakanından, Sanayi ve Ticaret Bakanından yazılı soru önergesi (7/8745)

- Başbakanlık Tanıtma Fonuna ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8523)

- Uludağ Milli Parkındaki çalışmalarda kesilecek ağaçlara ilişkin Bayındırlık ve İskan Bakanından, Çevre ve Orman Bakanından yazılı soru önergesi (7/8532)

- Bursa-İnegöl-Kurşunlu Beldesindeki köprünün onarımına ilişkin Bayındırlık ve İskan Bakanından yazılı soru önergesi (7/8534)

- Tamamlanmamış yatırımlara ilişkin Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısından, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından (Mehmet Ali ŞAHİN), Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından (Abdüllatif ŞENER), Kültür ve Turizm Bakanından, Tarım ve Köyişleri Bakanından, Sanayi ve Ticaret Bakanından, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından, Çevre ve Orman Bakanından, Bayındırlık ve İskan Bakanından, Milli Savunma Bakanından, Sağlık Bakanından, Adalet Bakanından, Ulaştırma Bakanından yazılı soru önergesi (7/8561)

- Bursa-İnegöl-Kurşunlu Beldesindeki bir caminin onarımına ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından (Mehmet Ali ŞAHİN) yazılı soru önergesi (7/8564)

- 23 üncü Universiade Yaz Oyunlarının hazırlıklarıyla ilgili bazı iddialara ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından (Mehmet Ali ŞAHİN) yazılı soru önergesi (7/8568)

- Nevşehir, Düzce, Sakarya, Aksaray, Bolu, Erzurum, Bartın, Gümüşhane, Kayseri,

Adıyaman, Kars, Amasya, Şırnak, Siirt, Kilis, Bursa, Çankırı, Bitlis, Bingöl, Elazığ, Kütahya ve Rize illerindeki restorasyon çalışmalarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/8657)

- Çeltik üretimine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8730)

- Organ bağışını yaygınlaştırma çalışmalarına ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8715)

- Bursa-Orhangazi-Yenigürle Sağlık Ocağının personel ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8716)

- Bursa-İnegöl Devlet Hastanesinin personel ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/8717)

- Bursa'nın İnegöl İlçesine Fen Lisesi açılıp açılmayacağına ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/8689)

SÖZLÜ SORULAR

Antalya Milletvekili Feridun Fikret Baloğlu

- Antalya-Varsak Belediyesinde kapalı semt pazarı üzerinden geçen yüksek gerilim hattına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/1578)

- Antalya-Varsak Belediyesinde kapalı semt pazarı üzerinden geçen yüksek gerilim hattına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/1579)

- Antalya'da onarımı gereken okullara ilişkin Milli Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/1580)

- Antalya'nın Gazipaşa İlçesinin öğrenci yurdu ihtiyacına ilişkin Milli Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/1581)

- Antalya'nın Serik İlçesindeki bir antik kentteki kazı çalışmalarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/1583)

Balıkesir Milletvekili Sedat Pekel

- Balıkesir'in, Köy Bazlı Katılımcı Yatırım Programları Yönetmeliği kapsamına alınmamasına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/1577)

- Balıkesir ilindeki kültür merkezi inşaatlarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/1582)

Sayın Meclis Bülteni Abonesi,

1- Bültenimizde yer alan haberleri;

www.meclishaber.gov.tr

www.tbmm.gov.tr

adreslerinden takip edebilirsiniz.

2-Meclis Bülteni piyasada satılan bir dergi değildir.

Benzer adlarla piyasada satılmakta olan yayın organlarının

TBMM ile ilgisi bulunmamaktadır.

Meclis Bülteni

